

ԹԻԻԵՐՈՒ ԳԻՐԸԸ

1

«Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ Սինայի անապատը՝ Հանդիպումի վրանին մէջ, անոնց եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարուան երկրորդ ամսուան առաջին օրը՝ ըսելով. 2 «Առէ՛ք Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքին գումարը՝ իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, բոլոր արունները համրելով իրենց անուններուն թիւով՝ մէկ առ մէկ»: 3 Դուն ու Ահարոն թուարկեցէ՛ք Իսրայէլի մէջ քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները՝ իրենց զօրաբաժիններուն համեմատ: 4 Ձեզի հետ ամէն տոհմէն մէկական մարդ թող ըլլայ. անոնցմէ իւրաքանչիւրը՝ իր նահապետութեան գլխաւորը ըլլայ:

5 Ահա՛ւասիկ այն մարդոց անունները՝ որոնք ձեզի հետ պիտի կայնին.– 6 Ռուբէնէ՛ Սեդիուրի որդին Եղիսուր, Շմաւոնէ՛ Սուրիսադայի որդին Սաղամիէլ, 7 Յուդայէ՛ Ամիճադաբի որդին Նասսոն, 8 Իսաքարէ՛ Սովգարի որդին Նաթանայէլ, 9 Զաբուլոնէ՛ Զեղոնի որդին Եղիաբ, 10 Յովսէփի որդիներէն՝ Եփրեմէ՛ Ամիուդի որդին Եղիսամա, Մանասէ՛ Փադասուրի որդին Գամաղիէլ, 11 Բենիամինէ՛ Գեդէոնի որդին Աբիդան, 12 Դանէ՛ Ամիսադայի որդին Աքիեզեր, 13 Ասերէ՛ Եքրանի որդին Փաքիէլ, 14 Գադէ՛ Դագուէլի որդին Եղիսասափ, 15 Նեփթաղիմէ՛ Եմանի որդին Աքիրէ»:

16 Ասոնք էին համայնքին անուանիները, իրենց հայրերուն տոհմերուն իշխանները, Իսրայէլի հազարապետները: 17 Մովսէս եւ Ահարոն առին այս մարդիկը, որոնք իրենց անուններով որոշուած էին, 18 ու երկրորդ ամսուան առաջին օրը ամբողջ համայնքը հաւաքեցին. իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր եղող բոլորը մէկ առ մէկ՝ արձանագրեցին իրենց ծնունդները՝ անուններուն թիւով: 19 Ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր, այնպէս ան թուարկեց զանոնք Սինայի անապատին մէջ:

20 Իսրայէլի անդրանիկ որդիին՝ Ռուբէնի որդիները իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, բոլոր արունները իրենց անուններուն թիւով՝ «մէկ առ մէկ», 21 Ռուբէնի տոհմէն թուարկուածները՝ քառասունվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին:

22 Շմաւոնի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, բոլոր թուարկուած արունները իրենց անուններուն թիւով՝ «մէկ առ մէկ», 23 Շմաւոնի տոհմէն թուարկուածները յիսունինը հազար երեք հարիւր հոգի էին:

24 Գադի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները իրենց անուններուն թիւով, 25 Գադի տոհմէն թուարկուածները քառասունհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն հոգի էին:

^ա Եբր.՝ Եհովան

^բ Եբր.՝ մարդ գլուխ

^գ Եբր.՝ դուրս ելլողները

^դ Եբր.՝ մարդ գլուխ

^ե Եբր.՝ մարդ գլուխ

^զ Եբր.՝ մարդ գլուխ

26 Յուդայի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 27 Յուդայի տոհմէն թուարկուածները եօթանասունչորս հազար վեց հարիւր **հոգի** էին:

28 Իսաքարի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 29 Իսաքարի տոհմէն թուարկուածները յիսունչորս հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:

30 Զաբուղոնի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 31 Զաբուղոնի տոհմէն թուարկուածները յիսունեօթը հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:

32 Յովսէփի որդիներէն Եփրեմի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 33 Եփրեմի տոհմէն թուարկուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր **հոգի** էին:

34 Մանասէի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 35 Մանասէի տոհմէն թուարկուածները երեսուներկու հազար երկու հարիւր **հոգի** էին:

36 Բենիամինի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 37 Բենիամինի տոհմէն թուարկուածները երեսունհինգ հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:

38 Դանի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 39 Դանի տոհմէն թուարկուածները վաթսուներկու հազար եօթը հարիւր **հոգի** էին:

40 Ասերի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 41 Ասերի տոհմէն թուարկուածները քառասունմէկ հազար հինգ հարիւր **հոգի** էին:

42 Նեփթաղիմի որդիները՝ իրենց ծնունդներով, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները, **իրենց** անուններուն թիւով, 43 Նեփթաղիմի տոհմէն թուարկուածները յիսուներեք հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:

44 Ասոնք են այն թուարկուածները, որ Մովսէս, Ահարոն ու Իսրայէլի իշխանները թուարկեցին. **այս իշխանները** տասներկու մարդիկ էին, իւրաքանչիւրը իր նահապետութեան համար **որոշուած**: 45 Այսպէս թուարկուեցան Իսրայէլի բոլոր որդիները՝ իրենց նահապետութիւններուն համեմատ, Իսրայէլի մէջ քսան տարեկանէն վեր բոլոր զինուորութեան գացողները. 46 բոլոր թուարկուածները վեց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յիսուն **հոգի** էին:

47 Բայց Ղեւտացիները՝ իրենց հայրերուն տոհմով՝ ասոնց հետ չթուարկուեցան, 48 քանի որ Տէրը խօսեր էր Մովսէսի՝ ըսելով. 49 «Միայն Ղեւտացիներուն տոհմը մի՛ թուարկեր, ու Իսրայէլի որդիներուն հետ անոնց գումարը մի՛ առներ: 50 Բայց Ղեւտացիները վերակացո՛ւ նշանակէ Վկայութեան խորանին, անոր բոլոր առարկաներուն եւ անոր **վերաբերեալ** բոլոր բաներուն. անո՛նք պիտի կրեն խորանն ու անոր բոլոր

առարկաները, անո՛նք պիտի կատարեն անոր պաշտօնը, եւ անո՛նք պիտի բանակին խորանին շուրջը: **51** Խորանին մեկնելու ատենը՝ Ղեւտացիները պիտի քակեն զայն, ու խորանին բանակելու ատենը՝ Ղեւտացիները պիտի կանգնեցնեն զայն. **անոր** մօտեցող օտարը պիտի մեռցուի:

52 Իսրայէլի որդիները իրենց զօրաբաժիններով թող բանակին՝ իւրաքանչիւրը իր բանակավայրին մէջ, իւրաքանչիւրը իր դօշին քով: **53** Բայց Ղեւտացիները Վկայութեան խորանին շուրջը թող բանակին, որպէսզի Իսրայէլի որդիներուն համայնքին վրայ զայրոյթ չըլլայ, ու Ղեւտացիները Վկայութեան խորանին «պաշտօնը թող կատարեն»⁵: **54** Եւ Իսրայէլի որդիները՝ Տէրոջ Սովսէսի բոլոր պատուիրածներուն համաձայն ըրին. այնպէս ըրին:

ՏՈՂՄԵՐՈՒՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՆԱԿԱՎԱՅՐԻՆ ՄԷՋ

2

Տէրը խօսեցաւ Սովսէսի ու Ահարոնի՝ ըսելով. **2** «Իսրայէլի որդիներէն իւրաքանչիւրը իր դօշին քով թող բանակի, իր նահապետութեան նշանով. Հանդիպումի վրանին դիմաց՝ բոլորաձեւ թող բանակին:

3 Առջեւի կողմը՝ դէպի արեւելք՝ Յուդայի բանակին դօշին **տակ** եղողները թող բանակին, իրենց զօրաբաժիններուն կարգով, եւ Ամինադաբի որդին՝ Նաասոն, Յուդայի որդիներուն իշխանը. **4** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը եօթանասունչորս հազար վեց հարիւր **հոգի** էր:) **5** Անոր քով բանակողները՝ Իսաքարի տոհմը, ու Սովգարի որդին՝ Նաթանայէլ, Իսաքարի որդիներուն իշխանը թող ըլլան. **6** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը յիսունչորս հազար չորս հարիւր **հոգի** էր:) **7** **Յետոյ՝** Զաբուղոնի տոհմը, եւ Զեղոնի որդին՝ Եղիաբ, Զաբուղոնի որդիներուն իշխանը. **8** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը յիսունեօթը հազար չորս հարիւր **հոգի** էր:) **9** (Յուդայի բանակին մէջ բոլոր թուարկուածները, իրենց զօրաբաժիններուն համեմատ, հարիւր ութսունվեց հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:) Ասոնք առջեւէն թող մեկնին:

10 Հարաւային կողմը՝ Ռուբէնի բանակին դօշը թող ըլլայ, իր զօրաբաժիններուն կարգով, եւ Ռուբէնի որդիներուն իշխանը, Սեդիուրի որդին՝ Եղիսուր. **11** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը քառասունվեց հազար հինգ հարիւր **հոգի** էր:) **12** Անոր քով բանակողները՝ Շմաւոնի տոհմը, ու Շմաւոնի որդիներուն իշխանը, Սուրիսադայի որդին՝ Սաղամիէլ թող ըլլան. **13** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը յիսունինը հազար երեք հարիւր **հոգի** էր:) **14** **Յետոյ՝** Գադի տոհմը, եւ Գադի որդիներուն իշխանը, Դաբուէլի որդին՝ Եղիասափ. **15** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը քառասունհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն **հոգի** էր:) **16** (Ռուբէնի բանակին մէջ բոլոր թուարկուածները, իրենց զօրաբաժիններուն համեմատ, հարիւր յիսունմէկ հազար չորս հարիւր յիսուն **հոգի** էին:) Երկրորդ **անգամ** ասոնք թող մեկնին:

17 Յետոյ՝ Ղեւտացիներու բանակին հետ՝ Հանդիպումի վրանը թող մեկնի, բանակներուն մէջտեղը: Ինչպէս բանակեցան՝ այնպէս թող մեկնին, իւրաքանչիւրը իր տեղը՝ իր դօշին քով:

18 Արեւմտեան կողմը՝ Եփրեմի բանակին դօշը թող ըլլայ, իր զօրաբաժիններուն կարգով, ու Եփրեմի որդիներուն իշխանը, Ամիուդի որդին՝ Եղիսամա. **19** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը քառասուն հազար հինգ հարիւր **հոգի** էր:) **20** Անոր քով՝ Մանասէի տոհմը, եւ Մանասէի որդիներուն իշխանը, Փադասուրի որդին՝ Գամադիէլ. **21** (անոր թուարկուած զօրաբաժինը երեսուներկու հազար երկու հարիւր **հոգի** էր:) **22** **Յետոյ՝**

⁵ **Եբր.**՝ պահպանութիւնը թող պահեն

Բենիամինի տոհմը, ու Բենիամինի որդիներուն իշխանը, Գեդէոնի որդին՝ Աբիդան. 23 (անոր թուարկուած զօրաբաժինը երեսունհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էր:) 24 (Եփրեմի բանակին մէջ բոլոր թուարկուածները, իրենց զօրաբաժիններուն համեմատ, հարիւր ութ հազար հարիւր հոգի էին:) Երրորդ անգամ ասոնք թող մեկնին:

25 Հիւսիսային կողմը՝ Դանի բանակին դրօշը թող ըլլայ, իր զօրաբաժիններուն կարգով, ու Դանի որդիներուն իշխանը, Ամիսադայի որդին՝ Աքիեզեր. 26 (անոր թուարկուած զօրաբաժինը վաթսուներկու հազար եօթը հարիւր հոգի էր:) 27 Անոր քով բանակողները՝ Ասերի տոհմը, եւ Ասերի որդիներուն իշխանը, Եքրանի որդին՝ Փագիէլ թող ըլլան. 28 (անոր թուարկուած զօրաբաժինը քառասունմէկ հազար հինգ հարիւր հոգի էր:) 29 Յետոյ՝ Նեփթաղիմի տոհմը, ու Նեփթաղիմի որդիներուն իշխանը, Ենանի որդին՝ Աքիրէ. 30 (անոր թուարկուած զօրաբաժինը յիսուներեք հազար չորս հարիւր հոգի էր:) 31 (Դանի բանակին մէջ բոլոր թուարկուածները հարիւր յիսուներօթը հազար վեց հարիւր հոգի էին:) Ասոնք ամենէն ետք թող մեկնին՝ իրենց դրօշներով»:

32 Ասոնք են Իսրայէլի որդիներէն թուարկուածները՝ իրենց նահապետութիւններով: Բանակներուն մէջ բոլոր թուարկուածները, իրենց զօրաբաժիններուն կարգով, վեց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի էին: 33 Բայց Ղեւտացիները չթուարկուեցան Իսրայէլի որդիներուն հետ, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրէր էր: 34 Իսրայէլի որդիները՝ Տէրոջ Մովսէսի բոլոր պատուիրածներուն համաձայն ըրին: Այսպէս կը բանակէին՝ իրենց դրօշներով, եւ այսպէս կը մեկնէին, իւրաքանչիւրը իր գերդաստանին կարգով եւ իր նահապետութեամբ:

ԱՀԱՐՈՆԻ ՈՐԴԻՆԵՐԸ

3

Ահա՛ւասիկ Ահարոնի ու Մովսէսի ծնունդները՝ Տէրոջ Մովսէսի հետ Սինա լեռան վրայ խօսած օրը: 2 Ահա՛ւասիկ Ահարոնի որդիներուն անունները.— անդրանիկը՝ Նադաբ, Աբիուդ, Եղիազար եւ Իթամար: 3 Ասոնք էին Ահարոնի որդիներուն՝ օծուած քահանաներուն անունները, որոնք նուիրուած էին քահանայութիւն կատարելու: 4 Նադաբ ու Աբիուդ մեռան Տէրոջ առջեւ, երբ Սինայի անապատին մէջ Տէրոջ առջեւ օտար կրակ մատուցանեցին. անոնք որդի չունէին: Իսկ Եղիազար եւ Իթամար քահանայութիւն կատարեցին իրենց հօր՝ Ահարոնի առջեւ:

ՂԵՒՏԱՅԻՆԵՐԸ ԿԸ ՍԱՀՄԱՆՈՒԻՆ ԶԱՀԱՆԱՆԵՐՈՒ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ

5 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 6 «Ղեւիի տոհմը մօտեցո՛ւր եւ զանոնք կեցո՛ւր Ահարոն քահանային առջեւ, որպէսզի անոր սպասարկեն, 7 ու «կատարեն անոր պաշտօնը» եւ ամբողջ համայնքին պաշտօնը Հանդիպումի վրանին առջեւ՝ խորանին ծառայութիւնը ընելով: 8 Հանդիպումի վրանին բոլոր առարկաներն ու Իսրայէլի որդիներուն ^բպաշտօնը թող կատարեն՝ խորանին ծառայութիւնը ընելով: 9 Եւ Ահարոնի ու անոր որդիներուն տո՛ւր Ղեւտացիները. ասոնք Իսրայէլի որդիներէն ամբողջութեամբ անոր տրուած են: 10 Նշանակէ՛ Ահարոնը եւ անոր որդիները՝ որպէսզի իրենց քահանայական պաշտօնը կատարեն. իսկ մօտեցող օտարը պիտի մեռցուի»:

11 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 12 «Ահա՛ Իսրայէլի որդիներուն մէջէն

^ա Եբր.՝ պահեն անոր պահպանութիւնը

^բ Եբր.՝ պահպանութիւնը թող պահեն

Ղեւտացիները առի, Իսրայէլի որդիներուն մէջ ամէն մօրը արգանդը բացող անդրանիկին տեղը. ուստի Ղեւտացիները իմս պիտի ըլլան, 13 քանի որ ամէն անդրանիկ իմս է: Երբ Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր անդրանիկները զարկի, Իսրայէլի բոլոր անդրանիկները՝ մարդէն մինչեւ անասուն՝ սրբացուցի ինծի համար. անոնք իմս պիտի ըլլան: Ե՛ս եմ Տէրը»:

ՂԵՒՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ

14 Տէրը Սինայի անապատին մէջ խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 15 «Թուարկէ՛ Ղեւի որդիները իրենց նահապետութիւններուն եւ գերդաստաններուն համեմատ. մէկ ամսականէն վեր եղող ամէն արու թուարկէ՛»: 16 Մովսէս Տէրոջ «հրամանին համաձայն թուարկեց զանոնք, ինչպէս իրեն պատուիրուեցաւ: 17 Ահա՛ւասիկ Ղեւի որդիները՝ իրենց անուններով.– Գերսոն, Կահաթ ու Մերարի: 18 Ահա՛ւասիկ Գերսոնի որդիներուն անունները՝ իրենց գերդաստաններով.– Ղոբենի եւ Սեմէի. 19 Կահաթի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով.– Ամրամ, Իսահառ, Զեբրոն ու Ոգիէլ. 20 Եւ Մերարիի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով.– Մոհողի ու Մուսի: Ասոնք էին Ղեւտացիներուն տոհմերը՝ իրենց նահապետութիւններուն համեմատ:

21 Գերսոնէ՛ Ղոբենեաններու գերդաստանը եւ Սեմէեաններու գերդաստանը եղան. ասոնք են Գերսոնեաններու գերդաստանները: 22 Ասոնցմէ թուարկուածները – մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուներուն թիւն համեմատ թուարկուածները – եօթը հազար հինգ հարիւր հոգի էին: 23 Գերսոնեաններու գերդաստանները խորանին ետեւի կողմը՝ դէպի արեւմուտք կը բանակէին, 24 նաեւ Գերսոնեաններու նահապետութեան իշխանը, Լայէլի որդին՝ Եղիսափ: 25 Հանդիպումի վրանին մէջ Գերսոնի որդիներուն՝ պաշտօնին յանձնուած էին խորանն ու վրանը, անոր ծածքը եւ Հանդիպումի վրանին մուտքի վարագոյրը, 26 խորանին ու զոհասեղանին շրջակայ սրահին վարագոյրները, սրահին մուտքի վարագոյրը, եւ անոր չուանները՝ խորանին ամբողջ ծառայութեան համար:

27 Կահաթէ՛ Ամրամեաններու գերդաստանը, Իսահառեաններու գերդաստանը, Զեբրոնեաններու գերդաստանն ու Ոգիէլեաններու գերդաստանը եղան. ասոնք են Կահաթեաններու գերդաստանները: 28 Մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները՝ իրենց թիւն համեմատ՝ ութ հազար վեց հարիւր հոգի էին, որոնք սրբարանին՝ պաշտօնը կը կատարէին՝: 29 Կահաթի որդիներուն գերդաստանները խորանին հարաւային կողմը կը բանակէին, 30 նաեւ Կահաթեաններու գերդաստաններուն նահապետութեան իշխանը, Ոգիէլի որդին՝ Եղիսափան: 31 Անոնց՝ պաշտօնին յանձնուած էին տապանակն ու առաջադրութեան հացին սեղանը, աշտանակը, զոհասեղանները եւ սրբարանին առարկաները՝ որոնցմով պաշտօն կը կատարեն, վարագոյրն ու անոր ամբողջ ծառայութիւնը: 32 Իսկ Ղեւտացիներու իշխաններուն իշխանը, Ահարոն քահանային որդին՝ Եղիազար, սրբարանին՝ պաշտօնը կատարողներուն՝ վրայ վերատեսուչ էր:

⁴ Երբ.՝ բերանին

⁷ Երբ.՝ պահպանութեան

⁶ Երբ.՝ պահպանութիւնը կը պահէին

⁴ Երբ.՝ պահպանութեան

⁵ Երբ.՝ պահպանութիւնը պահողներուն

33 Մերարիէ՝ Մոհոդեաններու գերդաստանը եւ Մուսեաններու գերդաստանը եղան. ասոնք են Մերարիի գերդաստանները: 34 Ասոնցմէ թուարկուածները – մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները՝ **իրենց** թիւին համեմատ – վեց հազար երկու հարիւր **հոգի** էին: 35 Ասոնք եւ Մերարեաններու գերդաստաններուն նահապետութեան իշխանը, Աբիքէլի որդին՝ Սուրիէլ, խորանին հիւսիսային կողմը կը բանակէին: 36 Մերարիի որդիներուն վերականգնութեան **յանձնուած էին իբր** ^բպաշտօն՝ խորանին տախտակները, անոր նիգերը, սիւներն ու խարիսխները, անոր բոլոր առարկաները եւ անոր ամբողջ ծառայութիւնը, 37 նաեւ շրջակայ սրահին սիւները, անոնց խարիսխները, ցիցերն ու չուանները:

38 Խորանին առջեւի կողմը, **այսինքն** Հանդիպումի վրանին առջեւ՝ դէպի արեւելք բանակողները Մովսէս, Ահարոն եւ անոր որդիներն էին, որ սրբարանին ^բպաշտօնը կատարեն՝ Իսրայէլի որդիներուն **յանձնուած** ^գպաշտօնին համար. բայց անոր մօտեցող ոեւէ օտար պիտի մեռուէր: 39 Ղետացիներէն բոլոր թուարկուածները, որ իրենց գերդաստաններով Մովսէս ու Ահարոն թուարկեցին՝ Տէրոջ հրամանին համաձայն, մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները՝ քսաներկու հազար էին:

ՂԵՏԱԳԻՆԵՐԸ ԿԸ ԳՐԱԻՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿՆԵՐՈՒՆ ՏԵՂԸ

40 Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Թուարկէ՛ Իսրայէլի որդիները՝ մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր անդրանիկ արուները, եւ անոնց անուններուն թիւը առ: 41 Իսրայէլի որդիներուն բոլոր անդրանիկներուն տեղը՝ Ղետացիները առ ինծի համար – ե՛ս եմ Տէրը –, նաեւ Ղետացիներուն անասունները՝ Իսրայէլի որդիներուն անասուններուն բոլոր առջինեկներուն տեղը»:
42 Մովսէս թուարկեց Իսրայէլի որդիներուն բոլոր անդրանիկները, ինչպէս Տէրը իրեն պատուիրեր էր: 43 Բոլոր անդրանիկ արուները՝ **իրենց** անուններուն թիւով, մէկ ամսականէն վեր թուարկուողները, քսաներկու հազար երկու հարիւր եօթանասուններք **հոգի** էին:

44 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 45 «Իսրայէլի որդիներուն մէջ՝ բոլոր անդրանիկներուն տեղը Ղետացիները առ, եւ անոնց անասուններուն տեղը՝ Ղետացիներուն անասունները, որպէսզի Ղետացիները իմս ըլլան. ե՛ս եմ Տէրը: 46 Իսկ Ղետացիներուն **թիւէն** անելցած՝ Իսրայէլի որդիներուն երկու հարիւր եօթանասուններք անդրանիկներուն փրկանք ըլլալու համար, 47 **մարդ** գլուխ հի՛նգ սիկղ առ. սրբարանի սիկղին համեմատ ա՛ռ – մէկ սիկղը քսան կերատ է –, 48 եւ անոնց մէջ անելցածներուն փրկանքին դրամը Ահարոնի ու անոր որդիներո՛ւն տուր»:
49 Մովսէս Ղետացիներով փրկուածներուն անելցածներէն առաւ փրկութեան դրամը. 50 Իսրայէլի որդիներուն անդրանիկներէն հազար երեք հարիւր վաթսունհինգ **սիկղ** արծաթ առաւ՝ սրբարանի սիկղին համեմատ, 51 ու Մովսէս՝ Տէրոջ հրամանին համաձայն՝ փրկուածներուն դրամը Ահարոնի եւ անոր որդիներուն տուաւ, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր:

ՂԵՒԻ ՈՐԴԻՆԵՐԷՆ ԿԱԶԱԹԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

4

^բ **Եբր.**՝ պահպանութիւն

^բ **Եբր.**՝ պահպանութիւնը պահեն

^գ **Եբր.**՝ պահպանութեան

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի ու Ահարոնի՝ ըսելով. **2** «Ղեւիի որդիներուն մէջէն՝ Կահաթի որդիներուն գումարը առ, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ: **3 Թուարկէ՛** երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկան բոլոր անոնք, որ սպասարկութեան մէջ կը մտնեն՝ Հանդիպումի վրանին մէջ գործ կատարելու համար: **4** Հանդիպումի վրանին մէջ Կահաթի որդիներուն պաշտօնը՝ ամենասուրբ բաները պիտի ըլլան: **5** Երբ բանակը մեկնի, Ահարոն ու անոր որդիները թող գան, ծածկող վարագոյրը իջեցնեն եւ անով վկայութեան տապանակը ծածկեն: **6** Իշղարի մորթերէ ծածքը անոր վրայ թող դնեն, ամբողջովին՝ կապուտակէ լաթ մը տարածեն անոր վրայ, ու անոր ձողերը անցընեն: **7** Առաջադրութեան հացի սեղանին վրայ կապուտակէ լաթ մը թող տարածեն, եւ անոր վրայ դնեն ասփսէները, խնկամանները, թասերն ու ^բթափելիք նուէր ընծայելու՝ բաժակները. մշտատեւ հացն ալ անոր վրայ պիտի ըլլայ: **8** Անոնց վրայ՝ կրկնակի կարմիրէ՝ լաթ մը թող տարածեն, իշղարի մորթերէ ծածքով ծածկեն գայն եւ անոր ձողերը անցընեն: **9** Կապուտակէ լաթ մը թող առնեն ու ծածկեն լուսակալին աշտանակը, անոր ճրագները, ունելիները, ճրագաբերանները եւ անոր բոլոր իւղի անօթները, որոնցմով անոր պաշտօնը կը կատարեն: **10** Զայն իր բոլոր առարկաներով թող դնեն իշղարի մորթերէ ծածքի մը մէջ, ու ձողի մը վրայ դնեն գայն: **11** Ոսկի զոհասեղանին վրայ կապուտակէ լաթ մը թող տարածեն, իշղարի մորթերէ ծածքով մը ծածկեն գայն եւ անոր ձողերը անցընեն: **12** Պաշտօնին բոլոր առարկաները՝ որոնցմով պաշտօն կը կատարեն սրբարանին մէջ՝ թող առնեն, կապուտակէ լաթի մը մէջ փաթթեն, իշղարի մորթերէ ծածքով ծածկեն գանոնք, ու ձողի մը վրայ դնեն: **13 Ողջակէզի** զոհասեղանէն մոխիրները հանելով՝ անոր վրայ՝ ծիրանիէ լաթ մը թող տարածեն, **14** անոր վրայ թող դնեն անոր բոլոր առարկաները՝ որոնք անոր պաշտօնին համար կը գործածուին, **այսինքն՝** կրակարանները, մսահանները, թիակներն ու կոնքերը (զոհասեղանին բոլոր առարկաները), անոր վրայ իշղարի մորթերէ ծածք մը թող տարածեն եւ անոր ձողերը անցընեն: **15** Բանակին մեկնած ատենը՝ երբ Ահարոն ու անոր որդիները անարտեն սրբարանը եւ սրբարանին բոլոր առարկաները ծածկելը, յետոյ Կահաթի որդիները թող գան **զանոնք** կրելու. բայց սուրբ բաներու թող չդպչին, որպէսզի չմեռնին»: Ասո՛նք են Կահաթի որդիներուն կրելիք բեռները՝ Հանդիպումի վրանէն:

16 Ահարոն քահանային որդին՝ Եղիազար վերատեսուչ թող ըլլայ լուսակալին իւղին, անուշաբոյր խունկին, մշտատեւ հացի ընծային եւ օծումի իւղին վրայ. ամբողջ խորանին, անոր մէջի բոլոր բաներուն, սրբարանին ու անոր առարկաներուն վրայ վերատեսուչ ըլլայ»:

17 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի եւ Ահարոնի՝ ըսելով. **18** «Մի՛ թողուք որ Ղեւտացիներուն մէջէն Կահաթեաններու գերդաստաններուն տոհմը բնաջնջուի. **19** հապա սա՛ ըրէք անոնց, որպէսզի երբ ամենասուրբ բաներուն մօտենան՝ ողջ մնան ու չմեռնին: Ահարոն ու իր որդիները թող գան եւ անոնցմէ իւրաքանչիւրին պաշտօնն ու բեռը որոշեն: **20** Բայց երբ սուրբ բաները կը ծածկուին, անոնք տեսնելու համար թող ներս չմտնեն, որպէսզի չմեռնին»:

^ա Այսինքն՝ կապուտակով ներկուած կերպասէ

^բ Երբ.՝ թափելու

^գ Այսինքն՝ կրկնակի կարմիրով ներկուած կերպասէ

^դ Այսինքն՝ ծիրանիով ներկուած կերպասէ

ՂԵՒԻ ՈՐԴԻՆԵՐԷՆ ԳԵՐՍՈՆԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

21 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **22** «Գերսոնի որդիներուն գումարն ալ առ, իրենց նահապետութիւններուն եւ գերդաստաններուն համեմատ: **23** Թուարկէ՛ երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկան բոլոր անոնք, որ սպասարկութեան մէջ կը մտնեն՝ Հանդիպումի վրանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար: **24** Ահա՛ւասիկ Գերսոնեաններու գերդաստաններուն ծառայելու եւ բեռ կրելու պաշտօնը.– **25** Անո՛նք պիտի կրեն խորանին վարագոյրներն ու Հանդիպումի վրանը, անոր ծածքը եւ անոր վրայի իշղարի ծածքը, Հանդիպումի վրանին մուտքի վարագոյրը, **26** խորանին ու զոհասեղանին շրջակայ սրահին վարագոյրները եւ սրահի դրան մուտքի վարագոյրը, անոնց չուաններն ու ծառայութեան բոլոր առարկաները, ամէն ինչ որ շինուած է անոնց համար. ա՛յսպէս պիտի ծառայեն: **27** Գերսոնեաններու որդիներուն ամբողջ պաշտօնը, իրենց բոլոր բեռներուն եւ ամբողջ ծառայութեան համար, Ահարոնի ու անոր որդիներուն հրամանով պիտի ըլլայ: Անոնց բոլոր բեռները իրենց վերատեսչութեան՝ **յանձնեցէք իբր**՝ պաշտօն: **28** Ա՛յս է Գերսոնեաններու որդիներուն գերդաստաններուն ծառայութիւնը Հանդիպումի վրանին մէջ. անոնց՝ պաշտօնը Ահարոն քահանային որդիին՝ Իթամարի ձեռքին տակ պիտի ըլլայ»:

ՂԵՒԻ ՈՐԴԻՆԵՐԷՆ ՄԵՐԱՐԻԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

29 «Թուարկէ՛ **նաեւ** Մերարիի որդիները, իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ. **30** Թուարկէ՛ երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկան բոլոր անոնք, որ սպասարկութեան մէջ կը մտնեն՝ Հանդիպումի վրանին ծառայութիւնը ընելու համար: **31** Ահա՛ւասիկ իրենց բեռներուն՝ պաշտօնը՝ Հանդիպումի վրանին մէջ իրենց ամբողջ ծառայութեան համեմատ.– խորանին տախտակներն ու անոր նիգերը, սիւները եւ խարիսխները, **32** շրջակայ սրահին սիւները, անոնց խարիսխները, ցիցերն ու չուանները՝ անոնց բոլոր առարկաներով, իրենց ամբողջ ծառայութեան համեմատ. անոնց բեռներուն՝ պաշտօնին առարկաները անուններով՝ նշանակեցէք: **33** Ա՛յս է Մերարիի որդիներուն գերդաստաններուն պաշտօնը Հանդիպումի վրանին մէջ, իրենց ամբողջ ծառայութեան համեմատ, Ահարոն քահանային որդիին՝ Իթամարի ձեռքին տակ»:

ՂԵՒՏԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԸ

34 Մովսէս, Ահարոն ու համայնքին իշխանները թուարկեցին Կահաթեաններու որդիները՝ անոնց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, **35** երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկան բոլոր անոնք, որ սպասարկութեան մէջ մտան՝ Հանդիպումի վրանին մէջ ծառայելու համար. **36** անոնցմէ թուարկուածները՝ իրենց գերդաստաններով՝ երկու հազար եօթը հարիւր յիսուն **հոգի** էին: **37** Ասոնք են

^ա Եբր.՝ պահպանութիւն
^բ Եբր.՝ պահպանութիւնը
^գ Եբր.՝ պահպանութիւնը
^դ Եբր.՝ պահպանութեան

Կահաթեաններու գերդաստաններէն թուարկուածները, Հանդիպումի վրանին մէջ բոլոր ծառայողները, որ Մովսէս ու Ահարոն թուարկեցին, ինչպէս Տէրը Մովսէսի Բմիջոցով հրամայեր էր:

38 Գերսոնի որդիներէն թուարկուածները՝ իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, **39** երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկան բոլոր անոնք, որ սպասարկութեան մէջ մտան՝ Հանդիպումի վրանին մէջ ծառայելու համար, **40 այսինքն** անոնցմէ թուարկուածները՝ իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ՝ երկու հազար վեց հարիւր երեսուն **հոգի** էին: **41** Ասոնք են Գերսոնի որդիներուն գերդաստաններէն թուարկուածները, Հանդիպումի վրանին մէջ բոլոր ծառայութիւն ընողները, որ Մովսէս ու Ահարոն թուարկեցին Տէրոջ հրամանին համաձայն:

42 Մերարիի որդիներուն գերդաստաններէն թուարկուածները՝ իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, **43** երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկան բոլոր անոնք, որ սպասարկութեան մէջ մտան՝ Հանդիպումի վրանին մէջ ծառայելու համար, **44 այսինքն** անոնցմէ թուարկուածները՝ իրենց գերդաստաններով՝ երեք հազար երկու հարիւր **հոգի** էին: **45** Ասոնք են Մերարիի որդիներուն գերդաստաններէն թուարկուածները, որ Մովսէս ու Ահարոն թուարկեցին Տէրոջ հրամանին համաձայն՝ Մովսէսի Բմիջոցով **տրուած**:

46 Ղեւտացիներէն բոլոր թուարկուածները՝ որ Մովսէս, Ահարոն ու Իսրայէլի իշխանները թուարկեցին իրենց գերդաստաններուն եւ նահապետութիւններուն համեմատ, **47** երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն տարեկան բոլոր անոնք՝ որ մտան Հանդիպումի վրանին մէջ պաշտօնի ծառայութիւնը ու բեռ **կրելու** ծառայութիւնը ընելու, **48 այսինքն** անոնցմէ թուարկուածները՝ ութ հազար հինգ հարիւր ութսուն **հոգի** էին: **49** Անոնք Տէրոջ հրամանին համաձայն թուարկուեցան Մովսէսի ձեռքով, իւրաքանչիւրը իր պաշտօնին համեմատ եւ իր բեռին համեմատ. ա՛յսպէս թուարկուեցան անոնք, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր:

ԱՆՄԱՔՈՒՐ ՄԱՐԴԻԿ

5

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **2** «Պատուիրէ՛ Իսրայէլի որդիներուն, որ բանակավայրէն դուրս հանեն ամէն բորոտ, ամէն ծորում ունեցող եւ ^մմեռելի մը **դպչելով** ամէն անմաքուր եղող: **3** Արո՛ւն ալ, Է՛գն ալ դո՛ւրս հանեցէք. բանակավայրէն դո՛ւրս հանեցէք զանոնք, որպէսզի անմաքուր չընեն իրենց բանակավայրերը՝ որոնց մէջտեղը ես կը բնակիմ»: **4** Իսրայէլի որդիները այդպէս ըրին, ու բանակավայրէն դուրս հանեցին զանոնք: Ինչպէս Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի, այնպէս ըրին Իսրայէլի որդիները:

ՍԽԱԼՆԵՐՈՒ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ

5 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **6** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն. “Երբ մարդ մը կամ կին մը Տէրոջ հանդէպ ուխտագանց ըլլայ՝ մարդոց բոլոր մեղքերէն մէկը գործելով, այդ

^բ Եբբ.՝ ձեռքով
^գ Եբբ.՝ ձեռքով
^մ Եբբ.՝ անձի

անձը յանցաւոր կ'ըլլայ: **7** Ան իր գործած մեղքը թող խոստովանի եւ իր յանցանքին **վնասը** լման թող հատուցանէ. ատոր վրայ մէկ հինգերորդը թող աւելցնէ ու զայն տայ անոր՝ որուն դէմ յանցաւոր եղած է: **8** Եթէ **այդ վնաս կրող** մարդը ո՛չ մէկ ազգական ունի՝ որուն հատուցանուի յանցանքին **վնասը**, թող **Տէրոջ** հատուցանուի յանցանքին **վնասը, այսինքն՝** քահանային, քաւութեան խոյէն զատ, որով այդ **յանցաւոր մարդուն** համար քաւութիւն պիտի ըլլայ: **9** Իսրայէլի որդիներուն բոլոր սուրբ բաներէն ամէն բարձրացնելիք ընծայ՝ որ կը մատուցանեն քահանային, անոր պիտի ըլլայ: **10** Իւրաքանչիւրին սուրբ բաները անոր պիտի ըլլան. մարդ ի՛նչ որ տայ քահանային, անոր պիտի ըլլայ»:

ԿԱՍԿԱԾՈՏ ԱՄՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐ

11 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **12** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն եւ ըսէ՛ անոնց. “Եթէ մարդու մը կիներ խոտորի ու անոր հանդէպ ուխտագանց ըլլայ **13** – մէկը անոր հետ զուգաւորութեան համար պառկի, ատիկա անոր ամուսինին աչքերէն թաքնուի եւ **բանը** ^բծածկուի, անոր պղծուած ատենը ^գտեսնող մը չըլլայ ու կիներ չբռնուի –, **14** եւ **ամուսինին** վրայ նախանձախնդրութեան ոգի գալով՝ իր կնոջ պղծուելուն համար նախանձախնդիր ըլլայ, կամ եթէ **ամուսինին** վրայ նախանձախնդրութեան ոգի գայ ու իր կնոջ համար նախանձախնդիր ըլլայ՝ **թէեւ** ան պղծուած չըլլայ, **15** այդ մարդը իր կիներ քահանային թող բերէ եւ անոր իբր մատաղ՝ գարիի ալիւրէն արդուի մը մէկ տասներորդ **մասը** բերէ: Իւղ թող չթափէ անոր վրայ, ո՛չ ալ կնորուկ դնէ վրան, որովհետեւ նախանձախնդրութեան ընծայ մըն է ան, յիշատակի ընծայ՝ որ անօրէնութիւնը կը յիշեցնէ: **16** Զահանան կիներ թող մօտեցնէ ու Տէրոջ առջեւ կայնեցնէ: **17** Զահանան ^դխեցիէ անօթով սուրբ ջուր թող առնէ, եւ քահանան խորանին յատակը եղող հողէն թող առնէ ու ջուրին մէջ դնէ: **18** Զահանան կիներ Տէրոջ առջեւ թող կայնեցնէ, կնոջ գլուխը բանայ եւ յիշատակի ընծան, այսինքն նախանձախնդրութեան ընծան, անոր ասիւրուն վրայ դնէ. իսկ անէծքի լեղի ջուրը՝ քահանան իր ձեռքը թող ունենայ: **19** Զահանան թող երդում ընել տայ անոր եւ ըսէ կնոջ. “Եթէ մարդ մը քեզի հետ չպառկեցաւ, ու խոտորելով չպղծուեցար՝ ամուսինէդ զատ **ուրիշի մը հետ** ըլլալով, այս անէծքի լեղի ջուրէն անպատիժ եղիր: **20** Բայց եթէ խոտորելով պղծուեցար՝ ամուսինէդ զատ **ուրիշի մը հետ** ըլլալով, եւ ամուսինէդ զատ **ուրիշ մարդ մը քեզի հետ** պառկեցաւ, **21** (քահանան թող անէծքի երդում ընել տայ կնոջ ու քահանան թող ըսէ կնոջ.) Տէրը քեզ անէծքի եւ երդումի **օրինակ** թող ընէ քու ժողովուրդիդ մէջ, երբ Տէրը քու զիստդ ^եբորբոսեցնէ ու քու փորդ ուռեցնէ. **22** այս անէծքի ջուրը քու որովայնիդ մէջ թող երթայ, որպէսզի փորդ ուռեցնէ ու զիստդ բորբոսեցնէ”: Եւ կիներ թող ըսէ. “Ամէն, ամէն”: **23** Զահանան այս անէծքները գիրքի մը մէջ թող գրէ ու **այդ** լեղի ջուրով թող ջնջէ: **24** Յետոյ անէծքի լեղի ջուրը թող խմցնէ **այդ** կնոջ. անէծքի ջուրը անոր ներսը պիտի մտնէ **ու** լեղի **ըլլայ: 25** Զահանան կնոջ ձեռքէն նախանձախնդրութեան ընծան թող առնէ, Տէրոջ առջեւ ընծան երերցնէ եւ զայն զոհասեղանին վրայ մատուցանէ: **26** Զահանան ընծայէն բուռ մը թող առնէ՝ յիշատակի համար, ու զայն զոհասեղանին վրայ այրէ. յետոյ **այդ** ջուրը կնոջ թող խմցնէ: **27** Զուրը անոր խմցնելէն ետք, եթէ ան

^բ Եբր.՝ թաքնուելով ծածկուի
^գ Եբր.՝ անոր դէմ վկայ
^դ Այսինքն՝ թրծուած կաւէ
^ե Եբր.՝ իյնալ տայ

պղծուած է՝ իր ամուսինին հանդէպ ուխտագանց ըլլալով, անէծքի ջուրը պիտի մտնէ անոր ներսը **ու** լեղի **ըլլայ**. անոր փորը պիտի ուռի եւ անոր գիստը՝ քորքոսի, ու կինը իր ժողովուրդին մէջ անէծքի **օրինակ** պիտի ըլլայ: **28** Իսկ եթէ կինը պղծուած չըլլալով մաքուր է, անպատիժ պիտի ըլլայ եւ պիտի սերնդագործէ: **29** Ա՛յս է նախանձախնդրութեան օրէնքը, երբ կին մը խոտորելով պղծուի՝ իր ամուսինէն զատ **ուրիշի մը հետ** ըլլալով. **30** կամ երբ մարդու մը վրայ նախանձախնդրութեան ոգի գայ եւ իր կնոջ համար նախանձախնդիր ըլլայ, **Տէրոջ առջեւ թող կայնեցնէ կինը ու քահանան անոր վրայ գործադրէ այս ամբողջ օրէնքը: 31** Մարդը անօրէնութենէ անպարտ պիտի ըլլայ, բայց այդ կինը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ»:

ՈՒՄՏԱԻՈՐՆԵՐՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

6

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **2** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն եւ ըսէ՛ անոնց. “Եթէ մարդ մը կամ կին մը ինքզինք զատորոշէ ու Տէրոջ “նուիրաբերուելու համար Բուխտաւորի ուխտ ընէ, **3** գինիէ եւ օղիէ թող անջատուի, գինիի քացախ կամ օղիի քացախ թող չխմէ, խաղողի որեւէ օշարակ թող չխմէ, ու խաղող կամ չամիչ թող չուտէ: **4** Իր նուիրաբերումի բոլոր օրերը՝՝ որթատունկէն եղած ո՛չ մէկ բան թող ուտէ, կուտերէն մինչեւ կեղեւը: **5** Իր նուիրաբերումի ուխտին բոլոր օրերը՝ իր գլուխին վրայ ածելի թող չանցնի. ինք սուրբ թող ըլլայ **եւ** իր գլուխին մազերուն գանգուրները թողու որ աճին՝ մինչեւ որ իր Տէրոջ նուիրաբերումին օրերը լրանան: **6** Իր Տէրոջ նուիրաբերումին բոլոր օրերը՝ ո՛չ մէկ մեռած մարմինի թող մօտենայ. **7** իր հօր համար կամ մօր համար, իր եղբօր համար կամ քրոջ համար ինքզինք թող անմաքուր չընէ՝ երբ անոնք մեռնին, քանի որ իր Աստուծոյն՝ ուխտը իր գլուխին վրայ է: **8** Իր նուիրաբերումին բոլոր օրերը՝ ինք սուրբ է Տէրոջ: **9** Եթէ իր քով յանկարծ մարդ մը մեռնի եւ իր նուիրաբերուած գլուխը պղծուի, գլուխը թող ածիլէ իր մաքրուելու օրը. եօթներորդ օրը թող ածիլէ գայն, **10** եւ ութերորդ օրը երկու տատրակ կամ աղանիի երկու ձագ թող բերէ քահանային՝ Հանդիպումի վրանին մուտքը: **11** Քահանան մէկը իբր մեղքի պատարագ ու միւսը իբր ողջակէզ թող ընծայէ, եւ թող քաւութիւն ընէ անոր՝ քանի որ մեղանչած էր՝ մեռելին պատճառով: Նոյն օրը ան իր գլուխը թող սրբացնէ, **12** իր նուիրաբերումին օրերը **դարձեալ** թող նուիրաբերէ Տէրոջ ու յանցանքի պատարագի համար մէկ տարեկան գառ մը բերէ. նախկին օրերը պիտի է՛համրուին, որովհետեւ իր նուիրաբերումը պղծուեցաւ»:

¹ Եբր.՝ իյնայ

² Եբր.՝ անջատուելու

³ Եբր.՝ անջատուածի

⁴ Եբր.՝ գինիի որթատունկէն

⁵ Եբր.՝ անձի

⁶ Եբր.՝ անջատումը, կամ՝ պսակը

⁷ Եբր.՝ անձին

⁸ Եբր.՝ իյնան

13 Ահա՛ւասիկ ուխտաւորին օրէնքը. երբ իր նուիրաբերումին օրերը լրանան, ան Հանդիպումի վրանին մուտքը թող բերուի 14 եւ իր մատաղը Տէրոջ թող մատուցանէ.– մէկ տարեկան անարատ արու գառ մը՝ ողջակէզի համար, մէկ տարեկան անարատ էգ գառնուկ մը՝ մեղքի պատարագի համար, անարատ խոյ մը՝ խաղաղութեան զոհի համար, 15 ու սակառ մը բաղարջ, կարկանդակներ՝ իւղով շաղուած քնաշիհէ, անխմոր լաւաշներ՝ իւղով օծուած, եւ անոնց հացի ընծան ու թափելիք նուէրը: 16 Զահանան զանոնք մօտեցնելով Տէրոջ առջեւ՝ անոր մեղքի պատարագը եւ անոր ողջակէզը թող ընծայէ: 17 Խոյը իբր խաղաղութեան զոհ թող ընծայէ Տէրոջ՝ բաղարջին սակառով. քահանան անոր հացի ընծան ու թափելիք նուէրը թող ընծայէ: 18 Ուխտաւորը իր նուիրաբերուած գլուխը թող ածիլէ՝ Հանդիպումի վրանին մուտքը, իր նուիրաբերուած գլուխին մազը թող առնէ եւ խաղաղութեան զոհին տակ եղող կրակին մէջ դնէ: 19 Զահանան խոյին եփած թելը, սակառէն անխմոր կարկանդակ մը ու լաւաշ մը թող առնէ եւ ուխտաւորին ասփերուն վրայ դնէ՝ իր նուիրաբերուած մազերուն ածիլուելէն ետք, 20 ու քահանան զանոնք իբր երերցնելիք ընծայ թող մատուցանէ Տէրոջ առջեւ: Ասոնք սուրբ են քահանային համար՝ երերցնելիք երբուծին ու բարձրացնելիք զիստին հետ: Յետոյ ուխտաւորը գինի թող խմէ: 21 Ա՛յս է ուխտ ըրած ուխտաւորի մը եւ իր նուիրաբերումին համար Տէրոջ խոստացած իր մատաղին օրէնքը՝ իր քարոզացածէն գատ: Ան իր ըրած ուխտը թող կատարէ՝ իր նուիրաբերումի օրէնքին համաձայն»:

ՔԱՆԱՆԱՅԱԿԱՆ ՕՐՇՆՈՒԹԻՒՆ

22 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 23 «Խօսէ՛ Ահարոնի ու անոր որդիներուն, եւ ըսէ՛. “Սա՛պէս օրհնեցէք Իսրայէլի որդիները՝ անոնց ըսելով. 24 “Տէրը օրհնէ՛ քեզ ու պահէ՛ քեզ: 25 Տէրը իր երեսը քաջաճառացնէ՛ քու վրադ եւ ողորմի՛ քեզի: 26 Տէրը իր երեսը վերցնէ՛ քու վրադ ու խաղաղութի՛ւն տայ քեզի”:

27 Եւ իմ անունս Իսրայէլի որդիներուն վրայ պիտի դնեն, ու ես զանոնք պիտի օրհնեմ»:

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄ

7

Այն օրը՝ երբ Մովսէս խորանը ամբողջովին կանգնեցուց, զայն օծեց ու սրբացուց՝ անոր բոլոր առարկաներով, եւ զոհասեղանն ու անոր բոլոր առարկաները օծեց եւ զանոնք սրբացուց, 2 Իսրայէլի իշխանները – իրենց նահապետութեան գլխաւորները, ժողովուրդին թուարկուելուն վրայ վերատեսուչ եղող տոհմապետները – մատաղ մատուցանեցին: 3 Տէրոջ առջեւ բերին իրենց մատաղները՝ վեց ծածկուած սայլ եւ տասներկու եգ – մէկ սայլ՝ երկու իշխանի, ու մէկ եգ՝ ամէն մէկուն –, եւ մօտեցուցին զանոնք խորանին առջեւ: 4 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 5 «Ա՛ռ անոնցմէ ու տո՛ւր ատոնք Ղեւտացիներուն՝ իւրաքանչիւրին իր պաշտօնին համեմատ, որպէսզի Հանդիպումի վրանին ծառայութեան համար գործածուին»:

6 Մովսէս առաւ սայլերն ու եգները, եւ զանոնք Ղեւտացիներուն

² Այսինքն՝ նուրբ ալիւրէ

³ Երբ.՝ ձեռքը հասածէն

⁴ Երբ.՝ լուսաւորէ՛

⁵ Երբ.՝ տոհմերու իշխանները

տուաւ: **7** Երկու սայլ ու չորս եզ Գերսոնի որդիներուն տուաւ՝ անոնց պաշտօնին համեմատ. **8** չորս սայլ եւ ութ եզ Մերարիի որդիներուն տուաւ, Ահարոն քահանային որդիին՝ Իթամարի Բվերատեսչութեամբ եղող անոնց պաշտօնին համեմատ. **9** բայց Կահաթի որդիներուն չտուաւ, քանի որ անոնց ըլլալով սրբարանին ծառայութիւնը՝ իրենց ուսերով պիտի կրէին:

10 Իշխանները մատաղ մատուցանեցին զոհասեղանին նաւակատիքին համար՝ անոր օծումին օրը. իշխանները զոհասեղանին առջեւ մատուցանեցին իրենց մատաղները: **11** Տէրը Սովսէսի ըսաւ. «**Իշխանները** իրենց մատաղները թող մատուցանեն՝ **ամէն** մէկ իշխան իր օրուան մէջ, զոհասեղանին նաւակատիքին համար»:

12 Առաջին օրը իր մատաղը մատուցանողն էր Յուդայի տոհմին **իշխանը**, Ամինադաբի որդին՝ Նասսոն: **13** Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն **սիկղ** կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած **հացի** ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, **14** մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը **սիկղ**, խունկով լեցուած, **15** արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ **ու** մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, **16** այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, **17** եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ **եւ** հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Ամինադաբի որդիին՝ Նասսոնի մատաղը:

18 Երկրորդ օրը մատուցանողն էր Իսաքարի որդիներուն **իշխանը**, Սովգարի որդին՝ Նաթանայէլ: **19** Անոր մատուցանած մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն **սիկղ** կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած **հացի** ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, **20** մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը **սիկղ**, խունկով լեցուած, **21** արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ **ու** մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, **22** այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, **23** եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ **եւ** հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Սովգարի որդիին՝ Նաթանայէլի մատաղը:

24 Երրորդ օրը **մատուցանողն** էր Զաբուլոնի որդիներուն **իշխանը**, Զեղոնի որդին՝ Եղիաբ: **25** Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն **սիկղ** կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած **հացի** ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, **26** մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը **սիկղ**, խունկով լեցուած, **27** արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ **ու** մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, **28** այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, **29** եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ **եւ** հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Զեղոնի որդիին՝ Եղիաբի մատաղը:

30 Չորրորդ օրը **մատուցանողն** էր Ռուբէնի որդիներուն **իշխանը**, Սեդիուրի որդին՝ Եղիսուր: **31** Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն **սիկղ** կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած **հացի** ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, **32** մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը **սիկղ**, խունկով լեցուած, **33** արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ **ու** մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, **34** այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, **35** եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ **եւ** հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Սեդիուրի որդիին՝ Եղիսուրի մատաղը:

36 Հինգերորդ օրը **մատուցանողն** էր Շմալոնի որդիներուն **իշխանը**, Սուրիսադայի որդին՝ Սաղամիէլ: **37** Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն **սիկղ** կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն

^բ Եբբ.՝ ձեռքով

ալ լեցուած հացի ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, 38 մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը սիկղ, խունկով լեցուած, 39 արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, 40 այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, 41 եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Սուրիսադայի որդիին՝ Սաղամիէլի մատաղը:

42 Վեցերորդ օրը մատուցանողն էր Գադի որդիներուն իշխանը, Դագուէլի որդին՝ Եղիասափ: 43 Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն սիկղ կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած հացի ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, 44 մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը սիկղ, խունկով լեցուած, 45 արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, 46 այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, 47 եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Դագուէլի որդիին՝ Եղիասափի մատաղը:

48 Եօթներորդ օրը մատուցանողն էր Եփրեմի որդիներուն իշխանը, Ամիուդի որդին՝ Եղիսամա: 49 Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն սիկղ կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած հացի ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, 50 մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը սիկղ, խունկով լեցուած, 51 արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, 52 այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, 53 եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Ամիուդի որդիին՝ Եղիսամայի մատաղը:

54 Ութերորդ օրը մատուցանողն էր Մանասէի որդիներուն իշխանը, Փաղասուրի որդին՝ Գամաղիէլ: 55 Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն սիկղ կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած հացի ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, 56 մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը սիկղ, խունկով լեցուած, 57 արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, 58 այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, 59 եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Փաղասուրի որդիին՝ Գամաղիէլի մատաղը:

60 Իններորդ օրը մատուցանողն էր Բենիամինի որդիներուն իշխանը, Գեդէոնի որդին՝ Աբիդան: 61 Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն սիկղ կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած հացի ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, 62 մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը սիկղ, խունկով լեցուած, 63 արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, 64 այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, 65 եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Գեդէոնի որդիին՝ Աբիդանի մատաղը:

66 Տասներորդ օրը մատուցանողն էր Դանի որդիներուն իշխանը, Ամիսադայի որդին՝ Աքիեզեր: 67 Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն սիկղ կշիռով, մէկ արծաթէ կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած հացի ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, 68 մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը սիկղ, խունկով լեցուած, 69 արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, 70 այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, 71 եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Ամիսադայի որդիին՝ Աքիեզերի մատաղը:

72 Տասնմէկերորդ օրը մատուցանողն էր Ասերի որդիներուն իշխանը, Եքրանի որդին՝ Փագիէլ: 73 Անոր մատաղն էր մէկ արծաթէ ափսէ՝ հարիւր երեսուն սիկղ կշիռով, մէկ

արծաթե կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած **հացի** ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, **74** մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը **սիկղ**, խունկով լեցուած, **75** արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ **ու** մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, **76** այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, **77** եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ **եւ** հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Եբրանի որդիին՝ Փագիէլի մատաղը:

78 Տասներկորորդ օրը **մատուցանողն** էր Նեփթաղիմի որդիներուն իշխանը, Ենանի որդին՝ Աքիրէ: **79** Անոր մատաղն էր մէկ արծաթե ասիւն՝ հարիւր երեսուն **սիկղ** կշիռով, մէկ արծաթե կոնք՝ եօթանասուն սիկղ – սրբարանի սիկղին համեմատ –, երկուքն ալ լեցուած **հացի** ընծային համար իւղով շաղուած նաշիհով, **80** մէկ ոսկի խնկաման՝ տասը **սիկղ**, խունկով լեցուած, **81** արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ **ու** մէկ տարեկան մէկ գառ՝ ողջակէզի համար, **82** այծերէն մէկ նոխազ՝ մեղքի պատարագի համար, **83** եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ **եւ** հինգ հատ մէկ տարեկան գառ: Ա՛յս էր Ենանի որդիին՝ Աքիրէի մատաղը:

84 Ասո՛նք էին զոհասեղանին նաւակատիքին համար Իսրայէլի իշխաններուն **մատուցանած մատաղները՝** անոր օծուած օրը.– տասներկու արծաթե ասիւն, տասներկու արծաթե կոնք **ու** տասներկու ոսկի խնկաման: **85** **Ամէն** մէկ արծաթե ասիւն՝ հարիւր երեսուն **սիկղ կը կշռէր**, եւ **ամէն** մէկ կոնք՝ եօթանասուն **սիկղ**. այս անօթներուն ամբողջ արծաթը երկու հազար չորս հարիւր **սիկղ կը կշռէր՝** սրբարանի սիկղին համեմատ: **86** Տասներկու ոսկի խնկամանները խունկով լեցուած **էին. ամէն** մէկ խնկաման տասը **սիկղ կը կշռէր՝** սրբարանի սիկղին համեմատ. խնկամաններուն ամբողջ ոսկին հարիւր քսան **սիկղ կը կշռէր: 87** Ողջակէզի համար բոլոր արջառները տասներկու զուարակ **էին**, խոյերը՝ տասներկու, մէկ տարեկան գառները՝ տասներկու, իրենց **հացի** ընծայով, իսկ մեղքի պատարագի համար՝ այծերէն տասներկու նոխազ: **88** Խաղաղութեան զոհի համար բոլոր արջառները քսանչորս զուարակ **էին**, խոյերը՝ վաթսուն, նոխազները՝ վաթսուն, մէկ տարեկան գառները՝ վաթսուն: Ասո՛նք էին զոհասեղանին նաւակատիքին **մատաղները՝** անոր օծուելէն ետք:

89 Երբ Մովսէս Հանդիպումի վրանը մտնէր՝ **ՎՏէրոջ** հետ խօսելու, իրեն հետ խօսողին ձայնը կը լսէր Վկայութեան տապանակին վրայ եղող Զաւութեան վրայէն, երկու քերովբէներուն մէջտեղէն, եւ ինք **ՊՏէրոջ** հետ կը խօսէր:

ԼԱՊՏԵՐՆԵՐՈՒՆ ԶԵՏԵՐՈՒՄԸ

8

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **2** «Խօսէ՛ Ահարոնի ու ըսէ՛ անոր. “Երբ ճրագները վառես, եօթը ճրագները աշտանակին առջե՛ւը թող լուսաւորեն□»: **3** Ահարոն այնպէս ըրաւ. անոր ճրագները աշտանակին առջեւի կողմը վառեց, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրէր էր: **4** Աշտանակը սա՛պէս շինուած էր. “կռածոյ ոսկիէ էր, իր բունէն մինչեւ իր ծաղիկները՝ կռածոյ էր: Տէրոջ Մովսէսի ցոյց տուած **Բկերպարին** համաձայն շինեց

^q Եբր.՝ Անոր

^r Եբր.՝ Անոր

^u Կամ՝ ճախարակեայ

^p Եբր.՝ երեսոյթին

աշտանակը:

ՂԵՒՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՍՐԲԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

5 Տէրը խօսեցաւ Սովսէսի՝ ըսելով. 6 «Իսրայէլի որդիներուն մէջէն ա՛ն Ղեւտացիները ու մաքրէ՛ զանոնք: 7 Զանոնք մաքրելու համար սա՛ ըրէ անոնց.– ⁹մաքրութեա՛ն ջուր սրսկէ անոնց վրայ, եւ անոնք իրենց ամբողջ մարմինը թող ածիլեն, իրենց հագուստները լուան ու մաքրուին: 8 Յետոյ արջառներէն զուարակ մը թող առնեն, եւ անոր **հացի** ընծային համար՝ իւղով շաղուած նաշիհ. դուն ալ արջառներէն ուրի՛շ զուարակ մը առ՝ մեղքի պատարագի համար: 9 Ղեւտացիները Հանդիպումի վրանին առջեւ մօտեցո՛ւր, ու Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքը համախմբէ՛: 10 Ղեւտացիները Տէրո՛ջ առջեւ մօտեցուր, եւ Իսրայէլի որդիները իրենց ձեռքերը թող դնեն Ղեւտացիներուն վրայ: 11 Իսկ Ահարոն Ղեւտացիները իբր երերցնելիք ընծայ թող ¹¹մատուցանէ՛՝ Տէրոջ առջեւ՝ Իսրայէլի որդիներուն կողմէն, որպէսզի անոնք Տէրոջ պաշտամունքը կատարեն: 12 Ղեւտացիները իրենց ձեռքերը թող դնեն զուարակներուն գլուխին վրայ, ու Ղեւտացիներուն քաւութիւն ընելու համար՝ մէկ **զուարակը** մատուցանէ՛ Տէրոջ իբր մեղքի պատարագ, իսկ միւսը՝ իբր ողջակէզ: 13 Ղեւտացիները կայնեցո՛ւր Ահարոնի եւ անոր որդիներուն առջեւ, ու զանոնք մատուցանէ՛ Տէրոջ իբր երերցնելիք ընծայ: 14 Այսպէս զատէ՛ Ղեւտացիները Իսրայէլի որդիներուն մէջէն, որպէսզի Ղեւտացիները իմս ըլլան: 15 Ատկէ՛ ետք Ղեւտացիները թող մտնեն՝ Հանդիպումի վրանին ծառայութիւնը ընելու: Այսպէս մաքրէ՛ զանոնք եւ մատուցանէ՛ զանոնք իբր երերցնելիք ընծայ, 16 քանի որ անոնք **ամբողջութեամբ** ինծի տրուած են Իսրայէլի որդիներուն մէջէն: Ինծի առի զանոնք՝ Իսրայէլի որդիներուն մէջ արգանդ բացող բոլոր անդրանիկներուն տեղը, 17 որովհետեւ Իսրայէլի որդիներուն բոլոր անդրանիկները, թէ՛ մարդու եւ թէ՛ անասունի, իմս են. Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր անդրանիկները զարկած օրս՝ զանոնք սրբացուցի ինծի համար: 18 Իսրայէլի որդիներուն բոլոր անդրանիկներուն փոխարէն Ղեւտացիները առի, 19 ու Իսրայէլի որդիներուն մէջէն Ղեւտացիները ¹⁹ամբողջութեամբ տուի Ահարոնի եւ անոր որդիներուն, որպէսզի Հանդիպումի վրանին մէջ Իսրայէլի որդիներուն ծառայութիւնը ընեն ու Իսրայէլի որդիներուն համար քաւութիւն ընեն, որպէսզի Իսրայէլի որդիներուն վրայ հարուած չգայ՝ երբ Իսրայէլի որդիները սրբարանին մօտենան»:

20 Սովսէս, Ահարոն եւ Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքը Ղեւտացիներուն ըրին Տէրոջ Սովսէսի բոլոր պատուիրածները՝ Ղեւտացիներուն մասին. Իսրայէլի որդիները այնպէս ըրին անոնց: 21 Ղեւտացիները ²¹մաքրուեցան ու իրենց հագուստները լուացին. Ահարոն ալ զանոնք իբր երերցնելիք ընծայ մատուցանեց Տէրոջ առջեւ: Ահարոն անոնց համար քաւութիւն ըրաւ՝ որպէսզի զանոնք մաքրէ, 22 եւ ատկէ ետք Ղեւտացիները Հանդիպումի վրանը մտան՝ իրենց ծառայութիւնը ընելու Ահարոնի ու անոր որդիներուն առջեւ: Ինչպէս Տէրը Սովսէսի պատուիրեք էր Ղեւտացիներուն մասին՝ այնպէս ըրին անոնց:

23 Տէրը խօսեցաւ Սովսէսի՝ ըսելով. 24 «Ահա՛նասիկ Ղեւտացիներուն **կանոնը**.–

⁹ Եբր.՝ մեղքի պատարագի
¹¹ Եբր.՝ երերցնէ
¹⁹ Եբր.՝ իբր նուէր
²¹ Եբր.՝ մեղքէ մաքրուեցան

քսանհինգ տարեկանէն վեր եղողները սպասարկութեան մէջ թող մտնեն՝ Հանդիպումի վրանին մէջ ծառայելու համար, **25** իսկ յիսուն տարեկան ըլլալէ ետք սպասարկութենէն թող դադրին, եւ ա՛լ թող չծառայեն: **26** Իրենց եղբայրներուն հետ թող պաշտօն կատարեն Հանդիպումի վրանին մէջ՝ Կաշտամունքին համար, բայց թող ծառայութիւն չընեն: Ա՛յսպէս ըրէ Ղեւտացիներուն՝ իրենց Եպաշտօնին համար»:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԱՏԻԿԸ

9

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ Սինայի անապատին մէջ, անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարուան առաջին ամիսը, ըսելով. **2** «Իսրայէլի որդիները Ջատիկը թող կատարեն իր սահմանուած ատենին: **3** Այս ամսուան տասնչորրորդ օրը՝ իրիկուան դէմ կատարեցէք զայն, իր սահմանուած ատենին. անոր բոլոր կանոններուն եւ բոլոր սովորութիւններուն համաձայն կատարեցէք զայն»: **4** Մովսէս ըսաւ Իսրայէլի որդիներուն՝ որ Ջատիկը կատարեն, **5** եւ անոնք առաջին ամսուան տասնչորրորդ օրը՝ իրիկուան դէմ Ջատիկը կատարեցին, Սինայի անապատին մէջ: Իսրայէլի որդիները այնպէս ըրին, Տէրոջ Մովսէսի բոլոր պատուիրածներուն համաձայն:

6 Սակայն ոմանք կային, որ մարդու մեռելի դպած ըլլալով անմաքուր էին, եւ չէին կրնար այդ օրը Ջատիկը կատարել: Մովսէսի ու Ահարոնի ներկայացան այդ օրը, **7** եւ այն մարդիկը ըսին անոր. «Մենք մարդու մեռելի դպած ըլլալով անմաքուր ենք. ինչո՞ւ Իսրայէլի որդիներուն մէջ Տէրոջ մատաղը իր սահմանուած ատենին մատուցանելէն արգիլուինք»: **8** Մովսէս անոնց ըսաւ. «Կեցէ՛ք, Խհասկնամ թէ Տէրը ի՞նչ կը պատուիրէ ձեր մասին»:

9 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **10** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն եւ ըսէ՛. “Եթէ ձեզմէ կամ ձեր սերունդէն մէկը մեռելի մը դպնալով անմաքուր ըլլայ կամ հեռաւոր ճամբորդութեան մէջ ըլլայ, անիկա՛ ալ Ջատիկը թող կատարէ Տէրոջ: **11** Երկրորդ ամսուան տասնչորրորդ օրը՝ իրիկուան դէմ թող կատարեն զայն. բաղարջով ու լեղի խոտերով թող ուտեն զայն: **12** Անկէ մինչեւ առտու ոչինչ թող մնայ, եւ անկէ ո՛չ մէկ ոսկոր թող կոտրեն. Ջատիկին բոլոր կանոններուն համաձայն թող կատարեն զայն: **13** Բայց եթէ մաքուր եղող ու ճամբորդութեան մէջ չեղող մարդը Ջատիկը կատարելէն հրաժարի, այդ անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի բնաջնջուի, որովհետեւ Տէրոջ մատաղը իր սահմանուած ատենին չմատուցանեց. այդ մարդը իր մեղքը պիտի կրէ: **14** Եթէ գաղթական մը պանդխտանայ ձեր մէջ եւ ուզէ Ջատիկը կատարել Տէրոջ, Ջատիկին կանոնին ու անոր սովորութեան համաձայն թող կատարէ. թէ՛ գաղթականին եւ թէ բնիկին համար մէկ կանոն պիտի ունենար»:

ԿՐԱԿԷ ԱՄՊԸ

(Ելք. 40. 34-38)

15 Այն օրը՝ երբ խորանը կանգնուեցաւ, ամպը պատեց խորանը, այսինքն՝ վկայութեան վրանը. իրիկունը խորանին վրայ էր՝ կրակի երեւոյթով, մինչեւ առտու: **16** Շարունակ

^Է Եբբ.՝ պահպանութիւնը պահելու

^Ը Եբբ.՝ պահպանութեան

^Ս Եբբ.՝ մտիկ ընեմ

այդպես էր. **ցերեկը** ամպը կը ծածկեր գայն, իսկ գիշերը՝ կրակի երեւոյթը: **17** Երբ ամպը վրանէն բարձրանար, անկէ ետք Իսրայէլի որդիները կը մեկնէին, եւ այն տեղը ուր ամպը կենար՝ հո՛ն Իսրայէլի որդիները կը բանակէին: **18** Տէրո՛ջ հրամանով Իսրայէլի որդիները կը մեկնէին, ու Տէրո՛ջ հրամանով կը բանակէին. որքան ժամանակ որ ամպը խորանին վրայ կենար, անոնք կը բանակէին: **19** Երբ ամպը երկար ժամանակ խորանին վրայ յամենար, Իսրայէլի որդիները Տէրոջ **՚պաշտօնը կը կատարէին**՝ եւ չէին մեկնէր: **20** Իսկ երբ ամպը խորանին վրայ **՝քիչ օր կենար, Տէրո՛ջ հրամանին համաձայն կը բանակէին, ու Տէրո՛ջ հրամանին համաձայն կը մեկնէին: 21** Եթէ ամպը իրիկուընէ մինչեւ առտու **՚մնար, առտուն ամպին բարձրացած ատենը կը մեկնէին. ցերեկ ըլլար թէ գիշեր, ամպին բարձրացած ատենը կը մեկնէին: 22** Եթէ ամպը երկու օր, կամ մէկ ամիս, կամ մէկ տարի խորանին վրայ կենալով յամենար, Իսրայէլի որդիները կը բանակէին եւ չէին մեկնէր. բայց երբ բարձրանար, կը մեկնէին: **23** Տէրո՛ջ հրամանին համաձայն կը բանակէին, ու Տէրո՛ջ հրամանին համաձայն կը մեկնէին. Սովսէսի **՚միջոցով տրուած Տէրոջ հրամանին համաձայն՝ Տէրոջ ՚պաշտօնը կը կատարէին**՝:

ԱՐԾԱԹԷ ՓՈՂԵՐԸ

10

Տէրը խօսեցաւ Սովսէսի՝ ըսելով. **2** «Քեզի արծաթէ երկո՛ւ փող շինէ. զանոնք կռածո՛յ շինէ, որպէսզի համայնքը կանչելու համար ու բանակներուն մեկնումին համար **՚գործածես: 3** Երբ զանոնք հնչեցնեն, ամբողջ համայնքը քովդ թող հաւաքուի՝ Հանդիպումի վրանին մուտքը: **4** Եթէ **փողին** մէկը հնչեցնեն, իշխանները, Իսրայէլի հազարապետները, քովդ թող հաւաքուին: **5** Երբ մեծագոջ հնչեցնէք, արեւելեան կողմը իջեւանող բանակները թող մեկնին: **6** Երբ երկրորդ անգամ մեծագոջ հնչեցնէք, հարաւային կողմը իջեւանող բանակները թող մեկնին: Անոնց մեկնումին համար մեծագոջ թող հնչեցնեն: **7** Երբ համախմբումը **՚հաւաքէք, փողը** հնչեցուցէ՛ք, բայց մի՛ գոռացնէք: **8** Ահարոնի որդիները՝ քահանաները թող հնչեցնեն փողը, եւ ասիկա ձեզի յաւիտենական կանոն թող ըլլայ ձեր սերունդներուն մէջ: **9** Եթէ ձեր երկրին մէջ պատերազմելու երթաք ձեզ ճնշող հակառակորդին դէմ, գոռացուցէ՛ք փողերը, որպէսզի յիշուիք Տէրոջ՝ ձեր Աստուծոյն առջեւ, ու ձեր թշնամիներէն ազատիք: **10** Նաեւ ձեր ուրախութեան օրերը, ձեր **՚հանդիսաւոր տօներուն**՝ եւ ամսագլուխներուն՝ հնչեցուցէ՛ք փողերը ձեր ողջակէզներուն ու խաղաղութեան զոհերուն վրայ, որպէսզի ձեզի իբր յիշատակ ըլլան ձեր Աստուծոյն

- ^բ Երբ.՝ պահպանութիւնը կը պահէին
- ^գ Երբ.՝ փողը թիւով
- ^դ Երբ.՝ ըլլար
- ^ե Երբ.՝ ձեռքով
- ^զ Երբ.՝ պահպանութիւնը կը պահէին
- ^ա Երբ.՝ քեզի ըլլան
- ^բ Երբ.՝ համախմբէք
- ^գ Երբ.՝ սահմանուած ատեններուն

առջեւ: Ե՛ս եմ Տէրը՝ ձեր Աստուածը»:

ԻՍՐԱՅԵԼԱՅԻՆԵՐԸ ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ ԲԱՆԱԿԱՎԱՅՐԷՆ

11 Երկրորդ տարին, երկրորդ ամսուան քսաներորդ **օրը**, ամպը բարձրացաւ վկայութեան խորանին վրայէն: 12 Ուստի Իսրայէլի որդիները՝ իրենց մեկնումին **կարգով՝** Սինայի անապատէն մեկնեցան, եւ ամպը Փառանի անապատին մէջ կեցաւ: 13 Առաջի՛ն անգամ կը մեկնէին՝ Սովսէսի **Դմիջոցով տրուած** Տէրոջ հրամանին համաձայն: 14 Առաջ Յուդայի որդիներուն բանակին դրօշը մեկնեցաւ՝ իրենց զօրաբաժիններուն կարգով. Ամինադաբի որդին՝ Նասսոն անոր զօրաբաժինին վրայ էր, 15 Սովգարի որդին Նաթանայէլ՝ Իսաքարի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ, 16 ու Զեղոնի որդին Եղիաբ՝ Զաբուղոնի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ: 17 Խորանը քակեցին, եւ Գերսոնի որդիներն ու Մերարիի որդիները մեկնեցան՝ խորանը կրելով: 18 Ռուբէնի բանակին դրօշը մեկնեցաւ իր զօրաբաժիններուն կարգով. Սեդիուրի որդին՝ Եղիսուր անոր զօրքին վրայ էր, 19 Սուրիսադայի որդին Սաղամիէլ՝ Շմալոնի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ, 20 եւ Դազուէլի որդին Եղիասափ՝ Գադի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ: 21 Յետոյ Կահաթեանները մեկնեցան՝ սրբարանը կրելով. խորանը կանգնեցուցին մինչեւ անոնց գալը: 22 Եփրեմի որդիներուն բանակին դրօշը մեկնեցաւ իրենց զօրաբաժիններուն կարգով. Ամիուդի որդին՝ Եղիսամա անոր զօրքին վրայ էր, 23 Փադասսուրի որդին Գամադիէլ՝ Մանասէի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ, 24 ու Գեդէոնի որդին Աբիդան՝ Բենիամինի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ: 25 Դանի որդիներուն բանակին դրօշը՝ իրենց զօրաբաժիններուն կարգով՝ բոլոր բանակներուն **«ետեւէն մեկնեցաւ»**. Ամիսադայի որդին՝ Աքիեզեր անոր զօրքին վրայ էր, 26 Եքրանի որդին Փագիէլ՝ Ասերի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ, 27 ու Ենանի որդին Աքիրէ՝ Նեփթաղիմի որդիներուն տոհմին զօրաբաժինին վրայ: 28 Ա՛յս էր Իսրայէլի որդիներուն մեկնումին **կարգը՝** իրենց զօրաբաժիններուն համեմատ, երբ մեկնէին:

29 Սովսէս Յոբաբի ըսաւ, **այսինքն** իր աներոջ՝ Մադիանացի Ռազուէլի որդիին. «Մենք կը մեկնինք այն տեղը՝ որուն համար Տէրը ըսաւ. «Չեզի՛ պիտի տամ զայն: Եկո՛ւր մեզի հետ. բարիք պիտի ընենք քեզի, որովհետեւ Տէրը Իսրայէլի **«բարիք խոստացաւ»**»: 30 Ան ալ իրեն ըսաւ. «Չեմ երթար, այլ իմ երկիրս եւ իմ ազգականներուս պիտի երթամ»: 31 Ինք ըսաւ. «Կ՛աղերսե՛մ, մի՛ թողուր մեզ, քանի որ անապատին մէջ մեր բանակելու տեղերը գիտես. մեզի **«առաջնորդ եղիր: 32 Եթէ մեզի հետ գաս, ի՛նչ բարիք որ Տէրը մեզի ընէ, մենք ալ քեզի նոյնը պիտի ընենք»**»:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԿԸ ՃԱՄԲՈՐԴԷ

33 Անոնք Տէրոջ լեռնէն մեկնեցան՝ երեք օրուան ճամբորդութեան համար. Տէրոջ ուխտին տապանակը անոնց առջեւէն գնաց՝ երեք օրուան ճամբայ, անոնց հանգստավայր մը հետախուզելու համար: 34 Երբ բանակավայրէն կը մեկնէին, Տէրոջ ամպը ցերեկը

⁷ Երբ.՝ ձեռքով
⁸ Կամ՝ վերջապահ եղաւ
⁹ Երբ.՝ մասին բարիք խօսեցաւ
¹⁰ Երբ.՝ աչք

անոնց վրայ էր:

35 Երբ տապանակը մեկներ՝ Մովսէս կ'ըսէր. «Կանգնէ՛, ո՛վ Տէր, եւ քու թշնամիներդ թող ցրուին ու քեզ ատողները առջեւէդ փախչին»: **36** Իսկ երբ ան հանգչէր՝ ինք կ'ըսէր. «Վերադարձի՛ր, ո՛վ Տէր, Իսրայէլի հազարաւոր բիւրաւորներուն»:

ՏԱԲԵՐԱ ԿՈՉՈՒԱԾ ՏԵՂԸ

11

Ժողովուրդը հառաչեց, ինչ որ Տէրոջ ^աանհաճոյ եղաւ: Տէրը լսեց եւ իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ: Տէրոջ կրակը անոնց մէջ վառուեցաւ, ու բանակավայրին ծայրերը եղողները սպառեց: **2** Ուստի ժողովուրդը աղաղակեց Մովսէսի, Մովսէս աղօթեց Տէրոջ, ու կրակը ^բմարեցաւ: **3** Եւ այդ տեղին անունը ^գՏաբերա կոչեց, քանի որ Տէրոջ կրակը անոնց մէջ վառուեր էր: **4** Անոնց մէջի խառնիճաղանճը ցանկութեան **մէջ ինկաւ**. Իսրայէլի որդիներն ալ ^դդարձեալ լացին ու ըսին. «Ո՞վ մեզի միս պիտի տայ՝ որ ուտենք: **5** Կը յիշենք Եգիպտոսի մէջ մեր ձրի կերած ձուկը, վարունգները, սեխերը, պրասները, սոխերն ու սխտորները: **6** Իսկ հիմա մեր անձը չորցաւ. մանանայէն զատ ուրիշ ոչինչ կայ մեր աչքերուն առջեւ»: **7** (Մանանան գինձի սերմի պէս էր, եւ անոր դրսերեւոյթը՝ քարխունկի դրսերեւոյթին պէս: **8** Ժողովուրդը կը պտըտէր ու կը ժողվէր **զայն**. ապա ջաղացքի մէջ կ'աղային կամ անկանի մէջ կը ^եծեծէին, պտուկներու մէջ կ'եփէին եւ անկէ շօթեր կը շինէին. անոր համը իւղոտ գաթայի համին պէս էր: **9** Երբ գիշերը բանակավայրին վրայ ցօղ կ'իջներ, մանանան **ալ** անոր վրայ կ'իջներ:)

ՄՈՎՍԷՍ Կ'ԸՆՏՐԷ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐ

10 Մովսէս լսեց թէ ժողովուրդը իր գերդաստաններով կու լայ, իւրաքանչիւրը իր վրանին մոտքը: Տէրոջ բարկութիւնը չափազանց բորբոքեցաւ, ու Մովսէսի ալ ^աանհաճոյ եղաւ **այս բանը**: **11** Մովսէս Տէրոջ ըսաւ. «Ինչո՞ւ քու ծառայիդ չարիք ըրիր, եւ ինչո՞ւ քու ^բառջեւդ շնորհք չգտայ՝ որ այս ամբողջ ժողովուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես: **12** Միթէ ե՞ս յղացեր եմ այս ամբողջ ժողովուրդը, կամ ե՞ս ծնաներ եմ ասոնք, որ ինձի կ'ըսեն. “Կրէ՛ զանոնք գիրկիդ մէջ, ինչպէս դայեակ մը ծծկերը կը կրէ, մինչեւ այն ^գերկիրը՝ որ երդումով **խոստացար** անոնց հայրերուն: **13** Ես ուրկէ՞ միս ունենամ՝ որ այս ամբողջ ժողովուրդին տամ, քանի որ իմ շուրջս կու լան ու կ'ըսեն. “Մի՛ս տուր մեզի՝ որ ուտենք□:»

^ա Եբր.՝ ականջներուն գէշ
^բ Եբր.՝ ընկղմեցաւ
^գ Այսինքն՝ հրկիզութիւն
^դ Կամ՝ նստան
^ե Եբր.՝ ճգմէին
^զ Եբր.՝ աչքերուն գէշ
^է Եբր.՝ աչքերուդ
^ը Եբր.՝ հողը

14 Ես առանձին չեմ կրնար կրել այս ամբողջ ժողովուրդը, որովհետեւ ասիկա ինձի շատ ծանր է: 15 Եթէ ինձի հետ այսպէս պիտի վարուիս, կ'աղերսեմ, մեռցո՛ւր զիս՝ եթէ շնորհք գտայ քու առջեւ, որպէսզի իմ չարիքս չտեսնեմ»: 16 Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Ինձի Իսրայէլի երէցներէն եօթանասուն մարդ հաւաքէ, որ դուն կը ճանչնաս որպէս ժողովուրդին երէցներն ու անոր ոստիկանները, զանոնք Հանդիպումի վրա՛նը բեր, ու հոն քեզի հետ թող ներկայանան: 17 Ես հոն պիտի իջնեմ եւ խօսիմ քեզի հետ, ու քու վրադ եղող Հոգիէն պիտի առնեմ եւ անոնց վրայ պիտի դնեմ, որպէսզի ժողովուրդին բեռը կրեն քեզի հետ, ու դուն առանձին չկրես: 18 Իսկ ժողովուրդին ըսէ՛. “Վաղուան համար դուք ձեզ սրբացուցէ՛ք՝ որ միս ուտէք. արդարեւ Տէրոջ Բառքն լացիք՝ ըսելով. "Ո՞վ մեզի միս պիտի կերցնէ, որովհետեւ Եգիպտոսի մէջ լաւ էինք". ուստի Տէրը ձեզի միս պիտի տայ ու դուք պիտի ուտէք: 19 Դուք ո՛չ թէ մէկ օր կամ երկու օր պիտի ուտէք, ո՛չ հինգ օր, ո՛չ տասը օր, ո՛չ ալ քսան օր. 20 հապա լման մէկ ամիս պիտի ուտէք՝ մինչեւ որ ան ձեր քիթէն դուրս գայ ու դուք անկէ զգուիք, որովհետեւ ձեր մէջ եղող Տէրը անարգեցիք եւ անոր առջեւ լացիք՝ ըսելով. "Ինչո՞ւ մենք Եգիպտոսէն ելանք"»:

21 Բայց Մովսէս ըսաւ. «Այս ժողովուրդը՝ որուն մէջ կը գտնուիմ՝ վեց հարիւր հազար հետեւակ է, ու դուն ըսիր. “Ես անոնց միս պիտի տամ, որ լման մէկ ամիս ուտեն: 22 Անոնց բաւելու համար՝ միթէ բոլոր ոչխարներն ու արջառները պիտի մորթուի՞ն. կամ ծովուն բոլոր ձուկերը պիտի հաւաքուի՞ն՝ անոնց բաւելու համար»: 23 Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Միթէ Տէրոջ ձեռքը ժտկարացա՞ւ. հիմա պիտի տեսնես թէ քեզի ըսած խօսքս պիտի Իկատարուի՞ թէ ոչ»:

24 Մովսէս դուրս ելաւ, Տէրոջ խօսքերը ժողովուրդին հաղորդեց, ու ժողովուրդին երէցներէն եօթանասուն մարդ հաւաքելով՝ զանոնք վրանին շուրջը՝ տեղաւորեց: 25 Տէրը ամպի մը մէջ իջաւ, անոր հետ խօսեցաւ, եւ անոր վրայ եղած Հոգիէն առնելով՝ այդ եօթանասուն երէցներուն տուաւ: Երբ Հոգին անոնց վրայ հանգչեցաւ՝ մարգարէացան, Խբայց չշարունակեցին՝:

26 Սակայն երկու մարդ բանակավայրին մէջ մնաց. մէկուն անունը Ելդադ էր, միւսին անունը՝ Մովդադ, եւ Հոգին հանգչեցաւ անոնց վրայ: Անոնք արձանագրուածներէն էին, բայց դուրս ելած չէին՝ դէպի վրանը, ու բանակավայրին մէջ մարգարէացան: 27 Պատանի մը վազեց եւ պատմեց Մովսէսի՝ ըսելով. «Ելդադ ու Մովդադ բանակավայրին մէջ կը մարգարէանան»: 28 Նաւէի որդին՝ Յեսու, Մովսէսի ջընտրեալ սպասարկուն, պատասխանեց. «Իմ Տէրս Մովսէս, արգիլէ՛ զանոնք»: 29 Մովսէս անոր ըսաւ. «Ինձի՞ համար նախանձախնդիր ես. երանի՞ թէ Տէրոջ ամբողջ ժողովուրդը մարգարէներ ըլլային ու Տէրը իր Հոգին անոնց վրայ դնէր»: 30 Յետոյ Մովսէս բանակավայրը Կբաշուեցաւ, ինք եւ Իսրայէլի երէցները:

^բ Եբբ.՝ ականջներուն

^գ Եբբ.՝ կարճցա՞ւ

^հ Եբբ.՝ պատահի՛

^լ Եբբ.՝ կայնեցուց

^խ Կամ՝ եւ չդադրեցան

^ծ Եբբ.՝ ընտրեալներէն կամ երիտասարդներէն եղող

^կ Եբբ.՝ հաւաքուեցաւ

ՏԷՐԸ ԿԸ ՂՐԿԷ ԼՈՐԱՄԱՐԳԻՆԵՐ

31 Տէրոջմէն հով մը բարձրացաւ ու ծովէն լորամարգիներ բերաւ, եւ բանակավայրին վրայ տարածեց՝ մէկ օրուան ճամբայ մէկ կողմէն, ու մէկ օրուան ճամբայ միւս կողմէն, բանակավայրին շուրջը, գետինի մակերեսէն երկու կանգունի չափ բարձրութեամբ: 32 Ժողովուրդը կանգնեցաւ այդ ամբողջ օրը, ամբողջ գիշերը եւ հետեւեալ ամբողջ օրը, ու լորամարգիները հաւաքեց. ամենէն քիչ հաւաքողը տասը քոռ հաւաքեց, եւ իրենց համար բանակավայրին շուրջը փռեցին՝ որպէսզի զանոնք չորցնեն: 33 Մինչ տակաւին միսը իրենց ակռաներուն վրայ էր, դեռ չծամուած՝ Տէրոջ բարկութիւնը ժողովուրդին դէմ բորբոքեցաւ, ու Տէրը յոյժ մեծ պատուհասով զարկաւ ժողովուրդը: 34 Այդ տեղին անունը՝ Կիբրոթ-Հաթթաւա կոչուեցաւ, որովհետեւ հոն թաղեցին ցանկացող ժողովուրդը: 35 Կիբրոթ-Հաթթաւայէն՝ ժողովուրդը Ասերովթ մեկնեցաւ, եւ Ասերովթի մէջ ^ձմնացին:

ՄԱՐԻԱՄ ԿԸ ՊԱՏԺՈՒԻ

12

Մարիամ ու Ահարոն Մովսէսի դէմ խօսեցան՝ անոր առած եթովպիացի կնոջ համար – քանի որ ան եթովպիացի կին առած էր –, 2 եւ ըսին. «Միթէ Տէրը միայն Մովսէսի՞ միջոցով խօսեցաւ. մեր միջոցով ալ չխօսեցա՞ւ»: ու Տէրը լսեց: 3 Մովսէս շատ հեզ մարդ մըն էր՝ երկրագունդի մակերեսին վրայ եղած բոլոր մարդոցմէն աւելի: 4 Իսկոյն Տէրը Մովսէսի, Ահարոնի եւ Մարիամի ըսաւ. «Դուք երեքդ ալ դո՛ւրս ելէք՝ դէպի Հանդիպումի վրանը»: երեքն ալ դուրս ելան: 5 Տէրը ամպին սիւնով իջաւ ու վրանին մուտքը կեցաւ, եւ Ահարոնն ու Մարիամը կանչեց. անոնք երկուքն ալ դուրս ելան: 6 Եւ Տէրը անոնց ըսաւ. «Այժմ մտի՛կ ըրէք իմ խօսքերս: Եթէ ձեր մէջ մարգարէ մը ըլլայ, ես՝ Տէրս՝ զիս տեսիլքի մէջ կը ճանչցնեմ անոր, կամ երագի մէջ կը խօսիմ անոր հետ: 7 Բայց իմ ծառաս՝ Մովսէս այնպէս չէ. ան իմ ամբողջ տանս մէջ հաւատարիմ է: 8 Անոր հետ բերանէ բերան կը խօսիմ, յայտնապէս՝ ո՛չ թէ հանելուկով, եւ ան Տէրոջ կերպարանքը կը տեսնէ: Ուստի ինչո՞ւ չվախցաք իմ ծառայիս՝ Մովսէսի դէմ խօսելէ»: 9 Տէրոջ բարկութիւնը անոնց դէմ բորբոքեցաւ, եւ ինք գնաց: 10 Ամպն ալ հեռացաւ վրանէն, ու ահա՛ Մարիամ ձիւնի պէս բորոտ եղաւ: Ահարոն Մարիամի նայեցաւ, եւ ահա՛ ան բորոտ էր: 11 Ահարոն Մովսէսի ըսաւ. «Ո՛հ, իմ տէ՛րս, կ'աղերսե՛մ, մեր վրայ մի՛ դներ այս մեղքը. որովհետեւ խենթացանք ու մեղանչեցինք: 12 Մարիամ այն մեռած երախային պէս թող չըլլայ, որուն մարմինին կէտը սպառած է՝ երբ իր մօր արգանդէն կ'ելլէ»: 13 Մովսէս աղաղակեց Տէրոջ. «Այժմ կ'աղերսե՛մ, ո՛վ Աստուած, բուժէ՛ զայն»: 14 Տէրն ալ Մովսէսի ըսաւ. «Եթէ անոր հայրը միայն անոր երեսը թքնած ըլլար, եօթը օր պիտի չխպնէ՞ր. ան եօթը օր թող փակուի՝ բանակավայրէն դուրս, եւ անկէ ետք ներս ընդունուի»: 15 Մարիամ բանակավայրէն դուրս եօթը օր փակուեցաւ, ու ժողովուրդը չմեկնեցաւ մինչեւ Մարիամի ներս ընդունուիլը:

ԼՐՏԵՍՆԵՐԸ
(Բ. Օր. 1. 19-33)

⁶ Այսինքն՝ ցանկութեան գերեզմաններ
^ձ Եբր.՝ էին
^ւ Եբր.՝ ձեռքով

13

Յետոյ ժողովուրդը Ասերովթէն մեկնեցաւ ու Փառանի անապատը բանակեցաւ: **2** Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **3** «Մարդի՛կ ղրկէ՝ որպէսզի հետախուզեն Զանանի երկիրը, որ Իսրայէլի որդիներուն կու տամ: Իրենց հայրերուն ամէն տոհմէն մա՛րդ մը ղրկեցէք, իւրաքանչիւրը գլխաւոր ըլլալով անոնց մէջ»: **4** Մովսէս Տէրոջ հրամանին համաձայն ղրկեց զանոնք Փառանի անապատէն: Այդ բոլոր մարդիկը Իսրայէլի որդիներուն գլխաւորներն էին: **5** Ահա՛ւասիկ անոնց անունները.— **6** Ռուբէնի տոհմէն՝ Զաքուրի որդին Սամուա, Ծմաւոնի տոհմէն՝ Զոռի որդին Սափատ, **7** Յուդայի տոհմէն՝ Յեփոնէի որդին Զաղէբ, **8** Իսաքարի տոհմէն՝ Յովսէփի որդին Իգաղ, **9** Եփրեմի տոհմէն՝ Նաւէի որդին Օսէս, **10** Բենիամինի տոհմէն՝ Ռափուի որդին Փաղտի, **11** Զաբուլոնի տոհմէն՝ Սուդի որդին Գեդդիէլ, **12** Յովսէփի տոհմէն՝ **այսինքն** Մանասէի տոհմէն՝ Սուսի որդին Գադդի, **13** Դանի տոհմէն՝ Գամաղի որդին Ամիէլ, **14** Ասերի տոհմէն՝ Միքայէլի որդին Սաթուր, **15** Նեփթաղիմի տոհմէն՝ Վափսի որդին Նաբի, **16** Գադի տոհմէն՝ Մաքքի որդին Գուէլ:

17 Ասոնք են այն մարդոց անունները, որ Մովսէս ղրկեց երկիրը հետախուզելու: Մովսէս Նաւէի որդիին՝ Սուսի անունը ^բՅետու դրաւ: **18** Մովսէս զանոնք ղրկեց՝ Զանանի երկիրը հետախուզելու, եւ անոնց ըսաւ. «Այս հարաւային կողմէն բարձրանալով՝ լե՛ռը ելէք, **19** եւ **այդ** երկիրը զննեցէք՝ թէ ի՛նչպէս է. հոն բնակող ժողովուրդը ուժեղ է թէ տկար, փոքրաթիւ է թէ բազմաթիւ. **20** այն երկիրը՝ ուր անոնք կը բնակին, ի՛նչպէս է, լա՛ւ է թէ վատ. ի՛նչպէս են այն քաղաքները՝ ուր անոնք կը բնակին, ^գվրաններէ՛ **բաղկացած** են՝ թէ ամրոցներէ. **21** ի՛նչպէս է երկիրը, բերրի՛ է թէ անբեր, մէջը ծառեր կա՛ն թէ ոչ: Զա՛ջ եղէք, եւ **այդ** երկրին պտուղէ՛ն բերէք»: (Այդ օրերը՝ կանխահաս խաղողներուն ժամանակն էր:)

22 Անոնք բարձրացան ու **այդ** երկիրը հետախուզեցին՝ Սինի անապատէն մինչեւ Բոհոր, եմաթ երթալու **ճամբան**: **23** Հարաւային կողմէն բարձրացան ու Զեբրոն հասան, ուր **կը բնակէին** Ենակի զաւակները՝ Աքիման, Սէսի եւ Թուլմի: (Զեբրոն Եգիպտոսի Տայանիս **քաղաքէն** եօթը տարի առաջ կառուցանուած էր:) **24** Յետոյ Եսքողի ձորը հասան եւ անկէ բարունակ մը կտրեցին՝ խաղողի ողկոյզով մը, ու երկու **հոգի** ձողով մը կրեցին զայն. նուռերէն ու թուզերէն ալ **առին**: **25** Այդ տեղը ^դԵսքողի ձոր կոչուեցաւ, քանի որ Իսրայէլի որդիները անկէ ողկոյզ մը կտրեցին: **26** Ապա վերադարձան՝ քառասուն օր **այդ** երկիրը հետախուզելէն ետք:

27 Անոնք գալով հասան Մովսէսի, Ահարոնի ու Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքին, Փառանի անապատը՝ Կաղէս. անոնց եւ ամբողջ համայնքին լուր բերին, երկրին պտուղը անոնց ցուցուցին, **28** ու պատմեցին ^եՄովսէսի եւ ըսին. «Գացինք այն երկիրը՝ ուր մեզ ղրկեցիր. **ի՛րապէս** ան կաթ ու մեղր կը հոսեցնէ, եւ ա՛յս է անոր պտուղը: **29** Բայց **այդ** երկրին մէջ բնակող ժողովուրդը հզօր է, քաղաքները պարսպապատ ու յոյժ մեծ են. նաեւ հոն Ենակի զաւակները տեսանք: **30** Ամաղեկացիները **այդ** երկրին հարաւային կողմը կը բնակին, Զետացիները, Յերուսացիներն ու Ամորհացիները՝ լեռները կը բնակին, իսկ Զանանացիները՝ ծովուն քով եւ Յորդանանի ափը կը բնակին»: **31** Զաղէբ

^ա Այսինքն՝ փրկիչ

^բ Այսինքն՝ Տէր փրկիչ

^գ Եբր.՝ բանակավայրերէ՛

^դ Այսինքն՝ ողկոյզի

^ե Եբր.՝ անոր

ժողովուրդը Մովսէսի առջեւ լռեցուց ու ըսաւ. «Ելլե՛նք, բարձրանա՛նք եւ տիրանա՛նք անոր, քանի որ մենք անշուշտ կրնանք անոր յաղթել»։ **32** Բայց անոր հետ բարձրացող մարդիկը ըսին. «Մենք չենք կրնար **այդ** ժողովուրդին դէմ բարձրանալ, որովհետեւ անոնք մեզմէ ուժեղ են»։ **33** Եւ իրենց հետախուզած երկրին մասին՝ չարախօսեցին Իսրայէլի որդիներուն՝ ըսելով. «Այն երկիրը, որուն մէջէն անցանք՝ հետախուզելու համար, իր բնակիչները լափող երկիր մըն է. անոր մէջ մեր տեսած ամբողջ ժողովուրդը՝ երկայնահասակ մարդիկ են։ **34** Հոն տեսանք հսկաները, Ենակի որդիները, որ հսկաներու **ցեղէն** են։ Մենք մեր աչքերուն մարախի պէս էինք. նոյնպէս ալ անոնց աչքերուն էինք»։

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՏՐՏՈՒՆԶԸ

14

Ամբողջ համայնքը ձայնը բարձրացնելով՝ աղաղակեց, ու ժողովուրդը լացաւ այդ գիշերը։ **2** Իսրայէլի բոլոր որդիները տրտնջեցին Մովսէսի եւ Ահարոնի դէմ, ու ամբողջ համայնքը անոնց ըսաւ. «Երանի՛ թէ Եգիպտոսի երկրին մէջ մեռած ըլլայինք. կամ երանի՛ թէ այս անապատին մէջ մեռած ըլլայինք։ **3** Ինչո՞ւ **Տէրը** մեզ այս երկիրը բերաւ, որ սուրով իյնանք եւ մեր կիներն ու մեր մանուկները կողոպտուին. լաւ չ'ըլլար որ Եգիպտոս վերադառնանք»։ **4** Եւ իրարու ըսին. «**Մեր վրայ** զօրագլուխ մը կարգենք ու Եգիպտոս վերադառնանք»։ **5** Մովսէս եւ Ահարոն իրենց երեսին վրայ ինկան Իսրայէլի որդիներուն համախմբուած ամբողջ համայնքին առջեւ։ **6** Իսկ երկիրը հետախուզողներէն Նաւէի որդին՝ Յեսու, ու Յեփոնէի որդին՝ Զաղէբ իրենց հագուստները պատռեցին, **7** եւ Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքին խօսեցան՝ ըսելով. «Այն երկիրը, որուն մէջէն անցանք զայն հետախուզելու համար, յոյժ լաւ երկիր մըն է։ **8** Եթէ **Տէրը** մեզի հաճի, մեզ այդ երկիրը պիտի տանի եւ զայն մեզի պիտի տայ, երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը հոսեցնէ։ **9** Միայն թէ **Տէրոջ** դէմ մի՛ ըմբոստանաք եւ **այդ** երկրին ժողովուրդէն մի՛ վախնաք, քանի որ անոնք մեր կերակուրն են. անոնց ^բպաշտպանութիւնը հեռացած է իրենց վրայէն, սակայն **Տէրը** մեզի հետ է։ Անոնցմէ մի՛ վախնաք»։ **10** Բայց ամբողջ համայնքը կը խօսէր զանոնք՝ քարկոծելու մասին, երբ **Տէրոջ** փառքը բոլոր Իսրայէլի որդիներուն երեւցաւ՝ Հանդիպումի վրանին մէջ։

ՄՈՎՍԷՍ Կ'ԱՂՕԹԷ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

11 **Տէրը** Մովսէսի ըսաւ. «Այս ժողովուրդը մինչեւ ե՞րբ զիս պիտի արհամարհէ, եւ մինչեւ ե՞րբ պիտի չհաւատայ ինծի՝ հակառակ իրենց մէջ ըրած բոլոր նշաններուս։ **12** Ես զանոնք ժանտախտով պիտի զարնեմ ու զանոնք կորսնցնեմ, եւ քեզ անոնցմէ ակելի մեծ ու ակելի հզօր ազգ մը պիտի ընեմ»։

13 Մովսէս **Տէրոջ** ըսաւ. «Բայց Եգիպտացիները պիտի լսեն, (քանի որ քու կարողութեամբդ այս ժողովուրդը անոնց մէջէն բարձրացուցիր.) **14** Եւ պիտի պատմեն

^գ Երբ.՝ չարախօսութիւն դուրս հանեցին

^ա Երբ.՝ ձայնը լսել տուաւ

^բ Երբ.՝ հովանի

^գ Երբ.՝ քարերով քարկոծելու

այս երկրին բնակիչներուն, որոնք լսած են թէ դո՛ւն, **ո՛վ** Տէր, այս ժողովուրդին մէջտեղն ես, թէ դո՛ւն, **ո՛վ** Տէր, "դէմ առ դէմ" կը տեսնուիս, թէ քո՛ւ ամպդ անոնց վրայ կը կենայ, եւ թէ դո՛ւն կ'երթաս անոնց առջեւէն՝ ցերեկը ամպի սիւնով ու գիշերը կրակի սիւնով: **15** Եթէ այս ժողովուրդը մէկ մարդու պէս մեռցնես, քու համբաւդ լսող ազգերը պիտի ըսեն. **16** "Տէրը այս ժողովուրդը չկրցաւ տանիլ այն երկիրը՝ որ երդումով խոստացած էր անոնց, ուստի անապատին մէջ ^Եմեռցուց զանոնք: **17** Եւ հիմա կ'աղերսե՛մ, իմ Տէրոջս կարողութիւնը թող մեծ ըլլայ, ինչպէս խօսեցար՝ ըսելով. **18** "Տէրը համբերատար է, առատաձեռն՝ կարեկցութեամբ, անօրէնութիւնն ու յանցանքը ներող. բայց **յանցաւորը** ամենեւին անպատիժ չի թողուր, **հապա** հայրերուն անօրէնութիւնը կը հատուցանէ որդիներուն՝ մինչեւ երրորդ ու չորրորդ **սերունդը**: **19** Կ'աղերսե՛մ, քու մեծ կարեկցութեանդ համեմատ ներէ՛ այս ժողովուրդին անօրէնութիւնը, ինչպէս ներեցիր այս ժողովուրդին՝ Եգիպտոսէն մինչեւ հոս»:

20 Տէրը ըսաւ. «Քու խօսքիդ համաձայն ներեցի: **21** Բայց ես կ'ապրի՛մ, եւ ամբողջ երկիրը Տէրոջ փառքով պիտի լեցուի: **22** Արդարեւ այն բոլոր մարդիկը, որ Եգիպտոսի մէջ ու անապատին մէջ իմ փառքս եւ իմ ըրած նշաններս տեսան, բայց մինչեւ հիմա զիս տասը անգամ փորձեցին ու իմ խօսքս մտիկ չըրին, **23** բնա՛ւ պիտի չտեսնեն այն երկիրը, որ երդումով **խոստացայ** իրենց հայրերուն. զիս արհամարհողներէն ո՛չ մէկը պիտի տեսնէ զայն: **24** Բայց որովհետեւ իմ ծառաս՝ Քաղէբ ուրիշ հոգի ունեցաւ եւ լման հետեւեցաւ ինծի, ես ալ զայն իր գացած երկիրը պիտի տանիմ, եւ իր զարմը պիտի ժառանգէ զայն, **25** **մինչ** Ամաղեկացիներն ու Քանանացիները հովիտին մէջ կը բնակին: Վաղը դարձէ՛ք եւ մեկնեցէ՛ք դէպի անապատը՝ Կարմիր ծովուն ճամբայով»:

ՏԷՐԸ ԿԸ ՊԱՏԺԷ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ՝ ՏՐՏՈՒՆՋԻՆ ՀԱՄԱՐ

26 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի ու Ահարոնի՝ ըսելով. **27** «Մինչեւ ե՞րբ այս չար համայնքին ինծի դէմ տրտնջելուն **համբերեմ**. ես լսեցի Իսրայէլի որդիներուն տրտունջը՝ որ ինծի դէմ կը տրտնջեն: **28** Ըսէ՛ անոնց. "Ես կ'ապրի՛մ,– կը պատգամէ Տէրը.– ինչպէս դուք իմ ականջներուս խօսեցաք, այնպէս պիտի ընեմ ձեզի: **29** Ձեր դիակները այս անապատին մէջ պիտի իյնան, ձեզմէ բոլոր թուարկուածները՝ ձեր ամբողջ թիւին համեմատ, քսան տարեկանէն վեր եղողները. դուք **բոլորդ**՝ որ ինծի դէմ տրտնջեցիք, **30** անշո՛ւշտ պիտի չմտնէք այն երկիրը՝ որուն մէջ ձեզ բնակեցնելու **համար** ^Գերդում ըրի", բացի Յեփոնէի որդիէն՝ Քաղէբէ, ու Նաւէի որդիէն՝ Յեսուէ: **31** Իսկ ձեր մանուկները, որոնց համար ըսիք թէ պիտի կողոպտուին, զանո՛նք պիտի տանիմ եւ անո՛նք պիտի ^Ետեսնեն ձեր անարգած երկիրը. **32** բայց ձեր դիակները այս անապատին մէջ պիտի իյնան: **33** Ձեր որդիները անապատին մէջ քառասուն տարի պիտի ^Բմոլորին ու ձեր պոռնկութիւնները կրեն, մինչեւ որ ձեր դիակները անապատին մէջ հատնին: **34** Երկիրը քառասուն օրուան մէջ հետախուզեցիք. **այդ** օրերուն թիւին համեմատ՝ իւրաքանչիւր օր մէկ տարուան տեղ

^Դ Եբբ.՝ աչք աչքի
^Ե Եբբ.՝ մորթեց
^Գ Եբբ.՝ ձեռքս վերցուցի
^Բ Եբբ.՝ գիտնան
^Բ Եբբ.՝ արածին

հաշուելով՝ քառասուն տարի պիտի կրէք ձեր անօրէնութիւնները, եւ գիտնաք թէ **ձեզմէ** հեռացած եմ: **35** Ես՝ **Տէրս՝** խօսեցայ. ինծի դէմ հաւաքուած այդ ամբողջ չար համայնքին անշո՛ւշտ պիտի ընեմ ասիկա. անոնք այս անապատին մէջ պիտի սպառին ու հոն մեռնին»: **36** Այն մարդիկը՝ որ Մովսէս դրկեց **այդ** երկիրը հետախուզելու – որոնք վերադարձան ու երկրին մասին քարախօսելով՝ ամբողջ համայնքը մղեցին անոր դէմ տրտնջելու –, **37** այն մարդիկը՝ որ **այդ** երկրին մասին չարախօսեցին՝ պատուհասով մեռան **Տէրոջ** առջեւ: **38** Բայց Նաւէի որդին՝ Յեսու, եւ Յեփոնէի որդին՝ Քաղէբ, որոնք երկիրը հետախուզելու գացող մարդոցմէն էին, ողջ մնացին:

ԵՐԿԻՐԸ ԳՐԱԻԵԼՈՒ ԱՌԱՋԻՆ ՓՈՐՁԸ
(Բ. Օր. 1. 41-46)

39 Մովսէս այս խօսքերը իսրայէլի բոլոր որդիներուն հաղորդեց, ուստի ժողովուրդը մեծապէս սգաց: **40** Առտուն՝ կանուխ ելան, ու լերան գագաթը բարձրացան՝ ըսելով. «Ահա՛ մենք **պատրաստ** ենք եւ պիտի բարձրանանք այն տեղը՝ որուն մասին **Տէրը** խօսեցաւ. արդարեւ մեղանջեցինք»: **41** Սակայն Մովսէս ըսաւ. «Ինչո՞ւ այդպէս **Տէրոջ** հրամանը կ’անտեսէք. ատիկա պիտի չյաջողի: **42** Մի՛ բարձրանաք, (քանի որ **Տէրը** ձեր մէջ չէ) որպէսզի ձեր թշնամիներէն չպարտուիք. **43** որովհետեւ Ամաղեկացիներն ու Քանանացիները հոն՝ ձեր առջեւ են, եւ սուրով պիտի իյնաք. քանի **Տէրոջմէն** հեռացաք, **Տէրը** ձեզի հետ պիտի չըլլայ»: **44** Բայց անոնք մեծամտութեամբ լերան գագաթը բարձրացան. սակայն **Տէրոջ** ուխտին տապանակն ու Մովսէս բանակավայրէն չհեռացան: **45** Ուստի այդ լերան վրայ բնակող Ամաղեկացիները եւ Քանանացիները իջան, զարկին զանոնք ու ջախջախեցին զանոնք՝ մինչեւ Հորմա:

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ԶՈՇԻ ՀԱՄԱՐ

15

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **2** «Խօսէ՛ իսրայէլի որդիներուն եւ ըսէ՛ անոնց. “Երբ մտնէք այն երկիրը՝ որ ձեզի կու տամ, **ուր պիտի ունենաք** ձեր բնակարանները, **3** ու պատարագ ընծայէք **Տէրոջ** – ողջակէզ կամ ուխտ կատարելու զոհ՝ թէ՛ յօժարակամ ընծայի համար, եւ թէ ձեր հանդիսաւոր տօներուն մէջ –, անոյշ հոտ ընծայելու համար **Տէրոջ՝** արջառներէն կամ ոչխարներէն, **4** իր մատաղը **Տէրոջ** մատուցանողը՝ քառորդ հիմէն իւղով շաղուած մէկ տասներորդ նաշիհ թող մատուցանէ իբր **հացի** ընծայ: **5** Ողջակէզին կամ զոհին հետ քառորդ հիմէն գինի՝ ընծայէ իբր թափելիք նուէր՝ գառի մը համար: **6** Իսկ խոյի մը համար՝ մէկ երրորդ հիմէն իւղով շաղուած երկու տասներորդ նուրբ ալի՛ւր ընծայէ իբր **հացի** ընծայ. **7** իբր թափելիք նուէր մէկ երրորդ հիմէն գինի՛ մատուցանէ **Տէրոջ՝** անոյշ հոտի համար: **8** Երբ արջառներէ՛ն զուարակ մը ընծայես **Տէրոջ՝** ողջակէզի համար, ուխտ կատարելու զոհի համար կամ խաղաղութեան **զոհի** համար, **9** արջառներէն զուարակին հետ կէս հիմէն իւղով շաղուած երեք տասներորդ նուրբ ալի՛ւր մատուցանէ իբր **հացի** ընծայ. **10** իբր թափելիք նուէր՝ կէս հիմէն գինի՛ մատուցանէ. **ասիկա** անուշահոտ պատարագ մըն է **Տէրոջ:** **11 Ամէն** մէկ ցուլի կամ խոյի համար, կամ ոչխարի կամ այծի համար այսպէս թող ըլլայ: **12** Ձեր ընծայածին թիւին համեմատ՝ **ամէն** մէկուն ա՛յնպէս ըրէք, անոնց թիւին համեմատ: **13** Բոլոր բնիկները ա՛յսպէս թող ընեն այս բաները՝ **Տէրոջ** անուշահոտ պատարագ մատուցանելու համար: **14** Ու եթէ ձեր քով պանդխտացած գաղթական մը, կամ ձեր սերունդներուն մէջ ձեր մէջ

* Եբր.՝ չարախօսութիւն դուրս հանելով

բնակող մը Տէրոջ անուշահոտ պատարագ մատուցանէ, ինչպէս դո՛ւք կ'ընէք՝ այնպէս ալ ի՛նք թող ընէ: **15** Իբր համախմբում՝ մէկ կանոն պիտի ըլլայ ձեզի համար եւ **ձեր քով** պանդխտացած գաղթականին համար. յաւիտենական կանոն մը՝ ձեր սերունդներուն մէջ: Տէրոջ առջեւ ինչպէս դո՛ւք էք, այնպէս ալ գաղթական՝նր պիտի ըլլայ: **16** Ձեզի համար ու ձեր քով պանդխտացած գաղթականին համար՝ մէկ օրէնք եւ մէկ կանոն պիտի ըլլայ[□]»:

17 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **18** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն ու ըսէ՛ անոնց. “Երբ մտնէք այն երկիրը՝ ուր ձեզ պիտի տանիմ, **19** եւ **այդ** երկրին հացէն ուտէք, բարձրացնելիք ընծայ՝ մատուցանեցէք Տէրոջ: **20** Ձեր առաջին խմորէն կարկանդակ մը իբր բարձրացնելիք ընծայ՝ մատուցանեցէք. կալի բարձրացնելիք ընծայի՛ն պէս “մատուցանեցէք զայն: **21** Ձեր սերունդներուն մէջ՝ բարձրացնելիք ընծայ՝ մատուցանեցէք Տէրոջ ձեր առաջին խմորէն:

22 “Իսկ եթէ սխալիք ու չգործադրէք այս բոլոր պատուիրանները՝ որ Տէրը Մովսէսի ըսաւ, **23** – **այսինքն** ամէն ինչ որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսի Քմիջոցով –, այն օրէն ի վեր՝ երբ Տէրը պատուիրեց, եւ յետոյ՝ ձեր սերունդներուն մէջ **յաւիտեան**, **24** եթէ **յանցանքը** սխալմամբ գործուած է՝ համայնքին աչքերէն **հեռու**, ամբողջ համայնքը արջառներէն զուարակ մը թող մատուցանէ Տէրոջ՝ անուշահոտ ողջակէզի համար, կանոնին համաձայն՝ **հացի** ընծայով ու թափելիք նուէրով, նաեւ մեղքի պատարագի համար՝ այծերէն նոխազ մը: **25** Զահանան թող քաւութիւն ընէ Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքին համար, ու պիտի ներուի անոնց, որովհետեւ սխալ էր եւ անոնք իրենց սխալին համար Տէրոջ առջեւ բերին իրենց մատաղը, Տէրոջ պատարագ մը, նաեւ իրենց մեղքին պատարագը: **26** Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքին ու անոնց մէջ պանդխտացած գաղթականին պիտի ներուի, քանի որ ամբողջ ժողովուրդը սխալի մէջ էր:

27 “Եթէ անձ մը սխալմամբ մեղանչէ, մեղքի պատարագի համար մէկ տարեկան այծ մը թող մատուցանէ, **28** եւ քահանան թող քաւութիւն ընէ “սխալմամբ մեղանչող” անձին համար. երբ Տէրոջ առջեւ սխալմամբ մեղանչէ, անոր համար թող քաւութիւն ընէ, ու անոր պիտի ներուի: **29** Մէկ օրէնք պիտի ունենաք սխալմամբ **մեղք** գործողին համար, թէ՛ Իսրայէլի որդիներէն **եղող** բնիկին համար, եւ թէ անոնց մէջ պանդխտացած գաղթականին համար:

30 “Բայց այն անձը՝ որ ”յանդգնութեամբ **բան մը** կ'ընէ, բնիկ ըլլայ կամ գաղթական, ան Տէ՛րը կը նախատէ. այդ անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի բնաջնջուի: **31** Տէրոջ խօսքը արհամարհելուն եւ անոր պատուիրանը “անտեսելուն համար՝ այդ անձը անշուշտ պիտի բնաջնջուի. անոր անօրէնութիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ[□]»:

ՇԱԲԱԹԸ ԲԵԿԱՆՈՂ ՄԱՐԴԸ

32 Երբ Իսրայէլի որդիները անապատն էին, մարդ մը գտան որ Շաբաթ օրը փայտ կը ժողվէր: **33** Անոնք որ գտան զայն փայտ ժողվելու ատեն, բերին զայն Մովսէսի, Ահարոնի

[□] **Եբր.**՝ բարձրացուցէք
[□] **Եբր.**՝ ձեռքով
[□] **Եբր.**՝ սխալող
[□] **Եբր.**՝ բարձր ձեռքով
[□] **Եբր.**՝ խզելուն

եւ ամբողջ համայնքին առջեւ **34** ու բանտարկեցին զայն, որովհետեւ յստակ **Ժանուցանուած** չէր թէ ի՛նչ ընելու էին անոր: **35** Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Այդ մարդը **անշո՛ւշտ** պիտի մեռցուի. ամբողջ համայնքը բանակավայրէն դուրս թող՝ քարկոծէ զայն»: **36** Ուստի ամբողջ համայնքը բանակավայրէն դուրս հանեց զայն, եւ քարկոծեցին զայն ու մեռաւ, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր:

ԾՈՊԵՐՈՒՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

37 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **38** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն եւ հրամայէ՛ անոնց որ իրենց ծոպեր շինեն իրենց հագուստներուն քղանցքներուն վրայ՝ իրենց սերունդներուն մէջ, ու քղանցքի ծոպերուն վրայ կապուտակէ երիզ մը դնեն: **39** Ատիկա ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ, որպէսզի զայն տեսնելով Տէրոջ բոլոր պատուիրանները յիշէք եւ գործադրէք զանոնք, ու ձեր սիրտին եւ աչքերուն **ցանկութիւնները** չհետախուզէք, որոնց հետեւելով կը՝ մոլորիք. **40** որպէսզի յիշէք ու գործադրէք իմ բոլոր պատուիրաններս, եւ սուրբ ըլլաք ձեր Աստուծոյն **առջեւ**: **41** Ե՛ս եմ Տէրը՝ ձեր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝ ձեզի Աստուած ըլլալու համար: Ե՛ս եմ Եհովան՝ ձեր Աստուածը»:

ԿՈՐԽԻ, ԴԱԹԱՆԻ ԵՒ ԱԲԻՐՈՆԻ ԱՊՍՏԱՍԲՈՒԹԻՒՆԸ

16

Ղեկի որդիին Կահաթի որդիին Իսահառի որդին՝ Կորխ, ու Ռուբէնի որդիներէն Եղիաբի որդիները՝ Դաթան եւ Աբիրոն, ու Փաղէթի որդին՝ Օն, **մարդիկ** առին **2** եւ Մովսէսի առջեւ կանգնեցան՝ Իսրայէլի որդիներէն ոմանց հետ.– երկու հարիւր յիսուն տոհմի իշխաններ, համայնքի ^բերեւելիներ, անուանի մարդիկ: **3** Մովսէսի ու Ահարոնի դէմ համախմբուեցան եւ ըսին անոնց. «Ա՛յ կը բաւէ **ձեր ըրածը**, որովհետեւ ամբողջ համայնքը սուրբ է, անոնցմէ իւրաքանչիւրը, ու Տէրը անոնց մէջ է. ինչո՞ւ դուք ձեզ կը բարձրացնէք Տէրոջ համախմբումէն վեր»: **4** Երբ Մովսէս **ասիկա** լսեց, իր երեսին վրայ ինկաւ, **5** եւ խօսեցաւ Կորխի ու անոր ամբողջ խումբին՝ ըսելով. «**Վաղը** առտու՝ Տէրը պիտի գիտցնէ թէ ո՛վ է իրը եւ ո՛վ է սուրբը, ու **զայն** իրեն պիտի մօտեցնէ. ո՛վ որ ինք ընտրէ, իրեն պիտի մօտեցնէ: **6** Սա՛ ըրէք. ձեզի բուրվառներ առէք, դո՛ւն, ո՛վ Կորխ, եւ քու ամբողջ խումբդ, **7** ու վաղը անոնց մէջ կրա՛կ դրէք եւ անոնց մէջ խո՛ւնկ դրէք՝ Տէրոջ առջեւ. այն մարդը որ Տէրը ընտրէ, անիկա՛ սուրբ պիտի ըլլայ: Ա՛յ կը բաւէ **ձեր ըրածը, ո՛վ Ղեկի որդիներ**»: **8** Մովսէս Կորխի ըսաւ. «Կ՛աղերսեմ, մտի՛կ ըրէք, ո՛վ Ղեկի որդիներ: **9** Զի՞չ **բան**՝ կը թուի՝՝ ձեզի, որ Իսրայէլի Աստուածը՝ ձեզ իրեն մօտեցնելու համար՝ Իսրայէլի համայնքէն զատեց ձեզ, որպէսզի Տէրոջ խորանին ծառայութիւնը ընէք ու համայնքին առջեւ կայնիք՝ անոնց սպասարկելու: **10** Զե՛զ, եւ բոլոր եղբայրներդ՝ Ղեկի որդիները՝ քեզի հետ **իրեն** մօտեցուց, ու դուք քահանայութի՞ւն ալ կը պահանջէք: **11** Ուրեմն դուն եւ քու ամբողջ համայնքդ Տէրո՛ջ դէմ հաւաքուեցաք. ո՞վ է Ահարոն, որ անոր դէմ տրտնջէք»:

^ա Եբր.՝ քարերով քարկոծէ
^բ Եբր.՝ պռոնկիք
^ւ Եբր.՝ համայնքի
^բ Եբր.՝ կանչուածներ
^գ Եբր.՝ է

12 Մովսէս եղիաբի որդիները՝ Դաթանն ու Աբիրոնը՝ կանչելու համար մարդ ղրկեց, բայց անոնք ըսին. «Չե՛նք բարձրանար: 13 Մեզ անապատին մէջ մեռցնելու համար՝ կաթ ու մեղր հոսեցնող երկրէ մը մեզ բարձրացնելի քի՞չ բան է, որ նաեւ մեր վրայ իշխել կ'ուզես: 14 Եւ մեզ կաթ ու մեղր հոսեցնող երկիր մը չտարիր, ո՛չ ալ մեզի արտ եւ այգի տուիր իբր ժառանգութիւն: Միթէ այս մարդոց աչքե՞րը պիտի փորես. մենք չենք բարձրանար»: 15 Մովսէս չափազանց բորբոքեցաւ ու Տէրոջ ըսաւ. «Պաշտօնութիւն մի՛ դարձներ անոնց ընծաներուն. անոնցմէ մէկ էջ իսկ չառի, եւ անոնցմէ ո՛չ մէկուն չարիք ըրի»: 16 Մովսէս Կորխի ըսաւ. «Վաղը դուն ու քու ամբողջ խումբդ Տէրոջ առջեւ ներկայացէք, դուն եւ անոնք, ու Ահարոն: 17 Իւրաքանչիւրդ ձեր բուրվառները առէք եւ անոնց մէջ խո՛նկ դրէք, ու Տէրոջ մօտեցուցէք իւրաքանչիւրդ ձեր բուրվառը, այսինքն՝ երկու հարիւր յիսուն բուրվառ. դո՛ւն եւ Ահարոն ալ, իւրաքանչիւրը իր բուրվառը»: 18 Իւրաքանչիւրը իր բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջ կրակ դրին ու անոնց վրայ խունկ դրին, եւ Հանդիպումի վրանին մուտքը կայնեցան՝ Մովսէսի ու Ահարոնի հետ: 19 Կորխ անոնց դէմ համախմբեց ամբողջ համայնքը՝ Հանդիպումի վրանին մուտքը, եւ Տէրոջ փառքը ամբողջ համայնքին երեւցաւ:

20 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի ու Ահարոնի՝ ըսելով. 21 «Այդ համայնքին մէջէն զատուեցէ՛ք, որպէսզի վայրկենապէս սպառեմ զանոնք»: 22 Բայց անոնք իրենց երեսին վրայ ինկան եւ ըսին. «Ո՛վ Աստուած, բոլոր մարդոց հոգիներուն Աստուածը, մէկ մարդու մեղանչելով՝ ամբողջ համայնքին դէմ պիտի զայրանաս»:

23 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 24 «Խօսէ՛ համայնքին ու ըսէ՛. “Հեռացէ՛ք Կորխի, Դաթանի եւ Աբիրոնի բնակարանին շրջակայքէն»»: 25 Ուստի Մովսէս կանգնեցաւ ու Դաթանի եւ Աբիրոնի գնաց. Իսրայէլի երէցներն ալ անոր հետեւեցան: 26 Խօսեցաւ համայնքին՝ ըսելով. «Կ'աղերսե՛մ, այդ ամբարիշտ մարդոց վրաններուն քովէն գացէ՛ք ու անոնց որեւէ մէկ բանին մի՛ դպչիք, որպէսզի անոնց բոլոր մեղքերով չկորսուիք»: 27 Ուրեմն անոնք Կորխի, Դաթանի եւ Աբիրոնի բնակարանին շրջակայքէն հեռացան. Դաթան եւ Աբիրոն, անոնց կիները, որդիներն ու մանուկները դուրս ելան եւ իրենց վրաններուն մուտքը կայնեցան: 28 Մովսէս ըսաւ. «Սա՛պէս պիտի գիտնաք թէ Տէ՛րը զիս ղրկած է՝ այս բոլոր գործերը կատարելու, եւ ո՛չ թէ “ես ինձմէ” կատարեցի զանոնք: 29 Եթէ ասոնք ամէն մարդու մահով մեռնին, կամ եթէ ամէն մարդու “պատահածը ասոնց ալ պատահի”, Տէրը զիս ղրկած չէ: 30 Բայց եթէ Տէրը ըհրաշք մը գործէ՛, գետինը իր բերանը բանայ ու զանոնք եւ անոնց ամբողջ ունեցածը կլլէ, ու անոնք ողջ-ողջ Պո՛ղոսը իջնեն, պիտի գիտնաք թէ այս մարդիկը Տէ՛րը անարգեցին»:

31 Երբ ավարտեց այս բոլոր խօսքերը ըսելը, անոնց տակի գետինը ճեղքուեցաւ, 32 երկիրը իր բերանը բացաւ ու զանոնք, անոնց տուները, Կորխի ունեցած բոլոր մարդիկը եւ անոնց ամբողջ ինչքը կլլեց: 33 Անոնք ու անոնց բոլոր ունեցածները ողջ-ողջ դժոխք իջան, երկիրը ծածկեց զանոնք, եւ համախմբումին մէջէն կորսուեցան:

⁷ Եբբ.՝ երես

⁸ Եբբ.՝ մարմիններու

⁹ Եբբ.՝ իմ սիրտէս

¹⁰ Եբբ.՝ հատուցումով հատուցանուիմ

¹¹ Եբբ.՝ ստեղծագործութիւն մը ստեղծագործէ

¹² Այսինքն՝ մեռած անձերու կայանը

ԿՐԱԿԸ ԿԸ ՍՊԱՌԷ

34 Ամբողջ Իսրայելը՝ որ անոնց շուրջն էր, անոնց ձայնէն փախաւ. արդարեւ կ'ըսէին. «Երկիրը մեզ ալ թող չկլլէ»: 35 Եւ Տէրոջմէն կրակ ելաւ ու խունկ մատուցանող երկու հարիւր յիսուն մարդիկը սպառեց:

36 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 37 «Խօսէ՛ Ահարոն քահանային որդիին՝ Եղիազարի, որ բուրվառները այդ հրդեհին մէջէն վերցնէ, եւ դուն անոնց մէջ եղած կրակը հեռո՛ւն ցրուէ, քանի որ անոնք սուրբ եղան: 38 Իրենց անձերուն դէմ մեղանշողներուն բուրվառներէն ծեծուած թիթեղներ թող շինուին՝ զոհասեղանը պատելու համար. որովհետեւ անոնք Տէրոջ առջեւ մատուցանուելով՝ սուրբ եղած են, եւ Իսրայելի որդիներուն նշան պիտի ըլլան»: 39 Ուստի Եղիազար քահանան այն այրուած մարդոց մատուցանած պղինձէ բուրվառները առաւ, եւ անոնք զոհասեղանը պատելու համար ծեծուեցան 40 – Իսրայելի որդիներուն յիշատակ ըլլալու համար, որպէսզի Ահարոնի զարմէն չեղող ո՛չ մէկ օտար մօտենայ՝ Տէրոջ առջեւ խունկ մատուցանելու, եւ Կորխի պէս ու անոր խումբին պէս ըլլայ –, ինչպէս Տէրը անոր ըսաւ՝ Մովսէսի ժմիջոցով:

ԱՀԱՐՈՆ ԿԸ ՓՐԿԷ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

41 Հետեւեալ օրը՝ Իսրայելի որդիներուն ամբողջ համայնքը Մովսէսի դէմ եւ Ահարոնի դէմ տրտնջեց՝ ըսելով. «Դուք Տէրոջ ժողովուրդը մեռցուցիք»: 42 Երբ համայնքը Մովսէսի դէմ ու Ահարոնի դէմ համախմբուած էր, դէպի Հանդիպումի վրանը նայեցան, եւ ահա՛ ամպը ծածկեց զայն, ու Տէրոջ փառքը երեւցաւ: 43 Մովսէս եւ Ահարոն Հանդիպումի վրանին առջեւ եկան, 44 ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 45 «Այդ համայնքին մէջէն ելէ՛ք, որպէսզի վայրկենապէս սպառեմ զանոնք»: Անոնք իրենց երեսին վրայ ինկան, 46 եւ Մովսէս Ահարոնի ըսաւ. «Բուրվա՛ռը առ ու զոհասեղանին վրայէն կրա՛կ դիր մէջը, վրան խո՛ւնկ դիր, շուտով համայնքին գնա եւ անոնց համար քաւութի՛ն ըրէ, որովհետեւ Տէրոջ զայրոյթը բորբոքեցաւ ու հարուածը սկսաւ»: 47 Ահարոն Մովսէսի ըսածին համաձայն բուրվառը առաւ եւ համախմբումին մէջ վազեց, եւ ահա՛ հարուածը սկսած էր ժողովուրդին մէջ: Բուրվառին վրայ խունկ դրաւ ու ժողովուրդին համար քաւութիւն ըրաւ. 48 մեռելներուն եւ ողջերուն մէջտեղ կայնեցաւ, ու պատուհասը դադրեցաւ: 49 Պատուհասէն մեռածները տասնչորս հազար եօթը հարիւր հոգի էին, Կորխի արարքին համար մեռածներէն զատ: 50 Ահարոն վերադարձաւ Մովսէսի՝ Հանդիպումի վրանին մուտքը, ու պատուհասը դադրեցաւ:

ԱՀԱՐՈՆԻ ԾԱՂԿՈՂ ԳԱԻԱԶԱՆԸ

17

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 2 «Խօսէ՛ Իսրայելի որդիներուն եւ անոնցմէ մէկակա՛ն գաւազան առ՝ իրենց նահապետութիւններուն համեմատ, այսինքն իրենց նահապետութիւններուն բոլոր իշխաններէն՝ տասներկու գաւազան. իւրաքանչիւրին անունը ի՛ր գաւազանին վրայ գրէ: 3 Ահարոնի անունը Ղեւիի՛ գաւազանին վրայ գրէ, որովհետեւ անոնց նահապետութեան գլխաւորին համար մէկ գաւազան պիտի ըլլայ: 4 Զանոնք Հանդիպումի վրանին մէջ՝ Վկայութեան առջեւ զետեղէ, ուր ձեզի պիտի հանդիպիմ: 5 Իմ ընտրած մարդուս գաւազանը պիտի ծաղկի, ու ինձմէ պիտի դադրեցնեմ

՝ Եբբ.՝ ձեռքով

Իսրայելի որդիներուն տրտունջը՝ որոնք կը տրտնջեն ձեզի դէմ»:

6 Մովսէս խօսեցաւ Իսրայելի որդիներուն, եւ անոնց իշխաններէն իւրաքանչիւրը մէկական գաւազան տուաւ իրեն, ամէն իշխանի համար մէկ գաւազան՝ իրենց նահապետութիւններուն համեմատ, այսինքն՝ տասներկու գաւազան. Ահարոնի գաւազանն ալ անոնց գաւազաններուն մէջ էր: 7 Մովսէս գաւազանները Տէրոջ առջեւ գետեղեց՝ Վկայութեան վրանին մէջ: 8 Հետեւեալ օրը՝ Մովսէս Վկայութեան վրանը մտաւ, եւ ահա՛ Ղեւիի տունէն տրուած Ահարոնի գաւազանը ծաղկած էր. «բողբոջած, Բծաղիկ բացած» ու նուշեր հասցուցած էր: 9 Մովսէս բոլոր գաւազանները Տէրոջ առջեւէն դուրս հանեց եւ Իսրայելի բոլոր որդիներուն բերաւ. անոնք տեսան, եւ իւրաքանչիւրը իր գաւազանը առաւ: 10 Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Ահարոնի գաւազանը վերադարձո՛ւր Վկայութեան առջեւ, որպէսզի պահուի՝ ապստամբներուն նշան ըլլալու համար, ու վերցո՛ւր ինձմէ անոնց տրտունջը՝ որպէսզի չմեռնին»: 11 Մովսէս Տէրոջ իրեն պատուիրածին համաձայն ըրաւ. այնպէս ըրաւ: 12 Իսրայելի որդիները խօսեցան Մովսէսի՝ ըսելով. «Ահա՛ մեր շունջը կու տանք, կը կորսուինք. մենք բոլորս կը կորսուինք: 13 Ո՛վ որ Տէրոջ խորանին մօտենայ՝ կը մեռնի. միթէ մեր շունջը տալով պիտի սպառի՞նք»:

ԸԱՀԱՆԱՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՂԵՒՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

18

Տէրը Ահարոնի ըսաւ. «Դուն, եւ որդիներդ ու նահապետութիւնդ քեզի հետ, սրբարանին անօրէնութիւնը պիտի կրէք. դուն, եւ որդիներդ քեզի հետ, ձեր քահանայութեան անօրէնութիւնը պիտի կրէք: 2 Ղեւիի տոհմէն, այսինքն՝ քու հօրդ տոհմէն եղող եղբայրներդ ալ մօտեցուր քեզի հետ, որպէսզի քեզի միանան ու քեզի սպասարկեն. իսկ դուն, եւ որդիներդ քեզի հետ, Վկայութեան վրանին առջեւ պիտի ըլլաք: 3 Քու «պաշտօնդ ու ամբողջ վրանին Բպաշտօնը թող կատարեն»՝. միայն թէ սրբարանի առարկաներուն եւ զոհասեղանին թող չմօտենան, որպէսզի ո՛չ իրենք մեռնին, ո՛չ ալ դուք: 4 Անոնք ձեզի թող միանան, ու Հանդիպումի վրանին Գպաշտօնը թող կատարեն՝ վրանին ամբողջ ծառայութեան համեմատ. բայց ո՛չ մէկ օտար թող մօտենայ ձեզի: 5 Սրբարանին Դպաշտօնը ու զոհասեղանին Եպաշտօնը կատարեցէ՛ք՝, որպէսզի ա՛լ Իսրայելի որդիներուն վրայ զայրոյթ չըլլայ: 6 Ահա՛ ձեր եղբայրները՝ Ղեւտացիները առի Իսրայելի որդիներուն մէջէն. անոնք ձեզի տրուած պարգեւ են Տէրոջ համար, որպէսզի Հանդիպումի վրանին ծառայութիւնը ընեն: 7 Իսկ դուն, եւ քու որդիներդ քեզի հետ, ձեր քահանայութիւնը պիտի կատարէք զոհասեղանին պատկանող բոլոր բաներուն ու վարագոյրին ներսը եղող բաներուն համար, եւ ա՛յսպէս պիտի ծառայէք: Ձեր քահանայութեան պաշտօնը ձեզի

^ա Եբբ.՝ բողբոջներ դուրս հանած
^բ Եբբ.՝ ընծիւղներ ընծիւղած
^գ Եբբ.՝ պահպանութիւնդ
^դ Եբբ.՝ պահպանութիւնը թող պահեն
^ե Եբբ.՝ պահպանութիւնը
^զ Եբբ.՝ պահպանութիւնը պահեցէ՛ք

տուի իբր պարգև. մօտեցող օտարը պիտի մեռցուի»:

8 Տէրը խօսեցաւ Ահարոնի. «Ահա՛ քեզի տուի՝ Իսրայէլի որդիներուն բոլոր սուրբ բաներէն՝ իմ բարձրացնելիք ընծաներուս «պաշտօնը. անոնք քեզի եւ որդիներուդ տուի յաւիտենական կանոնով՝ իբր օծումի իրաւունք: **9** Հետեւեալները քուկդ պիտի ըլլան ամենասուրբ բաներէն՝ «որ չեն այրուիր».– անոնք բոլոր մատաղները, **այսինքն՝** անոնց բոլոր **հացի** ընծաները, բոլոր մեղքի պատարագներն ու բոլոր յանցանքի պատարագները, որ ինծի պիտի հատուցանեն, ամենասուրբ են քեզի եւ որդիներուդ համար: **10** Ամենասուրբ տեղին մէջ կեր զայն. ամէն արու թող ուտէ զայն. ան սուրբ պիտի ըլլայ քեզի: **11** Սա՛ ալ քուկդ պիտի ըլլայ.– անոնց պարգեւներուն բարձրացնելիք ընծաները, նաեւ Իսրայէլի որդիներուն բոլոր երերցնելիք ընծաները: Զանոնք յաւիտենական կանոնով տուի քեզի եւ որդիներուդ ու աղջիկներուդ՝ քեզի հետ. քու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղող անկէ թող ուտէ: **12** Իւղին ^բընտրելագոյնը, քաղցուիս եւ ցորենին ընտրելագոյնը – **ամբողջ** ^բերախայրիքը՝ որ Տէրոջ պիտի մատուցանեն – քեզի՛ տուի: **13** Անոնց երկրին մէջ եղող բոլոր **բերքերուն** երախայրիքը, որ Տէրոջ կը բերեն, քուկդ պիտի ըլլայ. քու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղող անկէ թող ուտէ: **14** Իսրայէլի մէջ ամէն նուէր քուկդ պիտի ըլլայ: **15** Բոլոր մարմիններուն մէջ ամէն արգանդ բացող՝ որ Տէրոջ կը մատուցանեն, մարդ ըլլայ թէ անասուն, քուկդ պիտի ըլլայ. միայն թէ մարդուն անդրանիկը **անպատճառ** պիտի փրկես. անմաքուր անասունին առջինեկն ալ պիտի փրկես: **16** Երբ փրկուելիքները մէկ ամսուան ըլլան, փրկէ՛ **զանոնք** քու գնահատումիդ համեմատ, **այսինքն** հինգ սիկդ դրամով՝ սրբարանի սիկդին համեմատ, որ քսան կերատ է: **17** Բայց կովին առջինեկը, ոչխարին առջինեկը կամ այծին առջինեկը մի՛ փրկեր. անոնք սուրբ են: Սրսկէ՛ անոնց արիւնը զոհասեղանին վրայ, եւ այրէ՛ անոնց ճարպը՝ որպէս անուշահոտ պատարագ Տէրոջ: **18** Անոնց միսը քուկդ պիտի ըլլայ, ինչպէս երերցնելիք երբուծն ու աջ զիստը քուկդ են: **19** Սուրբ բաներէն բոլոր բարձրացնելիք ընծաները, որ Իսրայէլի որդիները Տէրոջ կը մատուցանեն, յաւիտենական կանոնով տուի քեզի եւ որդիներուդ ու աղջիկներուդ՝ քեզի հետ. ասիկա Տէրոջ առջեւ աղի ուխտ մըն է յաւիտեան՝ քեզի համար եւ քեզի հետ քու զարմիդ համար»: **20** Նաեւ Տէրը Ահարոնի ըսաւ. «Անոնց երկրին մէջ դուն ժառանգութիւն պիտի չունենաս, ու անոնց մէջ բաժին պիտի չունենաս. ե՛ս եմ քու բաժինդ ու ժառանգութիւնդ՝ Իսրայէլի որդիներուն մէջ»:

ՂԵԻՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԲԱԺԻՆԸ

21 «Ահա՛ Իսրայէլի ամբողջ տասանորդը Ղեւի որդիներուն տուի իբր ժառանգութիւն՝ իրենց ըրած ծառայութեան փոխարէն, **այսինքն՝** Հանդիպումի վրանին ծառայութեան համար: **22** Ուստի Իսրայէլի որդիները ա՛լ Հանդիպումի վրանին թող չմօտենան, որպէսզի մեղք չկրեն ու չմեռնին: **23** Ղեւտացիները պիտի ծառայեն Հանդիպումի վրանին, եւ իրենք պիտի կրեն իրենց անօրէնութիւնը: Ասիկա ձեր սերունդներուն մէջ յաւիտենական

^ա Եբր.՝ պահպանութիւնը

^բ Եբր.՝ որ կրակէն պահուած են

^բ Եբր.՝ ամբողջ ճարպը

^բ Եբր.՝ առաջինները

^բ Եբր.՝ տան

կանոն պիտի ըլլայ, որ անոնք Իսրայէլի որդիներուն մէջ ժառանգութիւն չունենան: 24 Արդարեւ Իսրայէլի որդիներուն տասանորդները, որ Տէրոջ կը մատուցանեն իբր բարձրացնելիք ընծայ, Ղեւտացիներուն տուի իբր ժառանգութիւն. հետեւաբար անոնց համար ըսի թէ Իսրայէլի որդիներուն մէջ ժառանգութիւն պիտի չունենան»:

ՂԵՒՏԱԳԻՆԵՐՈՒՆ ՏԱՍԱՆՈՐԴԸ

25 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 26 «Սա՛պէս խօսէ Ղեւտացիներուն եւ ըսէ՛ անոնց. “Երբ Իսրայէլի որդիներէն տասանորդը առնէք՝ որ անոնցմէ ձեզի տուի իբր ժառանգութիւն, անկէ բարձրացնելիք ընծայ՝ մը մատուցանեցէք Տէրոջ, այսինքն տասանորդին մէկ տասներորդը: 27 Այս ձեր բարձրացնելիք ընծան՝ կալի ցորենի պէս ու հնձանի՝ արդիւնքի պէս պիտի սեպուի ձեզի: 28 Այսպէս՝ դո՛ւք ալ բարձրացնելիք ընծայ պիտի մատուցանէք Տէրոջ, Իսրայէլի որդիներէն ձեր ստացած բոլոր տասանորդներէն. Ահարոն քահանայի՛ն տուէք Տէրոջ բարձրացնելիք ընծան, որ անոնցմէ պիտի մատուցանէք: 29 Տէրոջ ամբողջ բարձրացնելիք ընծան մատուցանեցէ՛ք ձեզի եղած բոլոր պարգեւներէն, անոնց ընտրելագոյնէն, անոնց սուրբ մասէն: 30 Ուստի ըսէ՛ անոնց. “Երբ անոնց ընտրելագոյնէն՝ մատուցանէք, մնացածը կալի բերքի պէս եւ հնձանի բերքի պէս պիտի սեպուի Ղեւտացիներուն: 31 Ամէ՛ն տեղ կերէք զայն, դուք ու ձեր ընտանիքները. որովհետեւ ան ձեր վարձքն է՝ Հանդիպումի վրանին մէջ ձեր ընելիք ծառայութեան փոխարէն: 32 Անոնց ընտրելագոյնը՝ մատուցանելէն ետք՝ անոնց համար մեղք պիտի չկրէք, եւ Իսրայէլի որդիներուն սուրբ բաները պիտի չպղծէք ու պիտի չմեռնիք»:

ԿԱՐՄԻՐ ԵՐԻՆՋԻՆ ՍՈՒԻՐԸ

19

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի ու Ահարոնի՝ ըսելով. 2 «Ահա՛ւասիկ օրէնքին կանոնը, որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով. “Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն՝ որ քեզի շէկ, անարատ երինջ մը բերեն, որ ո՛չ մէկ արատ ունենայ եւ որուն վրայ բնաւ լուծ դրուած չըլլայ: 3 Եղիազար քահանայի՛ն տուէք զայն, որպէսզի բանակավայրէն դուրս հանէ զայն եւ իր առջեւ մորթեն զայն: 4 Եղիազար քահանան իր մատով անոր արիւնէն թող առնէ ու դէպի Հանդիպումի վրանին առջեւի կողմը՝ եօթը անգամ սրսկէ անոր արիւնէն: 5 Յետոյ իր աչքերուն առջեւ երինջը թող այրեն. անոր մորթը, միսը եւ արիւնը թող այրեն՝ թրիքին հետ: 6 Քահանան մայրիի փայտ, զոպայ եւ կրկնակի կարմիր թող առնէ, ու երինջը այրող կրակին մէջ նետէ: 7 Քահանան իր հագուստները եւ մարմինը ջուրով թող լուայ, յետոյ բանակավայրը մտնէ. քահանան մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ: 8 Ջայն այրողն ալ իր հագուստներն ու մարմինը ջուրով թող լուայ, եւ մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ: 9 Մաքուր մարդ մը երինջին մոխիրը թող հաւաքէ ու բանակավայրէն դուրս՝ մաքուր տեղ մը գետեղէ. Իսրայէլի որդիներուն համայնքին համար պիտի պահուի ան՝ իբր “մաքրութեան ջուր. ասիկա մեղքի պատարագ է: 10 Երինջին մոխիրը հաւաքողը իր հագուստները թող

^Ի Եբր.՝ լիութեան

^Լ Եբր.՝ բարձրացնէք

^Խ Եբր.՝ բարձրացնելէն

^Ս Եբր.՝ կեղտոտութեան

լուայ ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ: Ասիկա Իսրայէլի որդիներուն եւ անոնց մէջ պանդխտացած գաղթականին համար յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ□»:

ԴԻԱԿԻ ՄԸ ՀՊՈՒՄԸ

11 «Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մարմինն դպչի, եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ: 12 Երրորդ օրը թող ^բմաքրուի ^գանով, ու եօթներորդ օրը մաքրուած պիտի ըլլայ. բայց եթէ երրորդ օրը չմաքրուի, եօթներորդ օրը մաքրուած պիտի չըլլայ: 13 Ո՛վ որ մեռած մարդու մարմինն դպչի եւ չմաքրուի, Տէրոջ խորանը կը պղծէ. այդ անձը Իսրայէլէն պիտի բնաջնջուի: Արդարեւ անոր վրայ մաքրութեան ջուրը սրսկուած չէ, ան անմաքուր է. իր անմաքրութիւնը տակաւին իր վրայ է: 14 Ահա՛ւասիկ օրէնքը՝ երբ մարդ մը վրանի մէջ մեռնի... ո՛վ որ այդ վրանին մէջ մտնէ եւ ամէն ինչ որ այդ վրանին մէջ է՝ եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ: 15 Ամէն բաց անօթ՝ որ իր վրայ կապուած կափարիչ չունի, անմաքուր պիտի ըլլայ: 16 Ո՛վ որ դպչի ^դբաց դաշտի մէջ՝ սուրով սպաննուածի մը, կամ ^բբնական մահով մեռածի մը, կամ մարդու ոսկորի մը եւ կամ գերեզմանի մը, եօթը օր թող անմաքուր ըլլայ: 17 Անմաքուր եղողին համար՝ մեղքի պատարագի համար այրուած ^եերինջին մոխիրէն թող առնեն, ու վրան ^եկենսաւէտ ջուր դնեն՝ անօթի մը մէջ: 18 Մաքուր մարդ մը զոպայ թող առնէ, զայն ջուրի մէջ թաթխէ եւ սրսկէ վրանին վրայ ու բոլոր առարկաներուն վրայ, նաեւ հոն եղող մարդոց վրայ, ու ոսկորի մը, կամ սպաննուածի մը, կամ մեռածի մը, եւ կամ գերեզմանի մը դպչողին վրայ: 19 Մաքուր մարդը թող սրսկէ անմաքուրին վրայ՝ երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը, եւ եօթներորդ օրը զայն մաքրէ: Ան ալ իր հագուստները թող լուայ, ջուրով լուացուի, ու իրիկունը մաքրուած պիտի ըլլայ: 20 Բայց այն մարդը որ անմաքուր ըլլալէ ^ետք չի մաքրուիր, այդ անձը համախմբումին մէջէն պիտի բնաջնջուի, որովհետեւ Տէրոջ սրբարանը պղծեց. անոր վրայ մաքրութեան ջուրը չսրսկուեցաւ, ան անմաքուր է: 21 Ասիկա յաւիտենական կանոն մը պիտի ըլլայ անոնց, որ մաքրութեան ջուրը սրսկողը իր հագուստները լուայ, եւ մաքրութեան ջուրին դպչողը մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ: 22 Անմաքուրը ի՛նչ բանի որ դպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ, ու անոր դպչող անձը մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ□»:

ԴԵՊԵՐ ԿԱԴԵՍԻ ՄԷՋ
(Ելք. 17. 1-7)

20

Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքը Սինի անապատը հասաւ առաջին ամիսը, եւ ժողովուրդը Կադէս կեցաւ: Մարիամ հոն մեռաւ ու հոն թաղուեցաւ:

2 Համայնքին ^ախմելու ջուր չկար, ուստի Մովսէսի դէմ եւ Ահարոնի դէմ համախմբուեցան: 3 Ժողովուրդը Մովսէսի հետ վիճեցաւ, ու խօսեցան՝ ըսելով. «Երանի՛ թէ մենք ալ ^բմեր ջունջը տուած ըլլայինք, երբ մեր եղբայրները ^գիրենց ջունջը տուին Տէրոջ առջեւ: 4 Ինչո՞ւ Տէրոջ համախմբումը այս անապատը բերիք, որ մենք եւ մեր

^բ Երբ.՝ մեղքէ մաքրուի
^գ Այսինքն՝ մաքրութեան ջուրով
^դ Երբ.՝ դաշտի մակերեսը
^ե Այսինքն՝ ակի

անասունները հոս մեռնինք: **5** Ինչո՞ւ մեզ Եգիպտոսէն բարձրացուցիք՝ մեզ այս վատ տեղը բերելու համար: **Հոս** ո՛չ սերմ **ցանելու** տեղ է, ո՛չ ալ՝ թզենիներու, որթատունկերու եւ նոնենիներու. խմելու ջուր անգամ չկայ»: **6** Մովսէս ու Ահարոն համախմբումին առջեւէն **ելլելով** Հանդիպումի վրանին մուտքը գացին եւ իրենց երեսին վրայ ինկան, ու **Տէրոջ** փառքը իրենց երեւցաւ:

7 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **8** «Ա՛ն գաւազանը եւ համախմբէ՛ համայնքը, դուն ու քու եղբայրդ՝ Ահարոն, եւ անոնց աչքերուն առջեւ խօսեցէ՛ք ժայռին, ու իր ջուրը պիտի տայ: Դուն ժայռէ՛ն ջուր պիտի հանես անոնց, եւ համայնքին ու անոնց անասուններուն խմցնես»: **9** Մովսէս Տէրոջ առջեւէն առաւ գաւազանը, ինչպէս իրեն պատուիրեց: **10** Մովսէս եւ Ահարոն համախմբումը ժայռին առջեւ **հաւաքեցին**, ու անոնց ըսաւ. «Մտի՛կ ըրէք այժմ, **ո՛վ** անհնազանդներ. ձեզի այս ժայռէ՞ն ջուր հանենք»: **11** Ապա Մովսէս իր ձեռքը վերցուց, եւ իր գաւազանով երկու անգամ ժայռին զարկաւ: **Ջուրը** առատօրէն դուրս ելաւ, ու համայնքը եւ անոր անասունները խմեցին:

12 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի ու Ահարոնի. «Որովհետեւ ինձի չհաւատացիք՝ Իսրայէլի որդիներուն աչքերուն առջեւ զիս **փառաւորելու** համար, այս համախմբումը դո՛ւք պիտի չտանիք այն երկիրը՝ որ անոնց տուի»: **13** Ա՛յս է **Մերիպայի** ջուրը. որովհետեւ Իսրայէլի որդիները Տէրոջ դէմ վիճեցան, եւ ինք սուրբ եղաւ անոնց մէջ:

ԵՂՈՎՄԻ ԹԱԳԱԻՈՐԸ Կ՛ԱՐԳԻԼԷ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԱՆՅԸԸ

14 Մովսէս Կադէսէն պատգամաւորներ ղրկեց Եղովմի թագաւորին ու **ըսաւ**. «Սա՛ կ՛ըսէ քու եղբայրդ՝ Իսրայէլ. «Մեզի պատահած ամբողջ տաժանքը գիտես. **15** ի՛նչպէս մեր հայրերը Եգիպտոս իջան ու երկար ժամանակ Եգիպտոսի մէջ բնակեցանք: Եգիպտացիները չարչարեցին մեզ եւ մեր հայրերը, **16** ու երբ մենք Տէրոջ աղաղակեցինք՝ լսեց մեր ձայնը. հրեշտակ մը ղրկեց, մեզ Եգիպտոսէն հանեց, եւ ահա՛ մենք Կադէս ենք, քու հողամասիդ ծայրի քաղաքը: **17** Կ՛աղերսե՛նք, **թո՛ղ** որ անցնինք քու երկրէդ. արտերէն ու այգիներէն պիտի չանցնինք եւ հորերէն ջուր պիտի չխմենք. թագաւորին ճամբայէն պիտի քալենք, աջ կողմ կամ ձախ կողմ պիտի չշեղինք՝ մինչեւ որ քու հողամասէդ անցնինք□»: **18** Բայց Եղովմ անոր ըսաւ. «Ի՛նչ երկրէս» մի՛ անցնիր, որպէսզի սուրով դուրս չելլեմ քու դիմացդ»: **19** Իսրայէլի որդիները ըսին անոր. «Մենք պողոտայէ՛ն պիտի բարձրանանք. եթէ ես ու իմ խաշինքս քու ջուրէդ խմենք, անոր գինը պիտի վճարեմ. առանց ուրիշ բան մը ընելու՝ միայն ոտքերովս պիտի անցնիմ»: **20** Բայց ան ըսաւ. «Պիտի չանցնի՛ս». ու Եղովմ մեծ բազմութեամբ եւ ուժեղ ձեռքով դուրս ելաւ անոնց դիմաց: **21** Այսպէս՝ Եղովմ մերժեց իր հողամասէն Իսրայէլի ճամբայ տալ. ուստի Իսրայէլ շեղեցաւ անկէ:

ԱՀԱՐՈՆԻ ՄԱՀԸ

22 Կադէսէն մեկնեցան, ու Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքը Հովր լեռը հասաւ:

^ա Եբբ.՝ համախմբեցին
^բ Եբբ.՝ սրբացնելու
^գ Այսինքն՝ Վիճաբանութեան
^դ Եբբ.՝ Ինձմէ

23 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի եւ Ահարոնի՝ Հովր լեռը, Եդովմի երկրին սահմանին քով, ըսելով. 24 «Ահարոն իր ժողովուրդին մէջ պիտի ամփոփուի. արդարեւ պիտի չմտնէ այն երկիրը՝ որ Իսրայէլի որդիներուն տուի, քանի որ Մերիպայի ջուրին քով իմ հրամանիս դէմ ընդվզեցաք: 25 Ահարոնը եւ անոր որդին՝ Եղիազարը ա՛ռ, ու Հովր լե՛ռը բարձրացուր զանոնք: 26 Ահարոնը իր հագուստներէն մերկացո՛ւր, եւ անոր որդիին՝ Եղիազարի՛ հագցուր զանոնք. որովհետեւ Ահարոն իր ժողովուրդին մէջ պիտի ամփոփուի, ու հո՛ն մեռնի»: 27 Մովսէս Տէրոջ պատուիրածին համաձայն ըրաւ, եւ ամբողջ համայնքին աչքերուն առջեւ Հովր լեռը բարձրացան: 28 Մովսէս մերկացուց Ահարոնը իր հագուստներէն, ու անոր որդիին՝ Եղիազարի հագցուց զանոնք: Ահարոն հոն մեռաւ, լերան գագաթը, իսկ Մովսէս ու Եղիազար լեռնէն իջան: 29 Երբ ամբողջ համայնքը տեսաւ թէ Ահարոն շունչը տուած է, Իսրայէլի ամբողջ տունը երեսուն օր լացաւ Ահարոնի համար:

ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԶԱՆԱՆԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

21

Հարաւային կողմը բնակող Արադի «քանանացի թագաւորը, լսելով թէ Իսրայէլ Աթարիմի ճամբայէն կու գայ, Իսրայէլի դէմ պատերազմեցաւ եւ անոնցմէ գերիներ տարաւ: 2 Ուստի Իսրայէլ Տէրոջ ուխտ ըրաւ ու ըսաւ. «Եթէ այս ժողովուրդը իմ ձեռքս մատնես, անոնց քաղաքները պիտի Բնգովեմ»: 3 Տէրը Իսրայէլի ձայնը լսեց, եւ Զանանացիները անոր ձեռքը մատնեց: Իսրայէլ նգովեց զանոնք ու անոնց քաղաքները, եւ այդ տեղին անունը ԳՆորմա կոչեց:

ՊՂԻՆՁԷ ՕՁԸ

4 Հովր լեռնէն մեկնեցան՝ Կարմիր ծովուն ճամբայով, Եդովմի երկրին շուրջը դառնալու համար, եւ ճամբան ժողովուրդին Դսիրտը վհատեցաւ: 5 Ժողովուրդը Աստուծոյ դէմ ու Մովսէսի դէմ խօսեցաւ. «Ինչո՞ւ մեզ Եգիպտոսէն բարձրացուցիք, որ անապատին մէջ մեռնինք. քանի որ հաց չկայ, ջուր չկայ, եւ այս չնչին հացէն մեր Դսիրտը գզուեր է»: 6 Ուստի Տէրը ժողովուրդին վրայ կիզող օձեր դրկեց, որոնք խածին ժողովուրդը, ու Իսրայէլէն շատ ժողովուրդ մեռաւ: 7 Ժողովուրդը Մովսէսի եկաւ եւ ըսաւ. «Մեղանչեցինք՝ Տէրոջ դէմ ու քեզի դէմ խօսելով. աղօթէ՛ Տէրոջ, որ մեր վրայէն հեռացնէ օձերը»: Մովսէս ժողովուրդին համար աղօթեց, 8 եւ Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Քեզի կիզող օձ մը շինէ, ու զայն ձողի՛ մը վրայ դիր: Ո՛վ որ խածնուի եւ անոր նայի՝ ողջ պիտի մնայ»: 9 Մովսէս պղինձէ օձ մը շինեց ու զայն ձողի մը վրայ դրաւ: Երբ օձ մը մարդ մը խածնէր եւ ան պղինձէ օձին նայէր՝ Գ՛առողջանար:

^ա Կամ՝ Զանանիս

^բ Այսինքն՝ ակերեմ

^գ Այսինքն՝ նգովք, կամ՝ ակերում

^դ Երբ.՝ անձը

^ե Երբ.՝ անձը

^զ Երբ.՝ ողջ կը մնար

ՀՈՎԻՐ ԼԵՌՆԷՆ ԴԵՊԻ ՄՈՎԱԲԻ ՀՈՎԻՏԸ

10 Իսրայելի որդիները մեկնեցան, եւ Որովթի մէջ բանակեցան: 11 Որովթէն մեկնեցան, ու Իյէ-Աբարիմի մէջ բանակեցան, Մովաբի դիմաց եղող անապատին մէջ՝ դէպի արեւելեան կողմը: 12 Անկէ ալ մեկնեցան եւ Ջարեդի ձորին մէջ բանակեցան:

13 Անկէ մեկնեցան ու բանակեցան Առնոնի միւս կողմը, որ Ամորհացիներու հողամասէն դուրս ելլելով անապատին մէջէն կ'անցնի. արդարեւ Առնոն Մովաբացիներու սահմանն է, Մովաբացիներուն եւ Ամորհացիներուն մէջտեղ: 14 Ասոր համար Տէրոջ Պատերազմներու գիրքին մէջ ըսուած է.

«Սուֆայի մէջ Վահէպը,
Ու Առնոնի ձորերը,

15 եւ ձորերուն յորձանքը՝
Որ կ'երկարի դէպի Արի էբնակավայրը,
Ու կը կռթնի Մովաբի սահմանին վրայ»:

16 Անկէ Ջրհորը եկան: Ասիկա այն ջրհորն է, որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսի. «Հաւաքէ՛ ժողովուրդը, ու ես անոնց ջուր պիտի տամ»: 17 Այն ատեն Իսրայել սա՛ երգը երգեց.

«Ո՛վ հոր, Էբխէ՛. Թխմբերգեցէ՛ք անոր:

18 Իշխանաւորները փորեցին հորը,
Ժողովուրդին ազնուականները՝ օրէնսդրին հրամանով.
Իրենց ցուպերով փորեցին զայն»:

19 Անապատէն Մաթանա գացին, Մաթանայէն Նահալիէլ, Նահալիէլէն Բամոթ, 20 եւ Բամոթէն Մովաբի դաշտավայրին մէջ եղող հովիտը, Փասգայի գագաթը, որ դէպի Ժեսիմոն կը նայի:

ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՍԵՆՈՆ ԵՒ ՈՎԳ ԹԱԳԱԽՈՐՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

21 Իսրայել պատգամաւորներ ղրկեց Ամորհացիներու Սեհոն թագաւորին՝ ըսելով. 22 «Թո՛ղ որ երկրէդ անցնինք. արտերու կամ այգիներու մէջ պիտի չջեղինք, հորի ջուրերէն պիտի չխմենք. թագաւորին ճամբայէ՛ն պիտի քալենք՝ մինչեւ որ քու հողամասէդ անցնինք»: 23 Բայց Սեհոն չթոյլատրեց որ Իսրայել իր հողամասէն անցնի. հապա Սեհոն իր ամբողջ ժողովուրդը հաւաքեց, ու դէպի անապատը դուրս ելաւ՝ Իսրայելի դիմաց. Յասսա եկաւ, եւ Իսրայելի դէմ պատերազմեցաւ: 24 Իսրայել սուրի բերանէ անցուց զայն ու տիրացաւ անոր երկրին, Առնոնէն մինչեւ Յաբոկ, մինչեւ Ամմոնի որդիներուն երկիրը, որովհետեւ Ամմոնի որդիներուն սահմանը ամուր էր: 25 Իսրայել այս բոլոր քաղաքները առաւ, եւ Իսրայել Ամորհացիներուն բոլոր քաղաքները բնակեցաւ, Եսեբոն ու անոր բոլոր իգիւղերուն մէջ: 26 Արդարեւ Եսեբոն Ամորհացիներու Սեհոն թագաւորին քաղաքն էր,

^է Եբր.՝ բնակութիւնը

^բ Եբր.՝ բարձրացի՛ր

^բ Եբր.՝ պատասխանելով երգեցէ՛ք

^գ Կամ՝ անապատը

^հ Եբր.՝ աղջիկներուն

որովհետեւ ան Մովսէսի նախկին թագաւորին դէմ պատերազմելով՝ անոր ձեռքէն առած էր անոր ամբողջ երկիրը, մինչեւ Առնոն: **27** Ասոր համար առակախօսները կ'ըսեն.

«Եսերո՛ն եկէք.

Սեհոնի քաղաքը թող կառուցանուի եւ պատրաստուի.

28 Որովհետեւ Եսերոնէն կրակ ելաւ

Ու Սեհոնի բերդաքաղաքէն՝ բոց.

Մովսէսի Արը սպառեց,

Եւ Առնոնի բարձր տեղերուն տէրերը:

29 Վա՛յ քեզ, Մովսէս,

Ո՛վ Զամովսի ժողովուրդ, կորսուեցա՛ր.

Իր ազատած որդիներն ու աղջիկները՝

Ամորհացիներու Սեհոն թագաւորին գերութեան տուաւ.

30 Անոնց վրայ **նետեր** արձակեցինք.

Եսերոն կորսուեցաւ մինչեւ Դեբոն,

Եւ ամայացուցինք զանոնք

Մինչեւ Նոփա, որ Մեդաբայի քով է»:

31 Այսպէս՝ Իսրայէլ Ամորհացիներուն երկրին մէջ բնակեցաւ: **32** Մովսէս **մարդ** ղրկեց Յազերը լրտեսելու, եւ անոր գիւղերը գրաւեցին, ու հոն եղող Ամորհացիները վտարեցին:

33 Յետոյ դարձան ու Բասանի ճամբան բարձրացան: Բասանի Ովգ թագաւորը դուրս ելաւ՝ անոնց դիմաց, ինք եւ իր ամբողջ ժողովուրդը, Եդրայիի մէջ պատերազմելու: **34** Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Մի՛ վախնար անկէ, քանի որ քու ձեռքդ մատնեցի զայն, անոր ամբողջ ժողովուրդն ու անոր երկիրը. ըրէ՛ անոր, ինչպէս Եսերոն բնակող Ամորհացիներու Սեհոն թագաւորին ըրիր»: **35** Այսպէս զարկին զայն, անոր որդիներն ու անոր ամբողջ ժողովուրդը, մինչեւ որ ո՛չ մէկ մնացորդ թողուցին անկէ, եւ անոր երկրին տիրացան:

ՄՈՎՍԵՍԻ ԹԱԳԱԽՈՐԸ ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐ ԿԸ ՂՐԿԷ ԲԱՂԱԱՄԻ

22

Իսրայէլի որդիները մեկնեցան ու Մովսէսի դաշտերուն մէջ բնակեցան, Յորդանանի միւս կողմը՝ Երիքովի դիմաց:

2 Սեպփորի որդին՝ Բաղակ տեսաւ ամէն ինչ որ Իսրայէլ ըրաւ Ամորհացիներուն: **3** Մովսէս չափազանց վախցաւ ժողովուրդէն, որովհետեւ բազմաթիւ էր, ու Մովսէս Իսրայէլի «որդիներէն ահաբեկեցաւ: **4** Ուստի Մովսէս Մադիամի երէցներուն ըսաւ. «Հիմա այս համախմբումը մեր շուրջը եղող ամէն ինչ պիտի ճարակէ, ինչպէս եզը դաշտին խոտը կը ճարակէ»: Այդ ատեն Սեպփորի որդին՝ Բաղակ Մովսէսի թագաւորն էր: **5** ^բԲէովրի որդիին՝ Բաղաամի պատգամաւորներ ղրկեց Փաթուր **քաղաքը**, (որուն ժողովուրդին որդիներուն երկիրը՝ Գետին եզերքն էր՝) զայն կանչելու եւ ըսելու. «Ահա՛ Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ելաւ, ահա՛ երկրին Գմակերեսը ծածկեց ու իմ դիմացս կը բնակի: **6** Ուստի հիմա կ'աղերսեմ, եկո՛ւր եւ ինձի համար անիծէ՛ այս ժողովուրդը, քանի որ ան ինձմէ հզօր է. թերեւս կարենամ զայն զարնել, ու երկրէն զայն վռնտեմ. որովհետեւ գիտեմ թէ քու

^ա Եբր.՝ որդիներուն երեսէն

^բ Կամ՝ Փաթուր **քաղաքը** պատգամաւորներ ղրկեց Բէովրի որդիին՝ Բաղաամի, որուն հայրենիքը Գետին եզերքն էր

^գ Եբր.՝ աչքը

օրհնածո օրհնեալ է, եւ քու անիծածո՝ անիծեալ»:

7 Մովսբի երէցներն ու Մադիամի երէցները գացին՝ իրենց ձեռքերուն մէջ դիւթութեան վարձքերով, Բաղամի հասան, եւ Բաղակի խօսքերը հաղորդեցին անոր: **8** Ան ալ իրենց ըսաւ. «Այս գիշեր հո՛ս իջեւանեցէք, ու ձեզի լուր պիտի բերեմ՝ ի՛նչպէս որ Տէրը ինծի խօսի»: Ուստի Մովսբի իշխանաւորները Բաղամի քով մնացին: **9** Աստուած Բաղամի եկաւ եւ ըսաւ. «Ո՞վ եմ այդ մարդիկը՝ որ քովդ եմ»: **10** Բաղամ Աստուծոյ ըսաւ. «Մովսբի թագաւորը՝ Սեպփորեան Բաղակ ինծի դրկեց **ասոնք՝ ըսելով**. **11** “Ահա՛ եգիպտոսէն ելլող ժողովուրդը երկրին մակերեսը ծածկեց. հիմա եկո՛ւր ու ինծի համար անիծէ՛ գայն. թերեւս կարենամ անոր դէմ պատերազմիլ եւ գայն վննտել»: **12** Աստուած Բաղամի ըսաւ. «Ատոնց հետ մի՛ երթար ու ժողովուրդը մի՛ անիծեր, որովհետեւ ան օրհնեալ է»: **13** Բաղամ առտուն ելաւ եւ Բաղակի իշխանաւորներուն ըսաւ. «Դուք ձեր երկիրը գացէք, որովհետեւ Տէրը կը մերժէ որ ձեզի հետ երթամ»: **14** Մովսբի իշխանաւորները կանգնեցան, Բաղակի եկան ու ըսին. «Բաղամ մերժեց մեզի հետ գալ»:

15 Բաղակ ՚վերստին իշխանաւորներ դրկեց, անոնցմէ աւելի շատ եւ աւելի պատուաւոր: **16** Ասոնք Բաղամի հասան ու անոր ըսին. «Սեպփորի որդին՝ Բաղակ սա՛ կ'ըսէ. “Կ'աղերսե՛մ, ինծի գալէ մի՛ արգիլուիր. **17** քանի որ քեզ շատ պիտի պատուեմ, եւ ինծի ինչ որ ըսես՝ պիտի ընեմ: Ուստի կ'աղերսե՛մ, եկո՛ւր, անիծէ՛ այս ժողովուրդը ինծի համար»: **18** Բաղամ պատասխանեց Բաղակի ծառաներուն. «Եթէ Բաղակ իր տունն ալ տայ ինծի՝ արծաթով ու ոսկիով լեցուած, Տէրոջ՝ իմ Աստուծոյս հրամանը չեմ կրնար անտեսել, պզտիկ կամ մեծ բան մը ընելով: **19** Ուստի հիմա կ'աղերսե՛մ, այս գիշեր դո՛ւք ալ այստեղ կեցէք, որպէսզի գիտնամ թէ Տէրը ուրիշ ի՛նչ պիտի ըսէ ինծի»: **20** Աստուած գիշերը Բաղամի եկաւ եւ անոր ըսաւ. «Եթէ մարդիկը եկած են քեզ կանչելու համար, կանգնէ՛, անոնց հետ գնա՛. բայց ինչ որ քեզի ըսեմ, միայն գա՛յն ըրէ»:

ԲԱՂԱՍԻ ԷԾԸ ԿԸ ԽՕՍԻ

21 Բաղամ առտուն ելաւ, իր էջը համետեց եւ Մովսբի իշխանաւորներուն հետ գնաց: **22** Բայց Աստուծոյ բարկութիւնը բորբոքեցաւ՝ քանի որ գնաց, ու Տէրոջ հրեշտակը ճամբային վրայ կայնեցաւ՝ անոր ընդդիմանալու համար, **մինչ** իր իշուն վրայ հեծած էր եւ իր երկու սպասաւորները իրեն հետ էին: **23** Էջը տեսաւ Տէրոջ հրեշտակը, որ ճամբային մէջ կայնած էր՝ մերկ սուրը իր ձեռքին մէջ. ուստի էջը ճամբայէն շեղեցաւ եւ արտը մտաւ: Բաղամ էջը ծեծեց, որպէսզի ճամբան վերադարձնէ գայն: **24** Իսկ Տէրոջ հրեշտակը այգիներուն արահետին մէջ կայնեցաւ, **ուր** մէկ կողմէն ցանկապատ ու միւս կողմէն ցանկապատ **կար**: **25** Երբ էջը Տէրոջ հրեշտակը տեսաւ, պատին քով սեղմուեցաւ եւ Բաղամի ոտքը պատին դէմ սեղմեց. ան ալ վերստին ծեծեց գայն: **26** Տէրոջ հրեշտակը անդին անցաւ ու նեղ տեղ մը կայնեցաւ, ուր աջ կողմը կամ ձախ կողմը շեղելու ճամբայ չկար: **27** Երբ էջը Տէրոջ հրեշտակը տեսաւ, Բաղամի տակ պառկեցաւ. Բաղամի բարկութիւնը բորբոքեցաւ ու գաւազանով ծեծեց էջը: **28** Տէրը իշուն բերանը բացաւ, եւ ան Բաղամի ըսաւ. «Ի՞նչ ըրի քեզի, որ այս երեք անգամ է որ զիս ծեծեցիր»: **29** Բաղամ իշուն ըսաւ. «Քանի որ զիս անպատուեցիր. երանի՛ թէ ձեռքս սուր մը ըլլար, որպէսզի հի՛մա քեզ մեռցնէի»: **30** Էջը Բաղամի ըսաւ. «Միթէ ես քու էջո՞ւմ, որուն վրայ կը հեծնէիր “քու մանկութեանդ” մինչեւ այսօր. քեզի այսպէս ընելու սովորութիւն ունէի՞»: Ան ալ ըսաւ. «Ո՛չ»: **31** Այն ատեն Տէրը բացաւ Բաղամի աչքերը, ու երբ տեսաւ

⁷ Երբ.՝ անգամ մըն ալ վերստին

⁸ Կամ՝ քուկդ ըլլալէս

թէ Տէրոջ հրեշտակը ճամբային վրայ կայնած էր՝ մերկ սուրը իր ձեռքին մէջ, խոնարհեցաւ եւ իր դէմքին վրայ երկրպագեց: **32** Տէրոջ հրեշտակը անոր ըսաւ. «Ինչո՞ւ այս երեք անգամ է որ էշդ ծեծեցիր: Ահա՛ ես դուրս ելայ որ **քեզի** ընդդիմանամ, որովհետեւ **քու** ճամբադ ուղիղ չէ իմ առջեւ: **33** Էշը գիտեսաւ ու այս երեք անգամ է որ առջեւէս շեղեցաւ: Եթէ ան ⁹առջեւէս չշեղէր, հիմա քեզ **անշո՛ւշտ** մեռցուցած պիտի ըլլայի, իսկ զայն՝ ողջ պահած»: **34** Բաղամ Տէրոջ հրեշտակին ըսաւ. «Մեղանչեցի, քանի որ չէի գիտեր թէ ճամբային վրայ կայնած էիր՝ իմ դիմացս. ուստի հիմա վերադառնամ, եթէ ¹⁰քեզի անհաճոյ՝ է **իմ երթալս**»: **35** Տէրոջ հրեշտակը Բաղամի ըսաւ. «Գնա՛ այդ մարդոց հետ. բայց այն խօսքը որ քեզի պիտի ըսեմ, միայն զա՛յն ըսէ»: Ուստի Բաղամ գնաց Բաղակի իշխանաւորներուն հետ:

ԲԱՂԱԿ ԿՆԵՆՊՈՒՆԻ ԲԱՂԱԱՄԸ

36 Երբ Բաղակ լսեց թէ Բաղամ կու գայ, զայն դիմաւորելու համար դուրս ելաւ մինչեւ **իր** սահմանը եղող Առնոն **գետին** քովի Մովաբացիներուն մէկ քաղաքը, որ հողամասին ծայրն է: **37** Բաղակ Բաղամի ըսաւ. «Քեզ կանչելու համար **պատգամաւորներ** չղրկեցի՞ քեզի. ինչո՞ւ չեկար ինծի: Ի՞րապէս չեմ կրնար քեզ պատուել»: **38** Բաղամ Բաղակի ըսաւ. «Ահա՛ եկայ քեզի. **բայց** հիմա կրնա՞մ որեւէ բան ըսել: Աստուած իմ բերանս ինչ խօսք որ դնէ, զայն պիտի ըսեմ»: **39** Բաղամ Բաղակի հետ գնաց, ու Կարիաթ-Հուսովթ հասան: **40** Բաղակ արջառներ եւ ոչխարներ զոհեց, ու Բաղամի եւ անոր հետ եղող իշխանաւորներուն ղրկեց:

41 Առտուն՝ Բաղակ առաւ Բաղամը ու Բահաղի բարձր տեղերը հանեց զայն, որ անկէ ժողովուրդին ծայրը տեսնէ:

ԲԱՂԱԱՄԻ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

23

Բաղամ Բաղակի ըսաւ. «Այստեղ ինծի ե՛օթը զոհասեղան կառուցանէ, եւ այստեղ ինծի եօ՛թը զուարակ ու եօ՛թը խոյ պատրաստէ»: **2** Բաղակ Բաղամի ըսածին համաձայն ըրաւ, եւ Բաղակ ու Բաղամ **խրաքանչիւր** զոհասեղանի վրայ զուարակ մը եւ խոյ մը մատուցանեցին: **3** Ապա Բաղամ Բաղակի ըսաւ. «Դուն ողջակէզի՛դ քով կայնէ, իսկ ես պիտի երթամ. թերեւս Տէրը ինծի հանդիպի, եւ ինչ որ ինծի ցոյց տայ՝ քեզի պիտի իմացնեմ»: ու ¹¹բլրակ մը գնաց: **4** Աստուած Բաղամի հանդիպեցաւ, ու **Բաղամ** անոր ըսաւ. «Եօթը զոհասեղան պատրաստեցի, եւ **խրաքանչիւր** զոհասեղանի վրայ զուարակ մը ու խոյ մը մատուցանեցի»: **5** Տէրը Բաղամի բերանը խօսք դրաւ եւ ըսաւ. «Վերադարձի՛ր Բաղակի, եւ ա՛յսպէս խօսէ»: **6** Վերադարձաւ անոր, ու ահա՛ ան իր ողջակէզին քով կայնած էր, ինք եւ Մովաբի բոլոր իշխանաւորները: **7** Ուստի իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.

«Մովաբի թագաւորը՝ Բաղակ, գիտ ¹²Արամէն՝

⁹ Եբբ.՝ երեսէս

¹⁰ Եբբ.՝ աչքերուդ գէշ

¹¹ Կամ՝ բաց տեղ

¹² Այսինքն՝ Սուրիայէն

Արեւելեան լեռներէն՝ Գերաւ, **ըսելով**․

“Եկո՛ւր, Յակոբը անիծէ ինծի համար,
Եկո՛ւր, Իսրայէլը բանադրէ՞”:

8 Աստուծոյ չանիծածը ի՞նչպէս անիծեմ,
Կամ Տէրոջ չբանադրածը ի՞նչպէս բանադրեմ.

9 Որովհետեւ վէմերուն գագաթէն կը տեսնեմ զայն,
Ու բլուրներէն կը նայիմ անոր.
Ահա՛ այս ժողովուրդը առանձին պիտի բնակի,
Եւ ազգերուն հետ պիտի չհաշուուի:

10 Ո՞վ կրնայ համրել Յակոբի Դհողը,
Ու Իսրայէլի քառորդին թիւը:
Իմ անձս ուղիղներուն մահով թող մեռնի,
Եւ իմ վախճանս անոնց **վախճանին** նման ըլլայ»:

11 Բաղակ Բաղասամի ըսաւ. «**Այդ** ի՞նչ ըրիր ինծի. ես քեզ բերի իմ թշնամիներս
անիծելու, եւ ահա՛ դուն **բոլորովին** օրհնեցիր»:
12 Ան ալ պատասխանեց. «Միթէ ուշադիր
պիտի չըլլա՞մ՝ ըսելու ինչ որ Տէրը իմ բերանս կը դնէ»:

ԲԱՂԱՍՄԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

13 Բաղակ **դարձեալ** անոր ըսաւ. «Կ’աղերսե՛մ, ինծի հետ ուրի՛շ տեղ մը եկուր,
որպէսզի անկէ տեսնես զանոնք: Միայն անոնց ծայրը պիտի տեսնես. զանոնք բոլորը
պիտի չտեսնես: Անկէ՛ զանոնք անիծէ ինծի համար»:
14 Զայն տարաւ Սոփիմի արտը,
Փասգայի գագաթը, ու եօթը զոհասեղան կառուցանեց եւ **խրաքանչիւր** զոհասեղանի
վրայ զուարակ մը ու խոյ մը մատուցանեց:
15 Բաղասամ Բաղակի ըսաւ. «Դուն հո՛ս կայնէ՛
ողջակէզիդ քով, իսկ ես հոն **Տէրոջ** պիտի հանդիպիմ»:
16 Տէրը Բաղասամի հանդիպեցաւ,
անոր բերանը խօսք դրաւ ու ըսաւ. «Վերադարձի՛ր Բաղակի, եւ ա՛յսպէս ըսէ»:
17 Երբ
եկաւ անոր, ահա՛ ան իր ողջակէզին քով կայնած էր. Մովսբի իշխանաւորներն ալ անոր
հետ էին: Բաղակ անոր ըսաւ. «Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ»:
18 Ան ալ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.

«Կանգնէ՛, ո՛վ Բաղակ, ու մտի՛կ ըրէ:
Ո՛վ Սեպփորի որդի, ունկնդրէ՛ ինծի:

19 Աստուած մարդ չէ՛ որ ստէ,
Ո՛չ ալ մարդու որդի՛ որ գղջայ.
Իր ըսածը պիտի չընէ՞,
Կամ իր խօսածը պիտի չհաստատէ՞:

20 Ահա՛ օրհնելու **հրաման** ստացայ.
Ինք օրհնեց, ու ես չեմ կրնար Գխափանել:

21 Յակոբի վրայ անօրէնութիւն չնկատեց,
Ո՛չ ալ Իսրայէլի վրայ անիրաւութիւն տեսաւ.
Տէրը՝ անոր Աստուածը իրեն հետ է,

⁴ Եբբ.՝ առաջնորդեց

⁷ Կամ՝ փոշի

⁸ Կամ՝ բլուրին

⁹ Եբբ.՝ ետ դարձնել

Եւ անոր մէջ թագաւորի էջնութեան ձայն՝ կայ:

22 Աստուած հանեց զանոնք Եգիպտոսէն.
Ան ՞գոմէշի պէս ՞ոյժ ունի:

23 Արդարեւ Յակոբի դէմ հմայութիւն չ'ըլլար,
Ու Իսրայէլի դէմ՝ դիւթութիւն:
Յակոբի եւ Իսրայէլի մասին՝ ժամանակին
Պիտի ըսուի թէ «Աստուած ինչե՛ր ըրաւ»:

24 Ահա՛ այս ժողովուրդը մատակ առիւծի պէս պիտի կանգնի,
Առիւծի պէս պիտի բարձրանայ.
Պիտի չպառկի՝ մինչեւ որ որսը չուտէ
Եւ սպաննուածներուն արիւնը չխմէ»:

25 Բաղակ Բաղամի ըսաւ. «Ո՛չ անիծէ զանոնք, ո՛չ ալ՝ օրհնէ»: **26** Բաղամ
պատասխանելով՝ Բաղակի ըսաւ. «Միթէ քեզի չըսի՞. “Ինչ որ Տէրը խօսի, զայն պիտի
ընեն»:

ԲԱՂԱՍԻ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

27 Բաղակ Բաղամի ըսաւ. «Կ'աղերսե՛մ, եկո՛ւր, ուրի՛շ տեղ մը տանիմ քեզ. թերեւս
՝Աստուած հաճի՛՛ որ անկէ անիծես զանոնք ինծի համար»:
28 Ուստի Բաղակ տարաւ Բաղամը Փէովրի գագաթը, որ դէպի Եսիմոն կը նայի:
29 Բաղամ Բաղակի ըսաւ. «Այստեղ ինծի եօ՛թը զոհասեղան կառուցանէ, եւ այստեղ ինծի եօ՛թը զուարակ ու եօ՛թը խոյ պատրաստէ»:
30 Բաղակ Բաղամի ըսածին համաձայն ըրաւ, եւ **իւրաքանչիւր** զոհասեղանի վրայ զուարակ մը ու խոյ մը մատուցանեց»:

24

Երբ Բաղամ տեսաւ թէ Տէրը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել, **ալ** միւս անգամներուն պէս
հմայութիւններ Կամ տոնելու չգնաց, հապա իր երեսը դէպի անապատը դարձուց:
2 Բաղամ աչքերը վերցնելով տեսաւ թէ Իսրայէլ իր տոհմերուն կարգով **վրաններու տակ**
բնակած է: Աստուծոյ Հոգին իր վրայ եկաւ, **3** եւ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.

«Բէովրի որդիին՝ Բաղամի պատգամը,
Աչքը ՞բաց ՞մարդուն պատգամը,

4 Աստուծոյ խօսքերը լսողին,
Ամենակարողին տեսիլքը տեսնողին,

^է Եբր.՝ գոչիւն
^ը Կամ՝ միեղջերուի
^բ Կամ՝ փառք
^ժ Եբր.՝ Աստուծոյ առջեւ ուղիղ ըլլայ
^ւ Եբր.՝ դիմաւորելու
^բ Կամ՝ գոց
^գ Եբր.՝ զօրաւոր մարդուն

Վերացումի մէջ ինկողին

Ու իր աչքերը բացուողին պատգամը սա՛ է.–

5 Ո՛վ Յակոբ, քու վրաններդ,

Եւ ո՛վ Իսրայէլ, քու խորաններդ ի՛նչ լաւ են.

6 Չորերու պէս տարածուեցան,

Գետին **եզերքը** եղող պարտէզներու պէս,

Տէրոջ տնկած հալուէի ծառերուն

Ու ջուրին եզերքը եղող մայրիներուն պէս են:

7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի հոսի,

Եւ անոր սերմը յորդառատ ջուրերու մէջ պիտի ըլլայ.

Անոր թագաւորը Ագաֆէ անելի մեծ պիտի ըլլայ,

Ու թագաւորութիւնը բարձրանայ:

8 Աստուած զայն Եգիպտոսէն հանեց:

⁷Գոմէշի պէս ⁸ոյժ ունի.

Իրեն հակառակորդ ազգերը պիտի լափէ,

Անոնց ոսկորները պիտի կոտորէ, եւ ⁹զանոնք իր նետերով պիտի զարնէ՞:

9 Առիւծի պէս ծռեցաւ, ու մատակ առիւծի պէս պառկեցաւ.

Զայն ո՞վ պիտի կանգնեցնէ:

Քեզ օրհնողները օրհնեա՛լ ըլլան,

Եւ քեզ անիծողները՝ անիծեա՛լ»:

10 Բաղակի բարկութիւնը բորբոքեցաւ Բաղաամի դէմ, ձեռքերը իրարու զարկաւ ու Բաղաամի ըսաւ. «Ես քեզ կանչեցի՝ որպէսզի իմ թշնամիներս անիծես, բայց ահա՛ այս երեք անգամ է որ **զանոնք** օրհնեցիր: **11** Ուստի հիմա քու տե՛ղդ փախիր: ¹²Մտադրած էի քեզ շատ պատուել. բայց ահա՛ Տէրը քեզ արգիլեց պատիւ **ստանալէ**»: **12** Բաղաամ Բաղակի ըսաւ. «Ես քու դրկած պատգամաւորներուդ ալ չխօսեցա՞յ՝ ըսելով. **13** “Եթէ Բաղակ իր տունն **ալ** տայ ինծի՝ արծաթով եւ ոսկիով լեցուած, ես Տէրոջ հրամանը չեմ կրնար անտեսել ու ¹⁴ես ինձմէ՞” լաւ կամ գէշ բան մը ընել: ¹⁵Տէրը ինչ որ ըսէ, զայն պիտի խօսիմ»:

ԲԱՂԱԱՄԻ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆԸ

14 «Ահա՛ ես հիմա ¹⁶հայրենիքս կ'երթամ: Եկո՛ւր որ քեզի ժամացնեմ թէ այս ժողովուրդը վերջին օրերը ի՛նչ պիտի ընէ քու ժողովուրդիդ»: **15** Ուստի իր առակը սկսելով՝ ըսաւ. «Բէովրի որդիին՝ Բաղաամի պատգամը,

⁷ **Կամ՝** Միեղջերուի

⁸ **Կամ՝** փառք

⁹ **Կամ՝** **անոնց** նետերը պիտի կոտորէ

¹⁰ **Եբբ.՝** Ըսած

¹¹ **Եբբ.՝** իմ սիրտէս

¹² **Եբբ.՝** ժողովուրդիս

¹³ **Եբբ.՝** խորհուրդ տամ

Աչքը բաց մարդուն պատգամը,

16 Աստուծոյ խօսքերը լսողին,

Ամենաբարձրին գիտութիւնը գիտցողին,

Ամենակարողին տեսիլքը տեսնողին,

Վերացումի մէջ ինկողին

Եւ իր աչքերը բացուողին պատգամը սա՛ է.–

17 Զայն պիտի տեսնեմ, բայց հիմա չէ.

Անոր պիտի նայիմ, բայց մօտերս չէ:

Յակոբէն ասող մը պիտի ծագի,

Իսրայէլէն **իշխանութեան** գաւազան մը պիտի կանգնի,

Ու Մովսէսի՝ **իշխանները** պիտի զարնէ,

Եւ Սէթի բոլոր որդիները պիտի բնաջնջէ:

18 Նաեւ Եդովմ ստացուածք պիտի ըլլայ,

Սէիր ալ իր թշնամիներուն ստացուածք պիտի ըլլայ.

Իսրայէլ ոյժ պիտի բանեցնէ.

19 Յակոբէն **եւրողը** պիտի տիրապետէ,

Ու քաղաքէն վերապրողը պիտի կորսնցնէ»:

20 Յետոյ Ամաղէկի նայեցաւ, եւ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.

«Ամաղէկ ազգերուն առաջինն է,

Բայց անոր վախճանը յաւերժական կորուստ է»:

21 Ու Կենեցիին նայեցաւ եւ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.

«Քու բնակարանդ տոկուն է,

Ու քու բոյնդ ժայռի վրայ դրած ես:

22 Բայց Կենեցին պիտի վառի,

Մինչեւ որ Ասուր քեզ գերեվարէ»:

23 Յետոյ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.

«Ափսո՛ս, երբ Աստուած այս բաները ընէ, ո՞վ ողջ պիտի մնայ:

24 Բայց Կիտացիներուն ամերէն նաւեր **պիտի գան**

Եւ Ասուրը պիտի տառապեցնեն ու Եբերը տառապեցնեն,

Եւ անոնք ալ յաւերժ պիտի կորսուին»:

25 Յետոյ Բաղասամ կանգնեցաւ ու գնաց, եւ իր տեղը վերադարձաւ: Բաղակ ալ իր ճամբան գնաց:

ԻՍՐԱՅԵԼԱՅԻՆԵՐԸ ՍԱՏԻՄԻ ՄԷՋ

25

Իսրայէլ Սատիմի մէջ բնակեցաւ, եւ ժողովուրդը սկսաւ Մովսէսի աղջիկներուն հետ պոռնկիլ: 2 Անոնք ժողովուրդը հրաւիրեցին իրենց աստուածներուն զոհերուն, ու ժողովուրդը **զոհերէն** կերաւ եւ անոնց աստուածներուն երկրպագեց: 3 Իսրայէլ Բահաղ-Փէովրի յարեցաւ, ուստի Տէրոջ բարկութիւնը իսրայէլի դէմ բորբոքեցաւ: 4 Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Ա՛ն ժողովուրդին բոլոր գլխաւորները ու կախէ՛ զանոնք Տէրոջ առջեւ՝ արեւին դիմաց, որպէսզի Տէրոջ բորբոքած բարկութիւնը իսրայէլէն հեռանայ»: 5 Մովսէս ալ իսրայէլի դատաւորներուն ըսաւ. «Ձեզմէ իւրաքանչիւրը թող մեռցնէ իր մարդոցմէն անոնք՝ որ Բահաղ-Փէովրի յարեցան»:

6 Եւ ահա՛ իսրայէլի որդիներէն մէկը եկաւ, ու իր եղբայրներուն մադիանացի կին մը

Ի Կամ՝ ծայրերը

Ներկայացուց՝ Մովսէսի աչքերուն առջեւ եւ Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքին աչքերուն առջեւ, երբ անոնք Հանդիպումի վրանին մուտքը կու լային: **7** Երբ Փենեհէս, Ահարոն քահանային որդիին՝ Եղիազարի որդին, **ասիկա** տեսաւ, համայնքին մէջէն կանգնեցաւ, ձեռքը գեղարդ մը առաւ, **8** եւ իսրայելացի մարդուն ետեւէն սենեակը մտնելով՝ երկուքն ալ, **այսինքն** իսրայելացի մարդն ու կինը, փորէն խոցեց. ուստի պատուհասը Իսրայէլի որդիներուն մէջէն դադրեցաւ: **9** Պատուհասէն մեռածները քսանչորս հազար **հոգի** էին:

10 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **11** «Փենեհէս, Ահարոն քահանային որդիին՝ Եղիազարի որդին, իմ ցատումս Իսրայէլի որդիներէն հեռացուց, որովհետեւ ինծի համար նախանձախնդիր եղաւ անոնց մէջ. ուստի Իսրայէլի որդիները չսպառեցի իմ նախանձախնդրութեամբս: **12** Հետեւաբար ըսէ՛. “Ահա՛ ես անոր կու տամ իմ խաղաղութեան ուխտս: **13** Ասիկա յաւիտեական քահանայութեան ուխտ մը պիտի ըլլայ անոր եւ անկէ ետք՝ անոր գարմին, որովհետեւ իր Աստուծոյն համար նախանձախնդիր եղաւ ու Իսրայէլի որդիներուն համար քաւութիւն ըրաւ□»: **14** Զարնուած Իսրայելացիին – **այսինքն** մադիանացի կնոջ հետ զարնուածին – անունը Զամբրի էր. Սալուի որդին էր, ու Շմաւոնեաններուն մէկ նահապետութեան իշխանը: **15** Իսկ զարնուած մադիանացի կնոջ անունը Զազբի էր. ան Մադիամի մէջ ժողովուրդի մը, **այսինքն** նահապետութեան մը գլխաւոր եղող Սուրի աղջիկն էր:

16 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **17** «Մադիանացիներուն թշնամացէ՛ք ու զանոնք զարկէ՛ք, **18** քանի որ անոնք իրենց նենգութիւններով ձեզի թշնամացան եւ անոնցմով ձեզի դաւաճանեցին Փէովրի արարքին մէջ եւ իրենց քրոջ՝ Զազբիի արարքին մէջ, **այսինքն՝** մադիանացի իշխանին աղջիկին, որ պատուհասին օրը զարնուեցաւ Փէովրի պատճառով»:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՐԴԱՀԱՍԱՐԸ

26

Պատուհասէն ետք Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի եւ Ահարոնի որդիին՝ Եղիազար քահանային, ըսելով. **2** «Առէ՛ք Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքին գումարը՝ իրենց նահապետութիւններուն համեմատ, **թուարկելով** քսան տարեկանէն վեր եղողները, **այսինքն** Իսրայէլի մէջ բոլոր զինուորութեան “գացողները»: **3** Ուստի Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝ Մովսէսի դաշտերուն մէջ, Երիքովի **դիմաց**, Յորդանանի մօտ, անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով. **4** «Քսան տարեկանէն վեր եղողները **պիտի թուարկենք**, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեց»: **Ահա՛ւասիկ** Եգիպտոսի երկրէն ելած Իսրայէլի որդիները.–

5 Ռուբէն՝ Իսրայէլի անդրանիկը, եւ Ռուբէնի որդիները. Ենովքէ՝ Ենովքեաններուն գերդաստանը, Փաղղուսէ՝ Փաղղուսեաններուն գերդաստանը, **6** Եսրոնէ՝ Եսրոնեաններուն գերդաստանը, Զարմիէ՝ Զարմեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ: 7** Ռուբէնեաններուն գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները քառասուններեք հազար եօթը հարիւր երեսուն **հոգի** էին: **8** Փաղղուսի որդին Եղիաբ էր, **9** ու Եղիաբի որդիները՝ Նամուէլ, Դաթան եւ Աբիրոն էին: Այս Դաթանն ու Աբիրոնը համայնքին մէջ անուանիներ էին. **ասոնք էին** որ Տէրոջ դէմ ըմբոստացող Կորխի խումբին հետ՝ Մովսէսի դէմ եւ Ահարոնի դէմ ըմբոստացան, **10** ու երկիրը իր բերանը բանալով կլլեց զանոնք եւ Կորխն ալ, երբ այդ խումբը մեռաւ. կրակը **այդ** երկու հարիւր յիսուն մարդիկը սպառեց, ու անոնք **բոլորին** օրինակ եղան: **11** Բայց Կորխի որդիները չմեռան:

[□] Երբ.՝ ելլողները

12 Շմաւոնի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. ^բՆամուէլէ՝ Նամուէլեաններուն՝ գերդաստանը, Յամիհէ՝ Յամիհեաններուն գերդաստանը, Յաքիհէ՝ Յաքիհեաններուն գերդաստանը, 13 Զարայէ՝ Զարայեաններուն գերդաստանը, Սաւուղէ՝ Սաւուղեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 14 Շմաւոնեաններուն գերդաստանները ասոնք են – քսաներկու հազար երկու հարիւր **հոգի:**

15 Գադի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Սափոնէ՝ Սափոնեաններուն գերդաստանը, Անգիէ՝ Անգեաններուն գերդաստանը, Սունիէ՝ Սունեաններուն գերդաստանը, 16 Ազեցիէ՝ Ազեցեաններուն գերդաստանը, Էրիէ՝ Էրեաններուն գերդաստանը, 17 Արոդիէ՝ Արոդեաններուն գերդաստանը, Արելիէ՝ Արելեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 18 Գադի որդիներուն գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր **հոգի** էին:

19 Յուդայի որդիները՝ Էր եւ Օնան **էին.** բայց Էր ու Օնան Զանանի երկրին մէջ մեռան: 20 Ահա՛ւասիկ Յուդայի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Սելոմէ՝ Սելոմեաններուն գերդաստանը, Փարէսէ՝ Փարէսեաններուն գերդաստանը, Զարայէ՝ Զարայեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 21 Ահա՛ւասիկ Փարէսի որդիները. Եսրոնէ՝ Եսրոնեաններուն գերդաստանը, Համուլէ՝ Համուլեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 22 Յուդայի գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները եօթանասունվեց հազար հինգ հարիւր **հոգի** էին:

23 Իսաքարի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Թովղայէ՝ Թովղայեաններուն գերդաստանը, Փուայէ՝ Փուայեաններուն գերդաստանը, 24 Յասուբէ՝ Յասուբեաններուն գերդաստանը, Սամրոնէ՝ Սամրոնեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 25 Իսաքարի գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները վաթսունչորս հազար երեք հարիւր **հոգի** էին:

26 Զաբուղոնի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Սարեդէ՝ Սարեդեաններուն գերդաստանը, Ելոնէ՝ Ելոնեաններուն գերդաստանը, Յաղէլէ՝ Յաղէլեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 27 Զաբուղոնի գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները վաթսուն հազար հինգ հարիւր **հոգի** էին:

28 Յովսէփի որդիները Մանասէ ու Եփրեմ էին՝ իրենց գերդաստաններով: 29 Մանասէի որդիները. Մաքիրէ՝ Մաքիրեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ,** Մաքիր ծնաւ Գաղաադը, ու Գաղաադէ՝ Գաղաադեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 30 Ահա՛ւասիկ Գաղաադի որդիները. Իեզերէ՝ Իեզերեաններուն գերդաստանը, Զեղեգէ՝ Զեղեգեաններուն գերդաստանը, 31 Ասրիէլէ՝ Ասրիէլեաններուն գերդաստանը, Սիւքէմէ՝ Սիւքէմեաններուն գերդաստանը, 32 Սեմիդայէ՝ Սեմիդայեաններուն գերդաստանը, եւ Ոփերէ՝ Ոփերեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 33 Ոփերի որդին՝ Սալպաադ որդիներ չունեցաւ, հապա **միայն** աղջիկներ: Սալպաադի աղջիկներուն անունները՝ Մահալա, Նուա, Էգղա, Մեղքա ու Թերսա էին: 34 Մանասէի գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները յիսուներկու հազար եօթը հարիւր **հոգի** էին:

35 Ահա՛ւասիկ Եփրեմի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Սուտաղայէ՝ Սուտաղայեաններուն գերդաստանը, Բոքորէ՝ Բոքորեաններուն գերդաստանը, Թահանէ՝ Թահանեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 36 Ահա՛ւասիկ Սուտաղայի որդիները. «Էրանէ՝ Էրանեաններուն» գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 37 Եփրեմի որդիներուն գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները երեսուներկու հազար հինգ հարիւր **հոգի** էին: Յովսէփի որդիները ասոնք են՝ իրենց գերդաստաններով:

^բ Կամ՝ Յամուէլէն՝ Յամուէլեաններուն

^գ Կամ՝ Էդէնէն՝ Էդէնեաններուն

38 Բեճիամիճի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Բաղայէ՛ Բաղայեաններուն գերդաստանը, Ասբէլէ՛ Ասբէլեաններուն գերդաստանը, Աքիրամէ՛ Աքիրամեաններուն գերդաստանը, 39 Սուփամէ՛ Սուփամեաններուն գերդաստանը, Ոփիմէ՛ Ոփիմեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 40 Բաղայի որդիները՝ Արեդ ու Նէեման էին. **Արեդէ՛ Արեդեաններուն գերդաստանը, Նէեմանէ՛ Նէեմանեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:**** 41 Բեճիամիճի որդիները ասոնք են՝ իրենց գերդաստաններով. անոնց թուարկուածները քառասունհինգ հազար վեց հարիւր **հոգի** էին:

42 Ահա՛ւասիկ Դանի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Սուհամէ՛ Սուհամեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ.** Դանի գերդաստանները ասոնք են՝ իրենց գերդաստաններով: 43 Սուհամեաններուն բոլոր գերդաստաններուն թուարկուածները վաթսունչորս հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:

44 Ասերի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Յեմնայէ՛ Յեմնայեաններուն գերդաստանը, Յեսուիէ՛ Յեսուիեաններուն գերդաստանը, Բարիայէ՛ Բարիայեաններուն գերդաստանը: 45 Բարիայի որդիներէն Զաբերէ՛ Զաբերեաններուն գերդաստանը, Մեղքիէլէ՛ Մեղքիէլեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 46 Իսկ Ասերի աղջիկին անունը Սարա էր: 47 Ասերի որդիներուն գերդաստանները ասոնք են. անոնց թուարկուածները յիսուներեք հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:

48 Նեփթաղիմի որդիները՝ իրենց գերդաստաններով. Յասիէլէ՛ Յասիէլեաններուն գերդաստանը, 49 Գունիէ՛ Գունեաններուն գերդաստանը, Յասերէ՛ Յասերեաններուն գերդաստանը, Սիլլեմէ՛ Սիլլեմեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 50 Նեփթաղիմի գերդաստանները ասոնք են՝ իրենց գերդաստաններով. անոնց թուարկուածները քառասունհինգ հազար չորս հարիւր **հոգի** էին:

51 Ասոնք էին Իսրայէլի որդիներուն թուարկուածները.— վեց հարիւր մէկ հազար եօթը հարիւր երեսուն **հոգի:**

52 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 53 «Ասո՛նց պիտի բաժնուի **այն** երկիրը՝ իբր ժառանգութիւն, **իրենց** անուններուն թիւին համեմատ: 54 Բազմաթիւ եղողին՝ շատ ժառանգութիւն տուր, ու փոքրաթիւ եղողին՝ քիչ ժառանգութիւն տուր. իւրաքանչիւրին իր թուարկումին համեմատ ժառանգութիւն պիտի տրուի: 55 Սակայն երկիրը վիճակով պիտի բաժնուի, եւ իրենց հայրերուն տոհմերուն անուններուն համեմատ պիտի ժառանգեն: 56 Վիճակին համեմատ պիտի բաժնուի իրենց ժառանգութիւնը՝ բազմաթիւ ու փոքրաթիւ **եղողներուն** միջեւ»:

57 Ահա՛ւասիկ Ղեւտացիներուն թուարկուածները՝ իրենց գերդաստաններով. Գերսոնէ՛ Գերսոնեաններուն գերդաստանը, Կահաթէ՛ Կահաթեաններուն գերդաստանը, Մերարիէ՛ Մերարեաններուն գերդաստանը **յառաջ եկաւ:** 58 Ահա՛ւասիկ Ղեւտացիներուն գերդաստանները.— Ղոբենեաններուն գերդաստանը, Զեբրոնեաններուն գերդաստանը, Մոհողեաններուն գերդաստանը, Մուսեաններուն գերդաստանը ու Կորխեաններուն գերդաստանը: 59 Կահաթ ծնաւ Ամրամը. Ամրամի կնոջ անունը Յոքաբեդ էր, Ղեւիի աղջիկը, որուն **մայրը** զայն Եգիպտոսի մէջ ծնաւ Ղեւիի: Ան Ամրամի ծնաւ Ահարոնը, Մովսէսը, եւ անոնց քոյրը՝ Մարիամը: 60 Ահարոնի ծնան՝ Նադաբ, Աբիուդ, Եղիազար ու Իթամար. 61 բայց Նադաբ եւ Աբիուդ մեռան, երբ Տէրոջ առջեւ օտար կրակ կը մատուցանէին: 62 Ասոնցմէ թուարկուածները, **այսինքն** մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արունները, քսաներեք հազար **հոգի** էին. արդարեւ անոնք Իսրայէլի որդիներուն հետ չթուարկուեցան, քանի որ Իսրայէլի որդիներուն մէջ անոնց ժառանգութիւն տրուած չէր:

63 Մովաբի դաշտերուն մէջ, Երիքովի **դիմաց**, Յորդանանի մօտ, Իսրայէլի որդիները թուարկող Մովսէսի ու Եղիազար քահանային թուարկածները ասոնք են: 64 Ասոնց մէջ բնաւ մարդ մը չկար Իսրայէլի որդիներուն **ճախապէս** թուարկուածներէն, որ Մովսէս եւ Ահարոն քահանան Սինայի անապատին մէջ թուարկեցին: 65 Արդարեւ Տէրը անոնց

համար ըսեր էր թէ “անշո՛ւշտ անապատին մէջ պիտի մեռնի՞ն[□]։ ուստի անոնցմէ ո՛չ մէկ մարդ մնաց, բացի Յեփոնեան Զաղէբէ ու Նաւեան Յեսուէ։

ՍԱԼՊԱԱԴԻ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ

27

Յովսէփի որդիին Մանասէի գերդաստաններէն՝ Մանասէի որդիին Մաքիրի որդիին Գաղաադի որդիին Ոփերի որդիին Սալպաադի աղջիկները մօտեցան (ահա՛ւասիկ անոր աղջիկներուն անունները.– Մահալա, Նուա, Էգդա, Մեղքա ու Թերսա), 2 Մովսէսի, Եղիազար քահանային, իշխաններուն եւ ամբողջ համայնքին ներկայացան՝ Հանդիպումի վրանին մուտքը, ու ըսին. 3 «Մեր հայրը անապատին մէջ մեռաւ. ան Տէրոջ դէմ հաւաքուածներուն խումբին մէջ – Կորխի խումբին մէջ – չէր, բայց իր մեղքով մեռաւ եւ որդիներ չունէր։ 4 Ինչո՞ւ մեր հօր անունը իր գերդաստանին մէջէն ջնջուի, քանի որ որդի չունէր. մեզի կալուած տուէք մեր հօր եղբայրներուն մէջ»։ 5 Մովսէս անոնց դատը Տէրոջ ներկայացուց, 6 ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. 7 «Սալպաադի աղջիկները շիտակ խօսեցան. **անպատճառ** անոնց ժառանգութեան կալուած տուր իրենց հօր եղբայրներուն մէջ, եւ անոնց հօր ժառանգութիւնը իրենց փոխանցէ։ 8 Նաեւ խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն՝ ըսելով. “Եթէ մարդ մը մեռնի ու որդի չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր աղջիկին փոխանցեցէք։ 9 Եթէ ան աղջիկ ալ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր եղբայրներուն տուէք։ 10 Եթէ եղբայրներ ալ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր հօր եղբայրներուն տուէք։ 11 Իսկ եթէ իր հայրը եղբայրներ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր գերդաստանին մէջ իր ամենամօտ ազգականին տուէք, եւ անիկա՛ թող տիրանայ անոր։ Ասիկա Իսրայէլի որդիներուն դատաստանի կանոն պիտի ըլլայ, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեց[□]»։

ՅԵՍՈՒ Կ՛ԸՆՏՐՈՒԻ ԻԲՐ ՄՈՎՍԷՍԻ ՅԱԶՈՐԴ
(Բ. Օր. 31. 1-8)

12 Յետոյ Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Բարձրացի՛ր այդ Աբարիմ լեռը ու տե՛ս այն երկիրը, որ Իսրայէլի որդիներուն կու տամ։ 13 Զայն տեսնելէդ ետք՝ դո՛ւն ալ քու ժողովուրդիդ մէջ պիտի ամփոփուիս, ինչպէս եղբայրդ Ահարոն ամփոփուեցաւ. 14 որովհետեւ դուք իմ հրամանիս դէմ ընդվզեցաք Սինի անապատին մէջ՝ համայնքին վիճաբանութեան ատենը, եւ անոնց առջեւ զիս “չփառաւորեցիք **այն** ջուրին քով»։ (Ասիկա Կադէսի մէջ՝ Մերիպայի ջուրն է, Սինի անապատին մէջ։)

15 Մովսէս Տէրոջ խօսեցաւ՝ ըսելով. 16 «Տէրը, բոլոր ^բմարդոց հոգիներուն Աստուածը, այս համայնքին վրայ մարդ մը թող նշանակէ, 17 որպէսզի ան անոնց առջեւէն ելլէ ու մտնէ, եւ զանոնք հանէ ու մտցնէ, որպէսզի Տէրոջ համայնքը անհովիւ ոչխարներու պէս չըլլայ»։

18 Տէրը Մովսէսի ըսաւ. «Ա՛ն քեզի Նաւէի որդին՝ Յեսուն, որուն վրայ Հոգի կայ, եւ դի՛ր ձեռքդ անոր վրայ։ 19 Կայնեցո՛ւր զայն Եղիազար քահանային ու ամբողջ համայնքին առջեւ, պատուէ՛ր տուր անոր՝ անոնց աչքերուն առջեւ, 20 եւ դի՛ր քու պատիւէդ անոր վրայ, որպէսզի Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ համայնքը **անոր** հնազանդի։ 21 Ան Եղիազար քահանային առջեւ պիտի կայնի, որ անոր համար Ուրիմին դատավճիռը պիտի

[□] Եբր.՝ չսրբացուցիք
^բ Եբր.՝ մարմիններու

հարցնէ Տէրոջ առջեւ: Անոր հրամանով պիտի ելլեն ու անոր հրամանով պիտի մտնեն, ինք եւ իրեն հետ բոլոր Իսրայէլի որդիներն ու ամբողջ համայնքը»:²² Սովսէս ըրաւ ինչպէս Տէրը իրեն պատուիրէր էր. առաւ Յեսուն, զայն եղիազար քահանային եւ ամբողջ համայնքին առջեւ կայնեցուց, ²³ ու իր ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ անոր պատուէր տուաւ, ինչպէս Տէրը Սովսէսի ⁴միջոցով ըսեր էր:

ԿԱՆՈՆԱԻՈՐ ԸՆԾԱՆԵՐԸ

(Ելք. 29. 38-46)

28

Տէրը խօսեցաւ Սովսէսի՝ ըսելով. ² «Պատուիրէ՛ Իսրայէլի որդիներուն եւ ըսէ՛. “Ուշադիր՝ եղէք որ իմ մատաղս եւ անուշահոտ պատարագներուս համար ընծայուած հացս՝ սահմանուած՝ ատենին ինծի մատուցանէք»:³ Անոնց ըսէ՛. “Ահա՛ւասիկ այն պատարագը՝ որ Տէրոջ պիտի մատուցանէք.— ամէն օր մէկ տարեկան երկու անարատ գառ՝ իբր մշտատեւ ողջակէզ: ⁴ Մէկ գառը առտո՛ւն մատուցանէ, իսկ միւս գառը իրիկուա՛ն դէմ մատուցանէ: ⁵ Նաեւ արդուի մը մէկ տասներորդ մասը նաշիհով հացի ընծայ՝ մատուցանէ՛, շաղուած քառորդ հիմէն ծեծուած իւղով: ⁶ Ասիկա Սինա լեռան վրայ՝ սահմանուած մշտատեւ ողջակէզն է, իբր անուշահոտ պատարագ Տէրոջ: ⁷ Անոր թափելիք նուէրը քառորդ հիմէն ըլլայ՝ մէկ գառի համար. սո՛ւրբ տեղին մէջ թափէ օղին՝ իբր թափելիք նուէր Տէրոջ: ⁸ Միւս գառը իրիկուա՛ն դէմ մատուցանէ. զայն մատուցանէ՛ առտուան հացի ընծային պէս եւ անոր թափելիք նուէրին պէս, իբր անուշահոտ պատարագ Տէրոջ»:

ՇԱՔԱԹ ՕՐՈՒԱՆ ԸՆԾԱՆ

⁹ «Իսկ Շաքաթ օրը մէկ տարեկան երկու անարատ գառ մատուցանէ, ու իւղով շաղուած երկու տասներորդ նաշիհ՝ հացի ընծայի համար, եւ անոր թափելիք նուէրը: ¹⁰ Ասիկա ամէն Շաքաթ օրուան ողջակէզն է, մշտատեւ ողջակէզէն ու անոր թափելիք նուէրէն գատ»:

ԱՄՍԱԳԼՈՒԽԻ ԸՆԾԱՆ

¹¹ «Ձեր ամսագլուխներուն՝ իբր ողջակէզ Տէրո՛ջ մատուցանեցէք արջառներէն երկու զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան եօթը անարատ գառ: ¹² Մատուցանեցէ՛ք նաեւ իւղով շաղուած երեք տասներորդ նաշիհ իբր հացի ընծայ՝ մէկ զուարակի համար, իւղով շաղուած երկու տասներորդ նաշիհ իբր հացի ընծայ՝ մէկ խոյի համար, ¹³ ու իւղով շաղուած մէկ տասներորդ նաշիհ իբր հացի ընծայ՝ մէկ գառի համար. ասիկա ողջակէզ եւ անուշահոտ պատարագ է Տէրոջ: ¹⁴ Անոնց թափելիք նուէրները պիտի ըլլան՝ կէս հիմէն գինի մէկ զուարակի համար, մէկ երրորդ հիմէն՝ մէկ խոյի համար, եւ մէկ քառորդ հիմէն՝ մէկ գառի համար: Ասիկա ^բամէն ամիս՝ մատուցուելիք ողջակէզն է՝ տարուան բոլոր ամիսներուն համար: ¹⁵ Մշտատեւ ողջակէզէն գատ, մեղքի պատարագի համար այծերէն

⁴ Եբբ.՝ ձեռքով

^ա Կամ՝ ընծայուած, կամ՝ կատարուած

^բ Եբբ.՝ ամիսէ ամիս

Նոխազ մը՝ իր թափելիք նուէրով միասին՝ թող մատուցանուի Տէրոջ»:

ԲԱՂԱՐՋԱԿԵՐՔԻ ՏՕՆԻՆ ԸՆԾԱՆԵՐԸ

(ՂԵՆ. 23. 5-14)

16 «Առաջին ամսուան տասնչորրորդ օրը Տէրոջ Զատիկն է: 17 Այդ ամսուան տասնհինգերորդ օրը տօն է: Եօթը օր բաղարջ թող ուտուի: 18 Առաջին օրը սո՛ւրբ ժողով գումարեցէք. ո՛չ մէկ ծառայական գործ ըրէք: 19 Տէրոջ պատարա՛գ ու ողջակէ՛գ մատուցանեցէք՝ արջառներէն երկու զուարակ, մէկ խոյ, ու մէկ տարեկան եօթը գառ. անարա՛տ Գառէք զանոնք: 20 Անոնց հացի ընծան իւղով շաղուած նաշիհ ըլլայ. երեք տասներորդ մատուցանեցէք մէկ զուարակի համար, ու երկո՛ւ տասներորդ՝ մէկ խոյի համար: 21 Մէ՛կ տասներորդ մատուցանեցէք եօթը գառներէն ամէ՛ն մէկ գառի համար: 22 Նաեւ մէ՛կ նոխազ մատուցանեցէք իբր մեղքի պատարագ՝ ձեզի քաւութիւն ընելու համար: 23 Ասոնք մատուցանէ՛ք առտուան ողջակէզէն զատ, որ մշտատեւ ողջակէզն է: 24 Այդ եօթը օրերուն՝ ամէ՛ն օր այսպէս անուշահոտ Դպատարա՛գ մատուցանեցէք Տէրոջ. ասիկա պիտի մատուցուի մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր թափելիք նուէրէն զատ: 25 Եօթներորդ օրը սո՛ւրբ ժողով գումարեցէք. ո՛չ մէկ ծառայական գործ ըրէք»:

ՀՈՒՆՁՔԻ ՏՕՆԻՆ ԸՆԾԱՆԵՐԸ

(ՂԵՆ. 23. 15-22)

26 «Երախայրիքի օրը, երբ ձեր Ծաբաթներու տօնին մէջ Տէրոջ նոր հացի ընծայ մատուցանէք, սո՛ւրբ ժողով գումարեցէք. ո՛չ մէկ ծառայական գործ ըրէք: 27 Տէրոջ անուշահոտ ողջակէզի համար՝ արջառներէն երկո՛ւ զուարակ, մէ՛կ խոյ, ու մէկ տարեկան եօթը գառ մատուցանեցէք: 28 Անոնց հացի ընծան իւղով շաղուած նաշիհ ըլլայ.— երեք տասներորդ՝ մէկ զուարակի համար, երկու տասներորդ՝ մէկ խոյի համար, 29 մէկ տասներորդ՝ եօթը գառներէն ամէ՛ն մէկ գառի համար: 30 Նաեւ այծերէն մէ՛կ նոխազ մատուցանեցէք՝ ձեզի քաւութիւն ընելու համար: 31 Ասոնք՝ իրենց թափելիք նուէրներով՝ մատուցանեցէք մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր հացի ընծայէն զատ. անարա՛տ Գառէք զանոնք»:

ԱՄԱՆՈՐԻ ՏՕՆԻՆ ԸՆԾԱՆԵՐԸ

(ՂԵՆ. 23. 23-25)

29

«Եօթներորդ ամիսը, ամսուան առաջին օրը, սո՛ւրբ ժողով գումարեցէք. ո՛չ մէկ ծառայական գործ ըրէք: «Փող հնչեցնելու» օր ըլլայ ձեզի: 2 Տէրոջ անուշահոտ ողջակէզի համար՝ արջառներէն մէ՛կ զուարակ, մէ՛կ խոյ ու մէկ տարեկան եօթը անարատ գառ մատուցանեցէք: 3 Անոնց հացի ընծան իւղով շաղուած նաշիհ ըլլայ.— երեք տասներորդ՝

^գ Եբբ.՝ ունեցէք

^դ Եբբ.՝ պատարագի հաց

^ե Եբբ.՝ ունեցէք

^ւ Եբբ.՝ Գոչիւնի

մէկ զուարակի համար, երկու տասներորդի՝ մէկ խոյի համար, 4 եւ մէկ տասներորդի՝ եօթը գառներէն **ամէն** մէկ գառի համար: 5 Նաեւ այծերէն մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ՝ ձեզի քաւութիւն ընելու համար, 6 ամսագլուխի ողջակէզն ու անոր **հացի** ընծան, նաեւ մշտատեւ ողջակէզն ու անոր **հացի** ընծան, եւ ասոնց թափելիք նուէրները իրենց կանոնին համաձայն **մատուցանելէն** զատ՝ **իբր** անուշահոտ պատարագ **Տէրոջ**»:

ՔԱՒՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՒԱՆ ԸՆԾԱՆԵՐԸ
(ՂԵՒ. 23. 26-32)

7 «Այս եօթներորդի ամսուան տասներորդի **օրը** սո՛ւրբ ժողով գումարեցէք ու ձեր անձե՛րը ^{բխոնարհեցուցէք}. ո՛չ մէկ գործ ըրէք: 8 Տէրոջ անուշահոտ ողջակէզի համար՝ արջառներէն մէկ զուարակ, մէկ խոյ **եւ** մէկ տարեկան եօթը գառ մատուցանեցէք. անարատ ^{գառէք} զանոնք: 9 Անոնց **հացի** ընծան իւղով շաղուած նաշիհ **ըլլայ**.– երեք տասներորդի՝ մէկ զուարակի համար, երկու տասներորդի՝ մէկ խոյի համար, 10 ու մէկ տասներորդի՝ եօթը գառներէն **ամէն** մէկ գառի համար: 11 Նաեւ այծերէն մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, **Քաւութեան օրը մատուցանուած** մեղքի պատարագէն, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն, ու ասոնց թափելիք նուէրներէն զատ»:

ՏԱՂԱՒԱՐՆԵՐՈՒ ՏՕՆԻՆ ԸՆԾԱՆԵՐԸ
(ՂԵՒ. 23. 33-44)

12 «Եօթներորդի ամսուան տասնհինգերորդի **օրը** սո՛ւրբ ժողով գումարեցէք. ո՛չ մէկ ծառայական գործ ըրէք: Եօթը օր **Տէրոջ** տօն կատարեցէք: 13 Տէրոջ ողջակէզի **եւ** անուշահոտ պատարագի համար՝ արջառներէն տասներե՛ք զուարակ, երկո՛ւ խոյ **ու** մէկ տարեկան տասնչորս գառ մատուցանեցէք. անոնք անարատ թող ըլլան: 14 Անոնց **հացի** ընծան իւղով շաղուած նաշիհ **ըլլայ**.– երեք տասներորդի՝ տասներեք զուարակներէն **ամէն** մէկ զուարակի համար, երկու տասներորդի՝ երկու խոյերէն **ամէն** մէկ խոյի համար, 15 ու մէկ տասներորդի՝ տասնչորս գառներէն **ամէն** մէկ գառի համար: 16 Նաեւ այծերէն մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն, անոր **հացի** ընծայէն եւ թափելիք նուէրէն զատ:

17 Երկրորդ օրը արջառներէն տասներկո՛ւ զուարակ, երկո՛ւ խոյ **ու** մէկ տարեկան տասնչորս անարատ գառ **մատուցանեցէք**: 18 Անոնց **հացի** ընծան եւ թափելիք նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց թիւին համեմատ ըլլան՝ կանոնին համաձայն: 19 Նաեւ այծերէն մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն ու թափելիք նուէրներէն զատ:

20 Երրորդ օրը տասնմէկ զուարակ, երկո՛ւ խոյ **եւ** մէկ տարեկան տասնչորս անարատ գառ **մատուցանեցէք**: 21 Անոնց **հացի** ընծան ու թափելիք նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն եւ գառներուն համար, իրենց թիւին համեմատ ըլլան՝ կանոնին համաձայն: 22 Նաեւ մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն ու թափելիք նուէրէն զատ:

23 Չորրորդ օրը տա՛սը զուարակ, երկո՛ւ խոյ **եւ** մէկ տարեկան տասնչորս անարատ

^բ Եբր.՝ տառապեցուցէք
^գ Եբր.՝ ունեցէք

գառ **մատուցանեցէք: 24** Անոնց **հացի** ընծան ու թափելիք նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն եւ գառներուն համար, իրենց թիւին համեմատ ըլլան՝ կանոնին համաձայն: **25** Նաեւ այծերէն մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն ու թափելիք նուէրէն գատ:

26 Հինգերորդ օրը ի՛նը զուարակ, երկո՛ւ խոյ **եւ** մէկ տարեկան տասնչո՛րս անարատ գառ **մատուցանեցէք: 27** Անոնց **հացի** ընծան ու թափելիք նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն եւ գառներուն համար, իրենց թիւին համեմատ ըլլան՝ կանոնին համաձայն: **28** Նաեւ մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն ու թափելիք նուէրէն գատ:

29 Վեցերորդ օրը ո՛ւթ զուարակ, երկո՛ւ խոյ **եւ** մէկ տարեկան տասնչո՛րս անարատ գառ **մատուցանեցէք: 30** Անոնց **հացի** ընծան ու թափելիք նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն եւ գառներուն համար, իրենց թիւին համեմատ ըլլան՝ կանոնին համաձայն: **31** Նաեւ մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն ու թափելիք նուէրներէն գատ:

32 Եօթներորդ օրը եօ՛թ զուարակ, երկո՛ւ խոյ **եւ** մէկ տարեկան տասնչո՛րս անարատ գառ **մատուցանեցէք: 33** Անոնց **հացի** ընծան ու թափելիք նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն եւ գառներուն համար, իրենց թիւին համեմատ ըլլան՝ կանոնին համաձայն: **34** Նաեւ մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն ու թափելիք նուէրէն գատ:

35 Ութերորդ օրը տօնախմբութիւն պիտի ըլլայ. ո՛չ մէկ ծառայական գործ ըրէք: **36** Տէրոջ ողջակէզի **եւ** անուշահոտ պատարագի համար՝ մէկ զուարակ, մէկ խոյ **ու** մէկ տարեկան եօ՛թ անարատ գառ **մատուցանեցէք: 37** Անոնց **հացի** ընծան ու թափելիք նուէրները՝ զուարակին, խոյին ու գառներուն համար, իրենց թիւին համեմատ ըլլան՝ կանոնին համաձայն: **38** Նաեւ մէկ նոխազ **մատուցանեցէք** իբր մեղքի պատարագ, մշտատեւ ողջակէզէն եւ անոր **հացի** ընծայէն ու թափելիք նուէրէն գատ:

39 Չեր հանդիսաւոր տօներուն մէջ ասո՛նք մատուցանեցէք Տէրոջ, ձեր ուխտերուն եւ յօժարակամ ընծաներուն **վերաբերեալ** ողջակէզներէն, **հացի** ընծաներէն, թափելիք նուէրներէն ու խաղաղութեան **գոհերէն** գատ»:

40 Մովսէս Իսրայէլի որդիներուն հաղորդեց ամէն ինչ որ Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր:

ՈՒՆՏԵՐՈՒ ՕՐԷՆԸՆԵՐ

30

Մովսէս Իսրայէլի որդիներուն «տոհմապետներուն խօսեցաւ՝ ըսելով. **2** «Ահա՛ւասիկ ինչ որ Տէրը պատուիրեց. եթէ մարդ մը Տէրոջ ուխտ ընէ, կամ երդում ընելով՝ պարտաւորութիւն մը ստանձնէ», իր խօսքը թող չդրժէ. իր բերանէն ելած ամէն **խոստում** թող գործադրէ:

3 Եթէ կին մը Տէրոջ ուխտ ընէ եւ պարտաւորութիւն մը ստանձնէ իր երիտասարդութեան ատեն՝ իր հօր տան մէջ, **4** ու անոր հայրը լսէ անոր ուխտը եւ անոր ստանձնած պարտաւորութիւնը, բայց անոր հայրը լռէ անոր հանդէպ, անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին. նաեւ անոր ստանձնած ամէն պարտաւորութիւն պիտի հաստատուի: **5** Իսկ եթէ անոր հայրը մերժէ անոր **ուխտը**՝ իր լսած օրը, անոր ուխտերէն եւ

^u Այսինքն՝ տոհմերու գլխաւորներուն

^p Եբր.՝ իր անձը կապով մը կապէ

անոր ստանձնած պարտաւորութիւններէն ո՛չ մէկը պիտի հաստատուի, ու Տէրը անոր պիտի ներէ, քանի որ անոր հայրը մերժած է անոր **ուխտը**:

6 Եթէ ամուսին ունի՝ ուխտ ըրած կամ իր շրթունքէն Գստանձնումի անխոհեմ խօսք մը ելած ատեն, **7** ու անոր ամուսինը լսէ եւ անոր հանդէպ լռէ իր լսած օրը, անոր ուխտերը պիտի հաստատուին. նաեւ անոր ստանձնած պարտաւորութիւնները պիտի հաստատուին:

8 Բայց եթէ անոր ամուսինը մերժէ անոր **ուխտը**՝ իր լսած օրը, անոր ըրած ուխտն ու շրթունքէն ելած ստանձնումի անխոհեմ խօսքը պիտի խզէ, եւ Տէրը անոր պիտի ներէ:

9 Բայց այրիի մը կամ վռնտուած **կնոջ** մը ուխտը – ստանձնուած որեւէ **պարտաւորութիւն** – պիտի հաստատուի իրեն համար: **10** Եթէ ան իր ամուսինին տան մէջ ուխտ ըրած է, կամ երդումով պարտաւորութիւն մը ստանձնած է, **11** եւ անոր ամուսինը՝ լսած ըլլալով՝ անոր հանդէպ լռած է **ու** մերժած չէ անոր **ուխտը**, անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին. նաեւ անոր ստանձնած ամէն պարտաւորութիւն պիտի հաստատուի:

12 Բայց եթէ անոր ամուսինը զանոնք խզած է իր լսած օրը, ուխտ ընելու կամ ստանձնումի համար անոր շրթունքէն ելած ոչինչ պիտի հաստատուի, **քանի որ** անոր ամուսինը զանոնք խզած է, ու Տէրը անոր պիտի ներէ: **13** Անոր ամուսինը կրնայ հաստատել կամ անոր ամուսինը կրնայ խզել ամէն ուխտ եւ **ինքզիքը**՝ խոնարհեցնելու համար ստանձնուած ամէն երդում: **14** Եթէ անոր ամուսինը անոր հանդէպ լռէ օրէ օր, հաստատած կ'ըլլայ անոր բոլոր ուխտերն ու անոր ստանձնած բոլոր պարտաւորութիւնները. զանոնք հաստատած կ'ըլլայ, քանի որ անոր հանդէպ լռած է իր լսած օրը: **15** Բայց եթէ իր լսած **օրէն** ետք **որեւէ կերպով** զանոնք խզէ, ի՛նք պիտի կրէ անոր անօրէնութիւնը»:

16 Մարդու մը եւ անոր կնոջ միջեւ, **ու** հօր մը եւ երիտասարդութեան ատեն իր հօր տունը **բնակող** աղջիկին միջեւ **պահուելիք** կանոնները ասո՛նք են, որ Տէրը Մովսէսի պատուիրեց:

ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԵՐԱԶՄ՝ ՄԱԴԻԱՆԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

31

Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ՝ ըսելով. **2** «Մադիանացիներէն Իսրայէլի որդիներուն վրէժը առ. ապա քու ժողովուրդիդ մէջ պիտի ամփոփուիս»: **3** Մովսէս ալ ժողովուրդին խօսեցաւ՝ ըսելով. «Զեզմէ մարդիկ թող զինուին զինուորութեան համար, ու Մադիամի դէմ՝ Երթան, որ Մադիամէն Տէրոջ վրէժը առնեն: **4** Ամէն տոհմէ հազար **մարդ** զինուորութեան ղրկեցէք, Իսրայէլի բոլոր տոհմերէն»: **5** Ուստի Իսրայէլի հազարաւորներէն՝ իւրաքանչիւր տոհմէն հազար **մարդ** ընտրուեցաւ, **այսինքն** տասներկու հազար **մարդ**՝ Բպատերազմի համար զինուած: **6** Մովսէս զինուորութեան ղրկեց զանոնք, իւրաքանչիւր տոհմէն հազար **մարդ**. ու անոնց հետ Գպատերազմի **ղրկեց** Եղիազար քահանային որդին՝ Փենեհէսը, որուն ձեռքն էին սուրբ առարկաներն ու մեծագոչ փողերը: **7** Մադիանացիներուն դէմ Գպատերազմի **գացին**, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր, եւ **անոնց** բոլոր արունները

^Գ Եբբ.՝ իր անձը կապող
^Դ Եբբ.՝ տառապեցնելու
^Մ Եբբ.՝ ըլլան
^Բ Եբբ.՝ զինուորութեան
^Գ Եբբ.՝ զինուորութեան
^Դ Եբբ.՝ զինուորութեան

մեռցուցին: **8** Անոնց սպանուածներէն զատ՝ Մադիամի թագաւորներն ալ մեռցուցին, **այսինքն՝** Եւին, Բոկոմը, Սուրը, Ուրը եւ Ռոբէն – Մադիամի հինգ թագաւորները: Բէովրի որդին՝ Բաղասամն ալ սուրով մեռցուցին: **9** Իսրայէլի որդիները Մադիամի կիներն ու անոնց մանուկները գերեվարեցին, եւ անոնց բոլոր անասունները, ամբողջ խաշինքն ու ամբողջ գոյքերը կողոպտեցին: **10** Անոնց բնակած բոլոր քաղաքները եւ բոլոր գիւղակները կրակով այրեցին: **11** Ամբողջ ւաւարն ու ամբողջ թալանը յափշտակեցին՝ մարդէ մինչեւ անասուն, **12** ու գերիները, թալանը եւ ւաւարը բերին Մովսէսի, Եղիազար քահանային ու Իսրայէլի որդիներուն համայնքին, բանակավայրը՝ որ Երիքովի **դիմաց**, Յորդանանի մօտ, Մովաբի դաշտերուն մէջ էր:

ԲԱՆԱԿԸ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ

13 Մովսէս, Եղիազար քահանան ու համայնքին բոլոր իշխանները բանակավայրէն դուրս ելան զանոնք դիմաւորելու: **14** Մովսէս զայրացաւ «պատերազմէն վերադարձող զօրագունդերու վերատեսուչներուն՝ հազարապետներուն ու հարիւրապետներուն դէմ, **15** եւ ըսաւ անոնց. «Միթէ բոլոր «կիները ո՞ղջ պահեցիք: **16** Ահա՛ Բաղասամի էխրատով ատո՞նք **պատճառ** եղան, որ Իսրայէլի որդիները Տէրոջ հանդէպ ուխտագանց ըլլան Փէովրի արարքին մէջ, եւ Տէրոջ համայնքին վրայ **այն** պատուհասը եղաւ: **17** Ուստի հիմա մեռցուցէ՛ք մանուկներէն ամէ՛ն արու. նաեւ մեռցուցէ՛ք ամէն կին՝ որ «այր մարդու» անկողին գիտցած է: **18** Սակայն ձեզի համար ո՞ղջ պահեցէք այն բոլոր մանկահասակ կիները, որ այր մարդու անկողին գիտցած չեն: **19** Իսկ դուք եօթը օր բանակավայրէն դուրս մնացէք. ո՛վ որ անձ մը մեռցուցեր է եւ ո՛վ որ սպաննուածի մը դպեր է, երրորդ օրն ու եօթներորդ օրը թող Քմաքրուի, թէ՛ դուք եւ թէ՛ ձեր գերիները: **20** Մաքրեցէ՛ք ամէն հագուստ, ամէն մորթէ առարկայ, ամէն այծի մազէ բանուածք, ու ամէն փայտէ անօթ»:

21 Եղիազար քահանան պատերազմի գացող զինուորներուն ըսաւ. «Ահա՛ւասիկ օրէնքին կանոնը, որ Տէրը Մովսէսի պատուիրեց.– **22** միայն ոսկին, արծաթը, պղինձը, երկաթը, անագն ու կապարը **23** – ամէն բան որ կրնայ կրակի ժողմանալ – կրակէ՛ անցուցէք, որ մաքրուած ըլլայ. սակայն Իմաքրութեան ջուրով **ալ** մաքրեցէք: Կրակի չդիմացող ամէն բան ջուրէ՛ անցուցէք, **24** ու եօթներորդ օրը ձեր հագուստները լուացէք, որ մաքրուած ըլլաք. յե՛տոյ բանակավայրին մէջ մտէք»:

ԱԻԱՐԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

- ^a Եբբ.՝ զինուորութեանէն
- ^գ Եբբ.՝ էգերը
- ^է Եբբ.՝ խօսքով
- ^բ Եբբ.՝ արուի
- ^բ Եբբ.՝ մեղքէ մաքրուի
- ^ժ Եբբ.՝ մէջ մտնել
- ^ի Եբբ.՝ կեղտոտութեան

25 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **26** «Եղիազար քահանային ու համայնքին նահապետներուն հետ՝ առնուած թալանին գումարը առ, մարդէ մինչեւ անասուն: **27 Այս** թալանը երկու՝ **մասի** բաժնէ՝ զինուորութեան՝ գացող ¹պատերազմողներուն եւ ամբողջ համայնքին միջեւ: **28** Զինուորութեան գացող պատերազմիկներէն Տէրոջ հարկը հաւաքէ – հինգ հարիւրէն՝ ²մէկը – թէ՛ մարդոցմէն, թէ՛ արջառներէն, թէ՛ էջերէն եւ թէ՛ ոչխարներէն. **29 այս հարկը** անոնց **ստացած** կէսէն ա՛ն ու Եղիազար քահանայի՛ն տուր՝ իբր Տէրոջ բարձրացնելիք ընծայ: **30** Իսկ Իսրայէլի որդիներուն **ստացած** կէսէն՝ յիսունէն մէկ մասը առ, թէ՛ մարդոցմէն, թէ՛ արջառներէն, թէ՛ էջերէն, թէ՛ ոչխարներէն, **եւ թէ՛** ամէն **տեսակ** անասունէ, ու զանոնք Տէրոջ խորանին՝ ³պաշտօնը կատարող՝ Ղեւտացիներուն տուր»:

31 Մովսէս ու Եղիազար քահանան Տէրոջ Մովսէսի պատուիրածին համաձայն ըրին:

32 Թալանը, **այսինքն** զինուորներուն գրաւած կողոպուտին՝ ⁴գումարը, սա՛ էր.– վեց հարիւր եօթանասունհինգ հազար ոչխար, **33** եօթանասուներկու հազար արջառ, **34** եւ վաթսունմէկ հազար էջ. **35** իսկ այր մարդու անկողին չգիտցող կիները՝ բոլորը երեսուներկու հազար ⁵անձ էին:

36 Զինուորութեան գացողներուն բաժինը – **ստացած** կէսը – սա՛ եղաւ.– թիւով երեք հարիւր երեսունեօթը հազար հինգ հարիւր ոչխար **37** – ոչխարներէն Տէրոջ հարկը վեց հարիւր եօթանասունհինգ եղաւ –, **38** երեսունվեց հազար արջառ – որոնցմէ Տէրոջ հարկը եօթանասուներկու եղաւ –, **39** երեսուն հազար հինգ հարիւր էջ – որոնցմէ Տէրոջ հարկը վաթսունմէկ եղաւ –, **40** եւ տասնվեց հազար անձ – որոնցմէ Տէրոջ հարկը երեսուներկու անձ եղաւ: **41** Մովսէս Տէրոջ բարձրացնելիք ընծային հարկը Եղիազար քահանային տուաւ, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր:

42 Իսրայէլի որդիներուն **ստացած** կէսէն ալ, որ Մովսէս զինուորներուն **բաժինէն** զատեր էր, **43** (համայնքին կէս **մասը** երեք հարիւր երեսունեօթը հազար հինգ հարիւր ոչխար, **44** երեսունվեց հազար արջառ, **45** երեսուն հազար հինգ հարիւր էջ **46** ու տասնվեց հազար անձ էր,) **47** Մովսէս Իսրայէլի որդիներուն **այս կէսէն՝** թէ՛ մարդէն, թէ՛ անասունէն՝ յիսունէն մէկ մասը առաւ եւ Տէրոջ խորանին՝ ⁶պաշտօնը կատարող՝ Ղեւտացիներուն տուաւ, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեր էր:

48 Զօրքին հազարաւորներուն վերատեսուչները, **այսինքն** հազարապետներն ու հարիւրապետները, Մովսէսի մօտեցան **49** եւ Մովսէսի ըսին. «Քու ծառաներդ՝ մեր ձեռքին տակ եղող պատերազմիկներուն գումարը առինք, ու մեզմէ ո՛չ մէկ մարդ կը պակսի: **50** Ուստի Տէրոջ մատաղ կը մատուցանենք իւրաքանչիւրս՝ ինչ որ գտանք – ոսկիէ իրեր, շղթաներ, ապարանջաններ, մատանիներ, գինդեր եւ՝ ⁷մանեակներ –, մեր անձերուն

¹ Եբբ.՝ դուրս ելլող

² Եբբ.՝ պատերազմը բռնողներուն

³ Եբբ.՝ մէկ անձ

⁴ Եբբ.՝ պահպանութիւնը ընող

⁵ Կամ՝ մնացորդը, եւ կամ՝ բազմութիւնը

⁶ Եբբ.՝ մարդկային անձ

⁷ Եբբ.՝ պահպանութիւնը ընող

⁸ Կամ՝ լանջագեղ կամարներ

քառասուն ընելու համար Տէրոջ առջեւ»: 51 Մովսէս ու Եղիազար քահանան անոնցմէ ոսկին առին. բոլորն ալ բանուած իրեր էին: 52 Հազարապետներէն եւ հարիւրապետներէն Տէրոջ մատուցանուած բարձրացնելիք ընծային ամբողջ ոսկին՝ տասնվեց հազար եօթը հարիւր յիսուն սիկղ էր: 53 (Ջինուորներէն իւրաքանչիւրը իրեն համար կողոպուտ առեր էր:) 54 Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝ հազարապետներէն եւ հարիւրապետներէն ոսկին առին ու Հանդիպումի վրանը բերին, որպէս Իսրայէլի որդիներուն յիշատակը Տէրոջ առջեւ:

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ԱՐԵՒԵԼԸԸ ԳՏՆՈՒՈՂ ՏՈՂՄԵՐԸ

(Բ. Օր. 3. 12-22)

32

Գաղի որդիները եւ Ռուբէնի որդիները յոյժ շատ խաշինք ունէին. տեսան Յազերի երկիրն ու Գաղաադի երկիրը, եւ ահա՛ այդ տեղը խաշինք պահելու յարմար տեղ մըն էր: 2 Ուստի Գաղի որդիներն ու Ռուբէնի որդիները գացին եւ Մովսէսի, Եղիազար քահանային ու համայնքի իշխաններուն ըսին. 3 «Ատարովթ, Դեբոն, Յազեր, Նամրա, Եսեբոն, Եղէաղէ, Սեբամա, Նաբաւ եւ Բէան, 4 այսինքն Տէրոջ Իսրայէլի համայնքին առջեւ զարկած երկիրը, խաշինք պահելու յարմար երկիր մըն է, ու քու ծառաներդ խաշինք ունին»: 5 Ուստի ըսին. «Եթէ մենք՝ առջեւդ շնորհք գտանք, այս երկիրը քու ծառաներուդ թող տրուի իբր կալուած. մեզ Յորդանանէն մի՛ անցըներ»:

6 Մովսէս Գաղի որդիներուն եւ Ռուբէնի որդիներուն ըսաւ. «Ձեր եղբայրները պատերազմի երթան, իսկ դուք հո՞ս կենաք: 7 Ինչո՞ւ Իսրայէլի որդիներուն սիրտը կը բեկանէք, որ չանցնին այն երկիրը՝ որ Տէրը անոնց տուած է: 8 Ձեր հայրերը ա՛յսպէս ըրին, երբ զանոնք Կադէս-Բառնեայէն դրկեցի՝ երկիրը տեսնելու համար: 9 Արդարեւ անոնք մինչեւ Եսքողի ձորը բարձրացան ու երկիրը տեսան, եւ Իսրայէլի որդիներուն սիրտը բեկանեցին, որպէսզի չմտնեն այն երկիրը՝ որ Տէրը անոնց տուեր էր: 10 Նոյն օրը Տէրոջ բարկութիւնը բորբոքեցաւ ու երդում ըրաւ՝ ըսելով. 11 “Եգիպտոսէն բարձրացած մարդիկը – քսան տարեկանէն վեր եղողները – բնա՛ւ պիտի չտեսնեն այն՝ երկիրը, որ երդումով խոստացայ Աբրահամի, Իսահակի եւ Յակոբի. քանի որ լման չհետեւեցան ինծի, 12 բացի Կենեզեան Յեփոնէի որդիէն՝ Զաղէբէ, ու Նաւէի որդիէն՝ Յեսուէ, որոնք լման հետեւեցան Տէրոջ: 13 Տէրոջ բարկութիւնը Իսրայէլի դէմ բորբոքեցաւ, ու զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջ թափառեցուց, մինչեւ որ Տէրոջ առջեւ չարիք գործող ամբողջ սերունդը սպառեցաւ: 14 Եւ ահա՛ դուք, մեղաւոր մարդոց շառաւիղներ, ձեր հայրերուն տեղը կանգնած էք, որպէսզի Իսրայէլի դէմ Տէրոջ բորբոքած բարկութիւնը դարձեալ աւելցնէք: 15 Արդարեւ եթէ դուք անկէ հեռանաք, ան ալ դարձեալ այս ժողովուրդը անապատին մէջ պիտի ձգէ, ու դուք այս ամբողջ ժողովուրդը պիտի բնաջնջէք»:

16 Անոնք մօտեցան անոր եւ ըսին. «Մենք հոս փարախներ պիտի կառուցանենք մեր խաշինքին համար, ու քաղաքներ՝ մեր մանուկներուն համար: 17 Բայց մենք արտորալով պիտի զինուինք եւ Իսրայէլի որդիներուն առջեւէն երթանք, մինչեւ որ զանոնք իրենց տեղը տանինք. իսկ մեր մանուկները պարսպապատ քաղաքներուն մէջ պիտի մնան՝

^u Եբր.՝ աչքերուդ

^p Եբր.՝ հողը

երկրին բնակիչներուն ⁴պատճառով: **18** Մինչեւ որ Իսրայէլի որդիներէն իւրաքանչիւրը իր ժառանգութիւնը չժառանգէ, մենք մեր տունները պիտի չվերադառնանք. **19** արդարեւ մենք անոնց հետ պիտի չժառանգենք Յորդանանի միւս կողմը, **աւելի** անդին, որովհետեւ մեր ժառանգութիւնը մեզի ⁷տրուած է Յորդանանի ա՛յս կողմը, դէպի արեւելք»:

20 Մովսէս անոնց ըսաւ. «Եթէ սա՛ բանը ընէք, եթէ Տէրոջ առջեւ զինուիք պատերազմի համար, **21** ու բոլորդ զինուած՝ Յորդանանէն անցնիք Տէրոջ առջեւ, մինչեւ որ ան իր թշնամիները իր առջեւէն վտարէ **22** եւ **այն** երկիրը Տէրոջ առջեւ նուաճուի, ու յետոյ վերադառնաք, Տէրոջ առջեւ եւ Իսրայէլի առջեւ անմեղ պիտի ըլլաք ու այս երկիրը Տէրոջ առջեւ ձեր կալուածը պիտի ըլլայ: **23** Բայց եթէ այսպէս չընէք, ահա՛ Տէրոջ դէմ մեղանշած կ'ըլլաք, եւ գիտցէ՛ք թէ ձեր մեղքը ձեզ պիտի գտնէ: **24** Ձեր մանուկներուն համար քաղաքներ կառուցանեցէ՛ք, ու ձեր ոչխարներուն համար՝ փարախներ. բայց ձեր բերանէն ելած **խոստումը** գործադրեցէ՛ք»:

25 Գաղի որդիները եւ Ռուբէնի որդիները խօսեցան Մովսէսի՝ ըսելով. «Ծառաներդ մեր տիրոջ պատուիրածին համաձայն պիտի ընենք: **26** Մեր մանուկները, մեր կիները, մեր խաշինքն ու մեր բոլոր անասունները հո՛ս՝ Գաղաադի քաղաքներուն մէջ թող ⁶մնան: **27** Բայց ծառաներդ՝ մեր տիրոջ ըսածին համաձայն, բոլորս ալ՝ զինուորութեան համար զինուած՝ Տէրոջ առջեւ պիտի անցնինք պատերազմի համար»:

28 Հետեւաբար Մովսէս անոնց մասին պատուէր տուաւ Եղիազար քահանային, Նաւէի որդիին՝ Յեսուի, եւ Իսրայէլի որդիներուն տոհմերու նահապետներուն. **29** Մովսէս անոնց ըսաւ. «Եթէ Գաղի որդիներն ու Ռուբէնի որդիները՝ բոլորն ալ պատերազմի համար զինուած՝ Տէրոջ առջեւ Յորդանանէն անցնին ձեզի հետ, եւ **այն** երկիրը ձեր առջեւ նուաճուի, Գաղաադի երկիրը անո՛նց տուէք իբր կալուած: **30** Բայց եթէ զինուած չանցնին ձեզի հետ, Զանանի երկրին մէջ պիտի ստանան իրենց կալուածը՝ ձեզի հետ»:
31 Գաղի որդիներն ու Ռուբէնի որդիները պատասխանեցին. «Տէրը քու ծառաներուդ ի՛նչպէս պատուիրեց, ա՛յնպէս պիտի ընենք: **32** Մենք՝ զինուած՝ Զանանի երկիրը պիտի անցնինք Տէրոջ առջեւ, որպէսզի մեր ժառանգութեան կալուածը Յորդանանի ա՛յս կողմը ըլլայ»:
33 Ուստի Մովսէս անոնց – **այսինքն՝** Գաղի որդիներուն, Ռուբէնի որդիներուն եւ Յովսէփեան Մանասէի կէս տոհմին – տուաւ Ամորհացիներու Սեհոն թագաւորին թագաւորութիւնը ու Բասանի Ովզ թագաւորին թագաւորութիւնը, երկիրը՝ իր քաղաքներով ու երկրին քաղաքներուն շրջակայ հողամասերով:

34 Գաղի որդիները կառուցանեցին Դեբոնը, Ատարովթը, Արոէրը, **35** Ատրոթ-Մովփանը, Յազերը, Յոգբեհան, **36** Բեթնամրան ու Բեթարանը – պարսպապատ քաղաքներ –, նաեւ ոչխարներու փարախներ:

37 Ռուբէնի որդիները կառուցանեցին Եսեբոնը, Եղէաղէն, Կարիաթեմը, **38** Նաբաւը եւ Բահաղ-Մէոնը – որոնց անունները փոխուեցան –, նաեւ Սեբաման, ու իրենց կառուցանած քաղաքները ⁹**իրենց** անուններով կոչեցին:

39 Մանասեան Մաքիրի որդիները Գաղաադ գացին, գայն գրաւեցին, եւ անոր մէջ **բնակող** Ամորհացիները վտարեցին: **40** Մովսէս Գաղաադը տուաւ Մանասեան Մաքիրի, եւ ան հոն բնակեցաւ: **41** Մանասեան Յայիր գնաց, անոնց գիւղաքաղաքները գրաւեց, ու

⁴ Եբբ.՝ երեսէն
⁷ Եբբ.՝ եկած
⁶ Եբբ.՝ ըլլան
⁹ Կամ՝ ուրիշ

զանոնք ^ԷՀաւոթ-Յայիր^Է կոչեց: **42** Իսկ Նոբահ գնաց, Կանաթը եւ անոր գիւղերը գրաւեց, ու զայն Նոբահ կոչեց՝ իր անունով:

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ՄՈՎԱԲ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

33

Ահա՛ւասիկ Մովսէսի եւ Ահարոնի ^Մմիջոցով ^Եգփպտոսի երկրէն իրենց զօրաբաժիններով ելլող Իսրայէլի որդիներուն իջեւանները: **2** Մովսէս անոնց իջեւաններուն համեմատ իրենց երթերը գրեց՝ Տէրոջ հրամանով, ու իրենց երթերուն համեմատ ահա՛ւասիկ անոնց իջեւանները: **3** Առաջին ամսուան մէջ, **այսինքն** առաջին ամսուան տասնհինգերորդ օրը, Ռամսէսէն մեկնեցան. Զատիկին հետեւեալ օրը՝ Իսրայէլի որդիները բարձրացած ձեռքով դուրս ելան բոլոր Եգիպտացիներուն աչքերուն առջեւ, **4** երբ Եգիպտացիները **իրենց մեռելները** կը թաղէին, քանի որ Տէրը անոնց բոլոր անդրանիկները զարկեր էր, եւ Տէրը անոնց աստուածներուն դէմ ^Բդատավճիռ արձակեր էր^Է:

5 Իսրայէլի որդիները Ռամսէսէն մեկնելով՝ Սոկրովթ բանակեցան, **6** ու Սոկրովթէն մեկնելով՝ Ոթոմ բանակեցան, որ անապատին ծայրն է: **7** Ոթոմէն մեկնելով դէպի Փիայիրոթ վերադարձան, որ Բահաղ-Սեփոնի դիմաց է, եւ Մագդողի առջեւ բանակեցան: **8** Փիայիրոթի առջեւէն մեկնելով ու ծովուն մէջտեղէն անցնելով՝ անապատը **հասան**, եւ Ոթոմի անապատին մէջ երեք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մարա բանակեցան: **9** Մարայէն մեկնելով՝ Եղիմ հասան. Եղիմի մէջ տասներկու ջուրի ակ ու եօթանասուն արմաւենի կային, եւ հոն բանակեցան: **10** Եղիմէն մեկնելով՝ Կարմիր ծովուն քով բանակեցան. **11** Կարմիր ծովէն մեկնելով՝ Սինի անապատը բանակեցան. **12** Սինի անապատէն մեկնելով՝ Դափկա բանակեցան. **13** Դափկայէն մեկնելով՝ Եղուս բանակեցան. **14** Եղուսէն մեկնելով՝ Ռափիդիմ բանակեցան, ուր ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար: **15** Ռափիդիմէն մեկնելով՝ Սինայի անապատը բանակեցան. **16** Սինայի անապատէն մեկնելով՝ Կիբրոթ-Հաթթաւա բանակեցան. **17** Կիբրոթ-Հաթթաւայէն մեկնելով՝ Ասերովթ բանակեցան. **18** Ասերովթէն մեկնելով՝ Ռաթամա բանակեցան. **19** Ռաթամայէն մեկնելով՝ Ռեմօն-Փարէս բանակեցան. **20** Ռեմօն-Փարէսէն մեկնելով՝ Լեբնա բանակեցան. **21** Լեբնայէն մեկնելով՝ Ռեսսա բանակեցան. **22** Ռեսսայէն մեկնելով՝ Կէելաթա բանակեցան. **23** Կէելաթայէն մեկնելով՝ Սոփար լեռը բանակեցան. **24** Սոփար լեռնէն մեկնելով՝ Զարադա բանակեցան. **25** Զարադայէն մեկնելով՝ Մակեղոթ բանակեցան. **26** Մակեղոթէն մեկնելով՝ Թահաթ բանակեցան. **27** Թահաթէն մեկնելով՝ Թարա բանակեցան. **28** Թարայէն մեկնելով՝ Մատեկա բանակեցան. **29** Մատեկայէն մեկնելով՝ Հասմոնա բանակեցան. **30** Հասմոնայէն մեկնելով՝ Մոսերոթ բանակեցան. **31** Մոսերոթէն մեկնելով՝ Բանէ-Յական բանակեցան. **32** Բանէ-Յականէն մեկնելով՝ Հոր-Գադգադ բանակեցան. **33** Հոր-Գադգադէն մեկնելով՝ Ետեբաթա բանակեցան. **34** Ետեբաթայէն մեկնելով՝ Եբրոնա բանակեցան. **35** Եբրոնայէն մեկնելով՝ Գասիոն-Գաբեր բանակեցան. **36** եւ Գասիոն-Գաբերէն մեկնելով՝ Սինի անապատը բանակեցան, այսինքն՝ Կադէս:

37 Կադէսէն մեկնելով՝ Հովր լեռը բանակեցան, որ Եղովմի երկրին ծայրն է: **38** Ահարոն քահանան Տէրոջ հրամանով Հովր լեռը բարձրացաւ ու հոն մեռաւ, Իսրայէլի որդիներուն

^Է Այսինքն՝ Յայիրի գիւղաքաղաքները

^Մ Եբր.՝ ձեռքով

^Բ Եբր.՝ դատաստան ըրեր էր

Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասուններորդ տարուան հինգերորդ ամսուան առաջին **օրը**:

39 Ահարոն Հովր լերան վրայ մեռած ատեն հարիւր քսաներեք տարեկան էր:

40 Զանանի երկրին հարաւային կողմը բնակող Արադի ^ԳԶանանիս թագաւորը Իսրայէլի որդիներուն հասնիլը լսեց:

41 Հովր լեռնէն մեկնելով՝ Սելմոնա բանակեցան. **42** Սելմոնայէն մեկնելով՝ Փունոն բանակեցան. **43** Փունոնէն մեկնելով՝ Ոբովթ բանակեցան. **44** Ոբովթէն մեկնելով՝ Մովաբի սահմանին մէջ եղող Իյէ-Աբարիմ բանակեցան. **45** Իյէ-Աբարիմէն մեկնելով՝ Դերոն-Գադ բանակեցան. **46** Դերոն-Գադէն մեկնելով՝ Գելմոն-Դերլաթէմ բանակեցան. **47** Գելմոն-Դերլաթէմէն մեկնելով՝ Աբարիմի լեռները բանակեցան, Նաբաւի առջեւ. **48** եւ Աբարիմի լեռներէն մեկնելով՝ Մովաբի դաշտերուն մէջ բանակեցան, Երիքովի **դիմաց**, Յորդանանի մօտ: **49** Ուստի անոնք Յորդանանի մօտ բանակեցան, Բեթեսիմոթէն մինչեւ Աբէլ-Սատիմ, Մովաբի դաշտերուն մէջ:

ՊԱՏՈՒԷՐՆԵՐ՝ ՅՈՐԴԱՆԱՆԷՆ ԱՆՅՆԵԼԷ ԱՌԱՋ

50 Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ, Երիքովի **դիմաց**, Յորդանանի մօտ, խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **51** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն եւ ըսէ՛ անոնց. “Երբ Յորդանանէն Զանանացիներուն երկիրը անցնիք, **52** **այդ** երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջեւէն վտարեցէ՛ք, անոնց բոլոր պատկերազարդ **կոթողները** կործանեցէ՛ք, բոլոր ^Դձուլածոյ կուռքերը՝ կործանեցէ՛ք, ու բոլոր բարձր տեղերը փլցուցէ՛ք: **53** **Այդ** երկրին տիրացէ՛ք եւ անոր մէջ բնակեցէ՛ք, որովհետեւ **այդ** երկիրը ձեզի՛ տուի՝ որ անոր տիրանաք: **54** **Այդ** երկիրը վիճակով պիտի ժառանգէք ձեր գերդաստաններուն համեմատ. բազմաթիւ եղողին՝ շատ ժառանգութիւն պիտի տաք, ու փոքրաթիւ եղողին՝ քիչ ժառանգութիւն պիտի տաք. իւրաքանչիւրին **կալուածք** պիտի ըլլայ **այն տեղը**, ուր իր վիճակը ելած է. ձեր հայրերուն տոհմերուն համեմատ պիտի ժառանգէք: **55** Բայց եթէ **այդ** երկրին բնակիչները ձեր առջեւէն չվտարէք, իրենցմէ անոնք որ թողուք՝ ձեր աչքերուն խայթոցներ եւ ձեր կողերուն փուշեր պիտի ըլլան, ու ձեր բնակած երկրին մէջ ձեզի պիտի թշնամանան: **56** Եւ ինչ որ մտածեր էի անոնց ընել, **նոյնը** պիտի ընեմ ձեզի»:

ԵՐԿՐԻՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ

34

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **2** «Իսրայէլի որդիներուն պատուիրէ՛ եւ անոնց ըսէ՛. “Երբ Զանանի երկիրը մտնէք, (ահա՛ւասիկ այն երկիրը՝ որ պիտի “տրուի ձեզի իբր ժառանգութիւն, **այսինքն** Զանանի երկիրը՝ իր սահմաններով.) **3** ձեր հարաւային ^Բսահմանը՝ Սինի անապատէն մինչեւ Եդովմի եզերքը պիտի ըլլայ: Արեւելքէն՝ ձեր հարաւային սահմանը Ադի ծովուն ծայրէն պիտի ^Գսկսի. **4** յետոյ ձեր սահմանը Ակրաբիմի զառիվերին հարաւային կողմը պիտի դառնայ, Սինէն պիտի անցնի, եւ Կադէս-Բառնեայի

^Գ Կամ՝ քանանացի
^Դ Եբր.՝ ձուլածոյ պատկերները
^Ա Եբր.՝ իյնայ
^Բ Եբր.՝ կողմը
^Գ Եբր.՝ ըլլայ

հարաւային կողմը յանգի. ապա Ասար-Ադդարէն ելլելով Ասեմոնէն պիտի անցնի, **5** ու սահմանը Ասեմոնէն մինչեւ Եգիպտոսի վտակը պիտի դառնայ եւ ծովը յանգի:

6 Արեւմտեան սահմանին համար՝ ⁷Մեծ ծովը՝ պիտի ունենաք իբր սահման. ա՛յս պիտի ըլլայ ձեր արեւմտեան սահմանը:

7 Ահա՛ւասիկ ձեր հիւսիսային սահմանը.– Մեծ ծովէն մինչեւ Հովր լեռը նշանակեցէ՛ք ձեզի. **8** Հովր լեռնէն մինչեւ Եմաթի մուտքը նշանակեցէ՛ք, ու սահմանը Սեդադ պիտի յանգի: **9** Ապա սահմանը Զեփրոնէն պիտի ելլէ եւ Ասար-Ենան յանգի. ա՛յս պիտի ըլլայ ձեր հիւսիսային սահմանը:

10 Ձեր արեւելեան սահմանին համար՝ Ասար-Ենանէն մինչեւ Սեփամ նշանակեցէ՛ք: **11** Այս սահմանը Սեփամէն Ռեբդա պիտի իջնէ, Այինի արեւելեան կողմը. յետոյ սահմանը պիտի իջնէ ու Զեներէթի ծովուն ¹²«եզերքին դպչի», արեւելեան կողմը: **12** Ապա սահմանը Յորդանան պիտի իջնէ եւ Ադի ծովը յանգի: Ա՛յս պիտի ըլլայ ձեր երկիրը՝ իր շրջակայ սահմաններով»:

13 Մովսէս Իսրայէլի որդիներուն պատուիրեց. «Ա՛յս է այն երկիրը, որ դուք վիճակով պիտի ժառանգէք, ինչպէս Տէրը պատուիրեց որ ինը տոհմերուն ու կէս տոհմին տրուի. **14** արդարեւ Ռուբէնի որդիներուն տոհմը՝ իրենց նահապետութիւններուն համեմատ, Գադի որդիներուն տոհմը՝ իրենց նահապետութիւններուն համեմատ, եւ Մանասէի կէս տոհմը իրենց ժառանգութիւնը ստացան: **15** Այս երկու տոհմերն ու կէս տոհմը իրենց ժառանգութիւնը ստացան Յորդանանի այս կողմը, Երիքովի դիմաց, դէպի արեւելք»:

ԵՐԿՐԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԻՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

16 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **17** «Ահա՛ւասիկ այն մարդոց անունները՝ որոնք երկիրը ձեզի ժառանգել պիտի տան.– Եղիազար քահանան, Նաւէի որդին՝ Յեսու, **18** եւ ամէն տոհմէ ալ իշխան մը առէք՝ որպէսզի երկիրը ժառանգել տան: **19** Ահա՛ւասիկ այդ մարդոց անունները.– Յուդայի տոհմէն Յեփոնէի որդին՝ Զադէբ, **20** Շմալոնի որդիներուն տոհմէն Ամիուդի որդին՝ Սամուէլ, **21** Բենիամինի տոհմէն Զասղոնի որդին՝ Ելդադ, **22** Դանի որդիներուն տոհմէն Եգլիի որդին՝ Բոկկի իշխանը, **23** Յովսէփի որդիներէն՝ Մանասէի որդիներուն տոհմէն Եփոտի որդին՝ Անիէլ իշխանը, **24** ու Եփրեմի որդիներուն տոհմէն Սափաթանի որդին՝ Կամուէլ իշխանը, **25** Զաբուլոնի որդիներուն տոհմէն Փառնակի որդին՝ Եղիսափան իշխանը, **26** Իսաքարի որդիներուն տոհմէն Ազանի որդին՝ Փաղտիէլ իշխանը, **27** Ասերի որդիներուն տոհմէն Սելումիի որդին՝ Աքիուդ իշխանը, **28** ու Նեփթաղիմի որդիներուն տոհմէն Ամիուդի որդին՝ Փադայէլ իշխանը: **29** Ասո՛նք են այն մարդիկը, որոնց Տէրը պատուիրեց Իսրայէլի որդիներուն ժառանգութիւնը տալու՝ Զանանի երկրին մէջ»:

ՂԵՏԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՅԱՏԿԱՅՈՒԱԾ ԶԱՂԱԶՆԵՐԸ

35

Տէրը Մովսէսի դաշտերուն մէջ, Երիքովի դիմաց, Յորդանանի մօտ, խօսեցաւ Մովսէսի՝ ըսելով. **2** «Պատուիրէ՛ Իսրայէլի որդիներուն, որ իրենց ժառանգութեան կալուածէն քաղաքներ տան Ղեւտացիներուն՝ ³անոնց մէջ բնակելու համար. նաեւ քաղաքներուն

⁷ Այսինքն՝ Միջերկրականը
⁸ Եբր.՝ ուսին զարնուի

շրջակայ արուարձանները տուէք Ղեւտացիներուն: **3** Զաղաքները պիտի ունենան՝ **անոնց** մէջ բնակելու համար, իսկ **անոնց** արուարձանները՝ իրենց անասուններուն, ինչքին եւ բոլոր կենդանիներուն համար պիտի ըլլան: **4** Զաղաքներուն արուարձանները՝ որ Ղեւտացիներուն պիտի տաք, քաղաքին պարիսպէն դէպի դուրս՝ բոլորածեւ հազար կանգուն **ընդարձակութիւն թող ունենան:** **5** Ուստի քաղաքին դուրսը՝ արեւելեան կողմէն չափեցէ՛ք երկու հազար կանգուն, հարաւային կողմէն՝ երկու հազար կանգուն, արեւմտեան կողմէն՝ երկու հազար կանգուն, ու հիւսիսային կողմէն՝ երկու հազար կանգուն, քաղաքը մէջտեղը ըլլալով. այսպէս պիտի ըլլան իրենց քաղաքներուն արուարձանները: **6** Ղեւտացիներուն ձեր տալիք քաղաքներէն վեցը ապաստանի քաղաք **թող ըլլան.** զանոնք ^աորոշեցէ՛ք, որպէսզի ^բմարդասպանը հոն փախչի: Ասոնցմէ **զատ՝** քառասուներկու՛ քաղաք **ալ** տուէք: **7** Ղեւտացիներուն ձեր տալիք բոլոր քաղաքները՝ քառասունութ քաղաք պիտի ըլլան. զանոնք իրենց արուարձաններով պիտի տաք: **8** Եւ այն քաղաքներուն համար՝ որ Իսրայէլի որդիներուն կալուածէն պիտի տաք, բազմաթիւ եղողէն շա՛տ **առէք,** փոքրաթիւ եղողէն քի՛չ **առէք:** Իւրաքանչիւրը իր քաղաքներէն թող տայ Ղեւտացիներուն՝ իր ստացած ժառանգութեան համեմատ»:

ԱՊԱՍՏՆԻ ԶԱՂԱՔՆԵՐԸ
(Բ. Օր. 19. 1-13: Յես. 20. 1-9)

9 Տէրը խօսեցաւ Սովսէսի՝ ըսելով. **10** «Խօսէ՛ Իսրայէլի որդիներուն եւ ըսէ՛ անոնց. “Երբ Յորդանանէն Զանանի երկիրը անցնիք, **11** դուք ձեզի՝ քաղաքներ՝ որոշեցէք”, որ ձեզի ապաստանի քաղաքներ ըլլան, ու հո՛ն փախչի այն մարդասպանը՝ որ սխալմամբ անձ մը ^ասպաններ է: **12** Անոնք ձեզի ապաստանի քաղաքներ թող ըլլան **արիւնի** վրէժխնդիրէն, որպէսզի մարդասպանը չմեռնի՝ դատաստանի համար համայնքին ներկայանալէ առաջ: **13** Չեր տալիք քաղաքներէն վեցը ձեզի ապաստանի քաղաք թող ըլլան: **14** Երեք քաղաք Յորդանանի ա՛յս կողմը տուէք, ու երեք քաղաք Զանանի՛ երկրին մէջ տուէք. անոնք ապաստանի քաղաքներ պիտի ըլլան: **15** Այս վեց քաղաքները Իսրայէլի որդիներուն, գաղթականին եւ ձեր մէջ **բնակող** հիւրին ապաստանարան պիտի ըլլան, որպէսզի ո՛վ որ սխալմամբ անձ մը ^ասպանէ՛ հոն փախչի:

16 Իսկ եթէ **մարդ մը** երկաթէ առարկայով մը զարնէ՝ մէկուն եւ մեռցնէ զայն, անիկա մարդասպան է. մարդասպանը **անշո՛ւշտ** պիտի մեռցուի: **17** Կամ եթէ ձեռքը **բռնած** մահառիթ քարով մը զարնէ մէկուն ու մեռցնէ զայն, անիկա մարդասպան է. մարդասպանը **անշո՛ւշտ** պիտի մեռցուի: **18** Կամ եթէ ձեռքը **բռնած** փայտէ մահառիթ առարկայով մը զարնէ մէկուն եւ ան մեռնի, անիկա մարդասպան է. մարդասպանը **անշո՛ւշտ** պիտի մեռցուի: **19** Արիւնի վրէժխնդի՛րը պիտի մեռցնէ մարդասպանը. երբ անոր հանդիպի, ի՛նք պիտի մեռցնէ զայն: **20** Կամ եթէ ատելութեամբ հրէ մէկը,

^ա Եբբ.՝ տուէ՛ք

^բ Եբբ.՝ սպաննողը

^գ Եբբ.՝ քաղաքներու՛ հանդիպեցէք

^դ Եբբ.՝ զարկեր

^ե Եբբ.՝ զարնէ

^զ Եբբ.՝ անոր

կանխամտածումով վրան բան մը նետե ու մեռցնէ զայն, 21 եւ կամ թշնամութեամբ իր ձեռքով զարնէ անոր ու մեռցնէ զայն, զարնողը անշո՛ւշտ պիտի մեռցուի. անիկա մարդասպան է: Արիւնի վրէժխնդի՛րը պիտի մեռցնէ մարդասպանը, երբ անոր հանդիպի:

22 Բայց եթէ յանկարծ հրէ մէկը՝ առանց թշնամութեան, կամ թէ անոր վրայ որեւէ առարկայ նետէ՝ առանց կանխամտածումի, 23 կամ թէ՛ առանց տեսնելու՝ անոր վրայ որեւէ մահառիթ քար ձգէ եւ զայն մեռցնէ, թէպէտ ինք անոր թշնամի չէր ու անոր չարիքը չէր հուզեր, 24 համայնքը մարդասպանին եւ արիւնի վրէժխնդիրին միջեւ սա՛ կանոններուն համաձայն պիտի դատէ.– 25 համայնքը արիւնի վրէժխնդիրին ձեռքէն պիտի ազատէ մարդասպանը, ու համայնքը զինք պիտի վերադարձնէ իր ապաստանի քաղաքը՝ ուր փախած էր: Ինք հոն թող բնակի, մինչեւ որ սուրբ իւղով օծուած քահանայապետը մեռնի: 26 Բայց եթէ երբեք մարդասպանը դուրս ելլէ իր ապաստանի քաղաքին հողամասէն՝ ուր փախած էր, 27 եւ արիւնի վրէժխնդիրը զինք իր ապաստանի քաղաքին հողամասէն դուրս գտնէ ու արիւնի վրէժխնդիրը մարդասպանը մեռցնէ, արիւնի պարտական պիտի չսեպուի. 28 որովհետեւ անիկա իր ապաստանի քաղաքը կենալու էր՝ մինչեւ քահանայապետին մահը. բայց քահանայապետին մահէն ետք՝ մարդասպանը իր կայուածին երկիրը թող վերադառնայ: 29 Ասոնք ձեզի դատաստանի կանոններ պիտի ըլլան ձեր սերունդներուն ու ձեր բոլոր բնակութիւններուն մէջ:

30 Ո՛վ որ անձ մը քսպանէ, մարդասպանը վկաներու ժխօսքով պիտի մեռցուի. բայց անձ մը մեռցնելու համար՝ միայն մէկ վկայ թող չ՛վկայէ: 31 Մահապարտ մարդասպանին՝ կեանքին համար փրկանք մի՛ առնէք, հապա ան անշո՛ւշտ պիտի մեռցուի: 32 Իր ապաստանի քաղաքը փախչողին համար փրկանք մի՛ առնէք, որպէսզի ան իր քաղաքը վերադառնայ ու բնակի քահանային մահէն առաջ: 33 Ձեր բնակած երկիրը մի՛ պղծէք, քանի որ արիւնը կը պղծէ երկիրը. իր մէջ թափուած արիւնին համար՝ երկրի մը ուրիշ բանով քառութիւն չ՛ըլլար, բայց միայն զայն թափողին արիւնով: 34 Ուրեմն ձեր բնակած երկիրը անմաքուր մի՛ ընէք, որուն մէջտեղը ես կը բնակիմ. որովհետեւ ես՝ Տէրս՝ Իսրայէլի որդիներուն մէջտեղը կը բնակիմ»:

ԱՍՏԻՍՆԱՅԱԾ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

36

Յովսէփի որդիներուն գերդաստաններէն՝ Մանասէի որդիին Մաքիրի որդիին Գաղաադի որդիներուն գերդաստանին նահապետները մօտեցան, Մովսէսի առջեւ ու իշխաններուն – Իսրայէլի որդիներուն նահապետներուն – առջեւ խօսեցան, 2 եւ ըսին. «Տէրը մեր տիրոջ պատուիրեց, որ երկիրը վիճակո՛վ իբր ժառանգութիւն տայ Իսրայէլի որդիներուն. ու Տէրը

^է Եբր.՝ փնտռեր
^բ Եբր.՝ զարնողին
^բ Եբր.՝ զարնէ
^գ Եբր.՝ բերանով
^դ Եբր.՝ չպատասխանէ
^է Եբր.՝ անձին
^զ Եբր.՝ եղած

մեր տիրոջ պատուիրեց, որ մեր եղբոր՝ Սալպաադի ժառանգութիւնը անոր աղջիկներուն տայ: **3** Բայց եթէ անոնք Իսրայէլի որդիներուն **ուրի՛ջ** տոհմերուն որդիներէն մէկուն կին ըլլան, անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի պակսի, եւ այն տոհմին ժառանգութեան վրայ պիտի աւելնայ՝ որուն մէջ պիտի ըլլան. ուրեմն մեր ժառանգութեան վիճակէն պիտի պակսի: **4** Իսրայէլի որդիներուն Յոբելեանին՝^ա անոնց ժառանգութիւնը այն տոհմին ժառանգութեան վրայ պիտի աւելնայ՝ որուն մէջ պիտի ըլլան. **այս կերպով** անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն տոհմին ժառանգութենէն պիտի պակսի»:

5 Մովսէս Տէրոջ հրամանին համաձայն Իսրայէլի որդիներուն պատուիրեց. «Յովսէփի որդիներուն տոհմը շիտակ կը խօսի: **6** Ահա՛ւասիկ ինչ որ Տէրը պատուիրեց Սալպաադի աղջիկներուն մասին. “Անոնք թող կին ըլլան անոնց՝^բ որոնց կը հաճին”. **սակայն** միայն իրենց հօր տոհմին **մէկ** գերդաստանէն **եղողներուն** կին թող ըլլան, **7** որպէսզի Իսրայէլի որդիներուն ժառանգութիւնը տոհմէ տոհմ ^բչանցնի. քանի որ Իսրայէլի որդիներէն իւրաքանչիւրը իր հայրերուն տոհմին ժառանգութեան պիտի յարի: **8** Ամէն աղջիկ՝ որ Իսրայէլի որդիներուն տոհմերուն մէջ ժառանգութեան մը կը տիրանայ, իր հօր տոհմին **մէկ** գերդաստանէն **եղող** մէկուն կինը թող ըլլայ, որպէսզի Իսրայէլի որդիներէն իւրաքանչիւրը իր հայրերուն ժառանգութեան տիրանայ: **9** Ժառանգութիւնը տոհմէ տոհմ թող չանցնի, հապա Իսրայէլի որդիներուն տոհմերէն իւրաքանչիւրը իր ժառանգութեան թող յարի»:

10 Սալպաադի աղջիկները ըրին այնպէս՝ ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեց: **11** Արդարեւ Սալպաադի աղջիկները՝ Մահալա, Թերսա, Էգղա, Մեղքա ու Նուա՝ իրենց հօրեղբորորդիներուն կիները եղան. **12** **այսպէս՝** Յովսէփեան Մանասէի որդիներուն գերդաստաններէն **եղողներու** կին եղան, եւ անոնց ժառանգութիւնը իրենց հօր տոհմին **ու** գերդաստանին մէջ մնաց:

13 Ասոնք են այն պատուիրաններն ու կանոնները, որ Տէրը Մովսէսի ^գմիջոցով Իսրայէլի որդիներուն պատուիրեց Մովաբի դաշտերուն մէջ, Երիքովի **դիմաց**, Յորդանանի մօտ:

^ա Եբր.՝ որոնք իրենց աչքերուն լաւ են

^բ Եբր.՝ չըրջի

^գ Եբր.՝ ձեռքով